

TC
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

**İLKÖĞRETİM 4.SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ'NİN “KENDİMİ
TANIYORUM ÜNİTESİ” NDEKİ KAZANIMLARIN ÖĞRETMEN
GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Nurdan ATA

ANKARA – 2007

TC
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

İLKÖĞRETİM 4.SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ'NİN “KENDİMİ
TANIYORUM ÜNİTESİ” NDEKİ KAZANIMLARIN ÖĞRETMEN
GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Nurdan ATA

Danışman
Yrd. Doç. Dr. Cengiz DÖNMEZ

ANKARA – 2007

Eğitim Bilimleri Enstitüsü M¼d¼rl¼đ¼'ne

Nurdan ATA'ya ait "İlköğretim 4.sınıf Sosyal Bilgiler Dersinin'Kendimi Tanıyorum'Ünitesindeki Kazanımların Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi" adlı çalışma j¼rimiz tarafından Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Ana Bilim Dalında Y¼KSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan:.....

Üye:.....

Üye:.....

ÖZET

Bu araştırmanın amacı; İlköğretim 4.Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi' nin 'Kendimi Tanıyorum'' ünitesindeki kazanımları, ilköğretim kurumlarında görev yapmakta olan 4.sınıf öğretmen görüşlerine göre değerlendirmek ve kazanımlar ile değerler, beceriler ve etkinlikler arasında nasıl bir ilişki olduğunu ortaya çıkarmaktır.

Araştırmada, verilerin toplanması için araştırmacı tarafından öğretmenlerin 'Kendimi Tanıyorum'' ünitesindeki kazanımlara ilişkin görüşlerine yönelik olarak Likert tipi anket geliştirilmiştir.

Araştırma Kırklareli ili merkez ve ilçelerdeki MEB'e bağlı ilköğretim okullarında görev yapmakta olan 80 dördüncü sınıf öğretmenine uygulanan anket verilerine dayanmaktadır. Elde edilen verilerin istatistiksel analizinde SPSS (Statistical Package For Social Sciences) paket programından yararlanılmıştır. Çalışma 2006-2007 Bahar döneminde uygulanmıştır.

Araştırma sonucunda, ilköğretim okullarında görev yapan 4.sınıf öğretmenlerinin sosyal bilgiler dersi Birey ve Toplum öğrenme alanının 'Kendimi Tanıyorum'' ünitesinde yer alan kazanımlara ilişkin değerlendirmelerinin öğretmenlerin cinsiyetine, eğitim düzeyine, hizmet yılına ve asıl branşlarına göre anlamlı farklılık olup olmadığı ifade edilmiştir. Ayrıca anket ve literatürden elde edilen verilerden çıkarılan öneriler çalışmanın sonucunda verilmiştir.

Anket uygulamaları ve literatür taramaları sonucunda bu ünitedeki kazanımların kazandırılma düzeyi ile bu ünitenin işlenişinde karşılaşılan problemlerin çözümüne ilişkin görüş ve öneriler sunulmaya çalışılmıştır.

ABSTRACT

The aim of this study is to evaluate the gainings of the Chapter “I Know Myself”, which is taught at the 4th Class of Elementary Schools, by taking into consideration the opinions of Elementary Schools’ 4th Class teachers and to explore the relationship between gainings and values and between skills and activities.

In the study, in order to collect the data, the Likert-type poll is developed according to the teachers’ views related to the gainings of Chapter “I Know Myself”.

The study depends on the poll data obtained from 80 4th Class teachers employed in the Elementary Schools of National Education Ministry which are located at the boroughs and the center of Kırklareli. During the statistical analysis of this data, the Statistical Package for Social Sciences (SPSS) is utilized. The study is applied in the Spring Term of 2006-2007 education year.

At the end of the study, it is examined whether there is any difference in the Elementary Schools’ 4th Class teachers’ assessments about the gainings of the Chapter “I Know Myself” by taking into account the teachers’ gender, education level, years of office and their original branches. Besides, the proposals derived from the literature and the survey are given.

At the end of the poll and the literature search, it is also aimed to provide thought and views about the acquisition level for the gainings of this chapter and the solutions to the problems encountered while studying the chapter.

ÖNSÖZ

Dünya sürekli olarak değişiyor. Bu değişim her alanda olduğu gibi eğitimi de etkilemekte, değişim eğitim sistemlerine ve programlarına da yansımaktadır. Elbette eğitim gibi çok yönlü bir alanda gelişim ve değişimin sancısız olması beklenemez. Eğitimde yenileşme denilince genellikle maddi bir takım imkanlar, sınıfların büyüklüğü, bilgisayara dayalı eğitim gibi konular akla gelmektedir. Ancak bunlar yeterli değildir. Bilgi toplumunda her alanda olduğu gibi, eğitim kurumu da kendini değiştirmek zorundadır. Eğitim değerlere daha çok yer vermek ve bireyselleşmek durumundadır. Yeni öğrenme anlayışında bilgi kesin değil, geçicidir. Öğretmen ise bilginin yayıcısı değil, öğrenme etkinliklerinin düzenleyicisidir. Bu amaçla yeni sosyal bilgiler müfredatında kazanımlar, değerler, beceriler, etkinlikler, öğrenme alanları gibi yeni kavramlar ile karşılaşmaktayız.

Bu çalışma, “ İlköğretim 4. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi'nin ‘Kendimi Tanıyorum’ ünitesindeki kazanımlara ilişkin öğretmen görüşlerini belirlemek ve hedeflenen kazanımlara öğrencilerin ulaşip ulaşmadıkları hususunda geri bildirimde bulunmak amacıyla yapılmıştır.

Çalışmanın gerçekleşmesinde teşvik ve katkılarını esirgemeyen tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. Cengiz DÖNMEZ'e, kavramsal çerçevenin oluşturulmasında fikirleriyle destek olan Dr. Kubilay YAZICI'ya, samimi desteğinden ve cesaretlendirmelerinden dolayı değerli arkadaşım Vedat KARABİBER'e, her aşamada yardımlarına ve morale ihtiyacım olduğunda hep telefonun ucunda olduklarını bildiğim COŞKUN ve YAVAŞ ailelerine ve her zaman yanımda olan ev arkadaşlarıma ve sevgili aileme içten teşekkürlerimi sunarım.

Ankara-2007

Nurdan ATA

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	i
ABSTRACT.....	ii
ÖNSÖZ.....	iii
İÇİNDEKİLER.....	iv
TABLolar LİSTESİ.....	v
KISALTMALAR.....	vi

I.BÖLÜM

GİRİŞ

1.1. DEĞİŞİMİN EĞİTİME ETKİSİ	1
1.2. EĞİTİM İLE İLGİLİ TEMEL KAVRAMLAR.....	4
1.2.1. Eğitim Programı, Öğretim Programı, Ders Programı.....	4
1.2.2. Hedefler.....	5
1.2.3. Eğitimde Yeni Anlayışlar.....	6
1.3. TÜRKİYE’DE PROGRAM GELİŞTİRME.....	7
1.3.1. Türkiye’de Program Geliştirmenin Tarihçesi.....	7
1.4. SOSYAL BİLGİLER İLE İLGİLİ TEMEL KONULAR.....	9
1.4.1.Sosyal Bilgilerin Tanımı.....	9

1.4.2.Sosyal Bilgilerin Önemi.....	11
1.4.3.Sosyal Bilgilerin Amacı.....	12
1.5. SOSYAL BİLGİLER DERSİ YENİ ÖĞRETİM PROGRAMI.....	13
1.5.1.Yeni Programın Vizyonu.....	15
1.5.2.Yeni Programda Amaçlar.....	16
1.5.3.Birey ve Toplum Öğrenme Alanı.....	21
1.5.4.Birey ve Toplum Öğrenme Alanı “Kendimi Tanıyorum” Ünitesinde Yer Alan Kavramlar.....	22
1.6.PROBLEM CÜMLESİ.....	23
1.7.ARAŞTIRMANIN AMACI.....	23
1.8. ALT PROBLEMLER.....	24
1.9.ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ.....	24
1.10.VARSAYIMLAR.....	25
1.11.SINIRLILIKLAR.....	25
1.12.TANIMLAR.....	25
1.13.İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	27

II. BÖLÜM

YÖNTEM

2.1.ARAŞTIRMANIN MODELİ.....	29
2.2.ARAŞTIRMANIN EVREN VE ÖRNEKLEMİ.....	29
2.3.VERİ TOPLAMA ARACI.....	30

2.3.1.Ölçme Aracının Geliştirilmesi.....	30
2.4.VERİLERİN TOPLANMASI.....	30
2.5.VERİLERİN ANALİZİ.....	31

III. BÖLÜM

3.1.BULGULAR VE YORUM.....	34
----------------------------	----

IV. BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

4.1.Sonuçlar.....	105
4.2.Öneriler.....	113

KAYNAKÇA.....	115
---------------	-----

EKLER.....	120
------------	-----

EK 1. ARAŞTIRMANIN YAPILDIĞI OKULLARIN LİSTESİ

EK 2. ANKET FORMU

EK 3. MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞINDAN ALINAN ÇALIŞMA İZİN BELGESİ

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1.5.1. 4. Sınıf Öğrenme Alanları, Üniteler ve Süreleri.....	18
Tablo 3.1. Öğretmenlerin Cinsiyet Durumlarına Göre Frekans Dağılımı.....	34
Tablo 3.2. Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Frekans Dağılımları.....	34
Tablo 3.3. Öğretmenlerin Asıl Branşlarının Frekans Dağılımı.....	35
Tablo 3.4. Öğretmenlerin Eğitim Düzeylerine Göre Frekans Dağılımı	36
Tablo 3.5 Öğrenciler Ünite Sonunda Birey Kelimesinin Anlamını İfade Ederler.....	36
Tablo 3.6. Öğretmenlerin Asıl Branşlarına Göre Öğrenciler Ünite Sonunda Birey Kelimesinin Anlamını İfade Ederler.....	37
Tablo 3.7. Öğretmenlerin Asıl Branşlarına Göre Öğrenciler Ünite Sonunda Birey Kelimesinin Anlamını İfade Ederler (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış).....	39
Tablo 3.8. Öğrenciler Ünite Sonunda Bireysel Özelliklerin Farkına Varırlar.....	40
Tablo 3.9. Öğretmenlerin Asıl Branşlarına Göre Öğrenciler Ünite Sonunda Bireysel Özelliklerin Farkına Varırlar	40
Tablo 3.10. Cinsiyetlerine Göre Öğrenciler Ünite Sonunda Bireysel Özelliklerin Farkına Varma Durumlarının Frekans Dağılımları.....	41

Tablo 3.11. Öğrenciler Ünite sonunda Kendisinin ve Diğer İnsanların Fiziksel, Zihinsel ve Duygusal Özelliklerini Tanırlar.....	42
Tablo 3.12. Öğretmenlerin Meslekteki Hizmet Yıllarına Göre Öğrenciler Ünite Sonunda Kendisinin ve Diğer İnsanların Fiziksel, Zihinsel ve Duygusal Özelliklerini Tanırlar.....	42
Tablo 3.13. Öğrenciler Ünite Sonunda Toplumun Bir Parçası Olduklarını Fark Etmelerinin Frekans Dağılımları.....	43
Tablo 3.14. Öğretmenlerin Asıl Branşlarına Göre Öğrenciler Ünite Sonunda Toplumun Bir Parçası Olduklarını Fark Ederler.....	44
Tablo 3.15. Öğrenciler Ünite Sonunda İnsanların Benzer ve Farklı Yönlerini Ayırt Ederler.....	45
Tablo3.16. Öğretmenlerin Asıl Branşlarına Göre Öğrenciler Ünite Sonunda İnsanların Benzer ve Farklı Yönlerini Ayırt Ederler.....	45
Tablo 3.17. Öğrenciler Ünite Sonunda İnsanların Duygu ve Düşüncelerinin Birbirinden Farklı Olduğunu Kabul Ederler.....	46
Tablo3.18. Öğretmenlerin Asıl Branşlarına Göre Öğrenciler Ünite Sonunda İnsanların Duygu ve Düşüncelerinin Birbirinden Farklı Olduğunu Kabul Ederler (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış).....	47
Tablo 3.19. Öğrenciler Ünite Sonunda Günlük Hayatta Karşılaştıkları Olaylarla İlgili Duygularını İfade Edebilir.....	48

Tablo 3.20. Öğretmenlerin Asıl Branşları Öğrenciler Ünite Sonunda Günlük Hayatta Karşılaştıkları Olaylarla İlgili Duygularını İfade Edebilir (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış).....	49
Tablo 3.21. Öğrenciler Ünite Sonunda Başkalarının Duygu ve Düşüncelerine Saygı Duymayı Öğrenirler.....	50
Tablo 3.22. Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre Öğrenciler Ünite Sonunda Başkalarının Duygu ve Düşüncelerine Saygı Duymayı Öğrenirler.....	50
Tablo 3.23. Öğrenciler Ünite Sonunda Başkalarının Duygularına Duyarlı Olmayı Öğrenirler.....	51
Tablo 3.24. Öğretmenlerin Asıl Branşlarına Göre Öğrenciler Ünite Sonunda Başkalarının Duygularına Duyarlı Olmayı Öğrenirler (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış).....	52
Tablo 3.25. Öğrencilerin Ünite Sonunda Duygu ve Düşünceleri Arasında İlişki Kurmada Yeterli Olmalarının Frekans Dağılımları.....	53
Tablo 3.26. Öğretmenlerin Asıl Branşlarına Göre Öğrenciler Ünite Sonunda Duygu ve Düşünceleri Arasında İlişki Kurmada Yeterlidir (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış).....	54
Tablo 3.27. Öğrenciler Ünite Sonunda Duygu ve Düşünce Hayallerini Yazmada Yeterlidir.....	55

Tablo 3.28. Öğretmenlerin Asıl Branşlarına Göre Öğrenciler Ünite Sonunda Duygu ve Düşünce Hayallerini Yazmada Yeterlidir (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış).....	56
Tablo 3.29. Öğrenciler Ünite Sonunda Toplumun Farklı Görüşteki İnsanlardan Oluştüğünü Fark Ederler.....	57
Tablo 3.30. Öğretmenlerin Eğitim Düzeylerine Göre Öğrenciler Ünite Sonunda Toplumun Farklı Görüşteki İnsanlardan Oluştüğünü Fark Ederler (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış).....	58
Tablo 3.31. Öğrenciler Ünite Sonunda Kronoloji Kavramını İfade Edebilmelerinin Frekans Dağılımları.....	59
Tablo 3.32. Öğretmenlerin Asıl Branşlarına Göre Öğrenciler Ünite Sonunda Kronoloji Kavramını İfade Edebilir (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış).....	60
Tablo 3.33. Öğrenciler Ünite Yaşamındaki Olayları Oluş Sırasına Göre Yazabilme Durumlarının Frekans Dağılımı.....	61
Tablo 3.34. Öğretmenlerin Eğitim Düzeylerine Göre Öğrenciler Ünite Yaşamındaki Olayları Oluş Sırasına Göre Yazabilirler (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış).....	62
Tablo 3.35. Öğrenciler Ünite Sonunda Zamanı Ölçme Becerisi Kazanmalar Frekans Dağılımları.....	63

Tablo 3.36. Öğretmenlerin Eğitim Düzeylerine Göre Öğrenciler Ünite Sonunda Zamanı Ölçme Becerisi Kazanırlar (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış).....	64
Tablo 3.37. Öğrenciler Ünite Sonunda Kimlik Kartlarındaki Bilgilerin Bireysel Olduğunu Fark Etmelerinin Frekans Dağılımı.....	65
Tablo 3.38. Öğretmenlerin Asıl Branşlarına Göre Öğrenciler Ünite Sonunda Kimlik Kartlarındaki Bilgilerin Bireysel Olduğunu Fark Ederler (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış).....	66
Tablo 3.39. Etkinlikler Öğrencilerin Duygu ve Düşünceleri Arasındaki İlişkiyi Fark Etmede Yeterli olmalarının Frekans Dağılımı.....	67
Tablo 3.40. Öğretmenlerin Asıl Branşlarına Göre Etkinlikler Öğrencilerin Duygu ve Düşünceleri Arasındaki İlişkiyi Fark Etmede Yeterlidir.....	68
Tablo 3.41. Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Etkinlikler Uygulanırken Ders Süresi Yeterliliğinin Frekans Dağılımı.....	69
Tablo 3.42. Öğretmenlerin Eğitim Düzeylerine Göre Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Etkinlikler Uygulanırken Ders Süresi Yeterlidir (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış).....	70
Tablo 3.43. Etkinliklerin Kazanımları Karşılamaadaki Yeterliliğinin Frekans Dağılımları.....	71
Tablo 3.44. Öğretmenlerin Asıl Branşlarına Göre Etkinlikler Kazanımları Karşılamaada Yeterlidir (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış).....	72

Tablo 3.45. Etkinliklerin Öğrencilerin Farklı Durumlara Ait Duygu ve Düşüncelerini İfade Etmedeki Yeterliliğinin Frekans Dağılımı.....	73
Tablo 3.46. Öğretmenlerin Eğitim Düzeylerine Göre Etkinlikler Öğrencilerin Farklı Durumlara ait Duygu ve Düşüncelerini ifade Etmede Yeterlidir (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış).....	74
Tablo 3.47. Etkinlikler Başkalarının Duygu ve Düşüncesine Saygı Gösterme Amacında Yeterliliğinin Frekans Dağılımı.....	75
Tablo 3.48. Öğretmenlerin Asıl Branşlarına Göre Etkinlikler Başkalarının Duygu ve Düşüncesine Saygı Gösterme Amacında Yeterlidir (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış).....	76
Tablo 3.49. Etkinliklerin Öğrencide Kronoloji Kavramının Oluşması İçin Yeterli Olmalarının Frekans Dağılımları.....	77
Tablo 3.50. Öğretmenlerin Eğitim Düzeylerine Göre Etkinlikler Öğrencide Kronoloji Kavramının Oluşması İçin Yeterlidir (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış).....	78
Tablo 3.51. Etkinlikler Öğrencinin Kimlik Kavramını Analiz Ederek Kişisel Kimliğine İlişkin Çıkarımlarda Bulunmasına Yeterli Olmalarının Frekans Dağılımları.....	79
Tablo 3.52. Öğretmenlerin Asıl Branşlarına Göre Etkinlikler Öğrencinin Kimlik Kavramını Analiz Ederek Kişisel Kimliğine İlişkin Çıkarımlarda Bulunmasına Yeterlidir (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış).....	80

Tablo 3.53. Etkinliklerin Atatürk'ün Kişisel Özelliklerini Kavrayabilmede Yeterli Olmasının Frekans Dağılımı.....	81
Tablo 3.54. Öğretmenlerin Asıl Branşlarına Göre Etkinlikler Atatürk'ün Kişisel Özelliklerini Kavrayabilmede Yeterlidir (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış).....	82
Tablo 3.55. Atatürkçülük ile İlgili Konuların Kazanımları Gerçekleştirmede Yeterli Olmasının Frekans Dağılımı.....	83
Tablo 3.56. Öğretmenlerin Asıl Branşlarına Göre Atatürkçülük İle İlgili Konular Kazanımları Gerçekleştirmede Yeterlidir (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış).....	84
Tablo 3.57. Atatürkçülük ile İlgili Konular Ders Süresi İçerisinde Yeterince Verilememesinin Frekans Dağılımı.....	85
Tablo 3.58. Öğretmenlerin Asıl Branşlarına Göre Atatürkçülük İle İlgili Konular Ders Süresi İçerisinde Yeterince Verilememektedir (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış).....	86
Tablo 3.59. Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Kavramlar Kazanımlar İle İlgili Çağrışım Yapmada Yeterli Olmalarının Frekans Dağılımı.....	87

Tablo 3.60. Öğretmenlerin Asıl Branşlarına Göre Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Kavramlar Kazanımlar İle İlgili Çağrışım Yapmada Yeterlidir (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış).....	88
Tablo 3.61. Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Ölçme Değerlendirme Araçları Kazanımlarının Ölçmede Yeterli Olmalarının Frekans Dağılımı.....	89
Tablo 3.62. Öğretmenlerin Asıl Branşlarına Göre Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Ölçme Değerlendirme Araçları Kazanımları Ölçmede Yeterlidir (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış).....	90
Tablo 3.63. Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Konulardaki Kazanımların Gerçekleşmesi.....	91
Tablo 3.64. Öğretmenlerin Eğitim Düzeylerine Göre Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Konular Kazanımların Gerçekleşmesi İçin Yeterlidir (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış).....	92
Tablo 3.65. Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Görsel Tasarım Kazanımlarla İlişkili Olma Durumlarının Frekans Dağılımı.....	93
Tablo 3.66. Öğretmenlerin Eğitim Düzeylerine Göre Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Görsel Tasarım Kazanımlarla İlişkilidir (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış).....	94
Tablo 3.67. Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki kazanım Sayısı Artırılmalı Konusunun Frekans Dağılımı.....	95

Tablo 3.68. Öğretmenlerin Asıl Branşlarına Göre Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Kazanım Sayısı Artırılmalıdır (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış).....	96
Tablo 3.69. Öğretmen Gerekliğinde Kendi Etkinliklerini Oluşturup Uygulayabilmesinin Frekans Dağılımı.....	97.
Tablo 3.70. Öğretmenlerin Asıl Branşlarına Göre Öğretmen Gerekliğinde Kendi Etkinliklerini Oluşturup Uygulayabilmeli (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış).....	98
Tablo 3.71. Ünite Sonunda Öğrenciyi Ölçmek İçin Daha Fazla Değerlendirme Çalışması Olmalı Frekans Dağılımı.....	99
Tablo 3.72. Öğretmenlerin Asıl Branşları Ünite Sonunda Öğrenciyi Ölçmek İçin Daha Fazla Değerlendirme Çalışması Olmalı (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış).....	100
Tablo 3.73. Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Gerekliğinde Öğretmenlerin Meslektaşlarla İşbirliği Yapmalarının Frekans Dağılımları.....	101
Tablo 3.74. Öğretmenlerin Asıl Branşlarına Göre Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Gerekliğinde Meslektaşlarla İşbirliği Yapmaları (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış).....	102
Tablo 3.75. Öğretmenlerin Eğitim Düzeylerine Göre Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Gerekliğinde Meslektaşlarla İşbirliği Yapmalar (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış).....	103

KISALTMALAR CETVELİ

EARGED: Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi

ED. : Editör

F : Frekans

MEM : Milli Eğitim M¼d¼rl¼đ¼

NCSS : Sosyal Bilgiler Ulusal Konseyi (Amerika Birleşik Devletleri)

P : Anlamlılık

SBDÖP : Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı

SPSS : Stastical Package For The Social Sciences
(Sosyal Bilimler İstatistik Paket Programı)

TTKB : Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı

1.BÖLÜM

GİRİŞ

1.1. DEĞİŞİMİN EĞİTİME ETKİSİ

Eğitim, öğrencilerde istenilen nitelikte yeni davranışlar oluşturmak, eksik davranışları geliştirmek ve kusurlu, istenmedik davranışları düzeltmek gibi amaçlarla yapılır. Bu süreçte, bir öğretim hedefi düzeyinde sahip olmaları gereken yeni davranışları kazanmalarına dönük öğretim faaliyetlerine yer verilirken, bu çalışmalar eksik davranışları geliştirmek ya da kusurlu davranışları düzeltmek gibi bir amaca dönük olabilir. Öğretim kurumları, önceden tespit edilen hedefleri öğrenciye kazandırmayı hedefleyen kurumlardır.(Taşdemir, 1997:121).

Tün dünyada meydana gelen değişim ve gelişim her alanda kendini hissettirmektedir. Bilim ve teknolojiye yaşanan hızlı değişim, sanayi çağının geride bırakılmasına, bilginin anlamının tartışılmasına, bilgiye sahip olanın ve bilgiyi üretenin güçlü olduğu bir döneme girilmesine sebep olmuştur. Ulaşılan bu son dönem, bilgi çağı olarak adlandırılmaktadır. .Değişimi tek bir nedene bağlamak doğru değildir.

Bir ülkede değişimi zorlayan nedenler ülkenin kenedi koşullarından kaynaklanabileceği gibi, uluslar arası bir gereklilik sonucunda da olabilir. Değişim zamanlarında tüm ekonomik, sosyal ve kültürel kurumlar kendilerini yenilemek, değişen ihtiyaçlara ve yeni oluşan beklentilere karşılık vermek durumunda kalırlar.(Özden, 2002),

Toplumsal ve ekonomik değişme ile birlikte eğitimin ve eğitim kurumunun da rolleri değişmektedir. Eğitim ve değişme arasında çift yönlü bir etkileşim söz konusudur:

(a) Eğitim, toplumdaki değişmelerden etkilenir ve bu değişmelere göre kendini düzenleme gereği duyar.

(b) Eğitim, toplumun yenileşmesine öncülük etmek durumundadır.

Eğitimin, insanı etkileyen bir akımdan etkilenmemesi imkansızdır. Teknolojinin hızlı gelişimi, bilginin hızlı dağılmasını sağlamaktadır .Bu noktada teknoloji ve bilim, eğitimi büyük ölçüde etkilemiştir. Toplumun sosyal, kültürel, politik ve ekonomik yönden kalkınmasında ve bireylerin kendilerini gerçekleştirmelerinde eğitim sistemi, önemli bir role sahiptir.(Gözütok, 2003: 44).

Toplumların sürekli gelişim ve değişim içinde olmaları sebebiyle kültür de, toplumsal kurumlar ve şartlardaki değişimlerle birlikte sürekli değişir. Bu nedenle toplumların yaşamını sürdürmesi ve gelişmesi için yalnız kültürün yeni nesillere aktarılması yeterli değildir. Ayrıca bireylerin toplumdaki değişmelere uyum gösterebilecek ve değişmeye katkıda bulunacak biçimde yetiştirilmeleri gerekmektedir. Bu da eğitim kurumları ile sağlanır. Eğitim kurumları bireylere değişme ve gelişme için gerekli bilgi, beceri ve değerleri kazandırarak onların toplumsal ve ekonomik gelişmeye uymalarını kolaylaştırır. Bunun yanı sıra toplumda yenilileri başlatacak ve gerçekleştirecek yaratıcı bireylerin yetişmesine katkıda bulunur.(Fidan ve Erden, 2001: 58-59).

Bilgi toplumuna ulaşmada, geleneksel eğitimin yetersiz kalması sonucu eğitim politikaları, eğitim kurumları ve eğitim programlarının içeriklerinde köklü yenilikler ve bir dizi dönüşümleri planlamak zorunlu olmaktadır.(Arslan ve Eraslan, 2003). Eğitimin değişim karşısında beklenen işlevi yerine getirebilmesi, toplumun beklentilerine uygun teknik ve yöntemler geliştirilmiş olmasıyla yakından ilgilidir. Bu doğrultuda eğitim, değişimin gerçek anahtarıdır. (Doğan, 2004: 147).

Geleneksel anlamda eğitilmiş insan denildiğinde okuma yazma bilen, aritmetik bilgileri olan kişi anlaşılmaktadır. Bilgi toplumunda ise, eğitilmiş insan, kendisi ile ilgili değişim ve gelişmeleri takip edebilen, yaşama uygulayan, sorgulayan, yaratıcı, gelişime açık, bilgi teknolojilerini aktif olarak kullanabilen kişi anlamına gelmektedir.(Arslan ve Eraslan, 2003).

Bilgi toplumunu yaratmada geleneksel eğitim anlayışının dışına çıkılmakta ve toplum bireyinin nasıl yaratılacağı tartışılmaktadır.(Abbott ve Ryan, 1999).

Yirminci yüzyılda birçok etken, eğitimi, amaç ve işlev yönünden değişmeye zorlamıştır. Hızlı sosyo - kültürel, ekonomik ve teknolojik değişmeler, bilim alanındaki yeni gelişmeler ve buluşlar, özellikle demokratik düşünceler, insan haklarındaki gelişmeler eğitimden beklentilerin artmasına yol açmış ve geleneksel eğitime baskı yaparak eğitimi birey yararına değişmeye zorlamıştır. Geleneksel eğitimde öğrenciye bilgi yükleyerek sadece zihinsel gelişime önem veren anlayış yerini yeni bir anlayışa bırakmıştır.

Bütün bu etkenler, zorlamalar karşısında çağımıza uygun bir eğitim nasıl olmalıdır? Amaçları ve işlevlerinde ne gibi değişmeler olmalıdır? Öğrenciye bakış açısı nasıldır? Çağdaş eğitim amaç ve işlevlerini gerçekleştirecek bir eğitim kurumunun yapısı hangi değişiklikleri gerektirmektedir? gibi sorular gündeme gelmektedir.

Çağdaş bilimsel anlayışa göre eğitim; bireyin, bedensel, duyuşsal, düşünsel ve sosyal yeteneklerinin kendisi ve toplumu için en uygun şekilde gelişmesi oluşumudur. Kısaca bireyin her yönüyle bir bütün olarak kendisi ve toplumu için en uygun düzeyde geliştirilmesi sürecidir.(Yeşilyaprak, 2003: 2).

Günümüz öğretmenlerinden ve okullardan beklenen en önemli görev topluma, yaratıcı, eleştirel ve çok yönlü düşünebilen, öğrenmeyi öğrenen, problem çözebilen, kendi öğrenmesinden sorumlu olan ve sağlıklı kararlar verebilen bireyler yetiştirmektir.(Saban, 2004: 169; Özden, 2002: 19).

Eğitim farklılaşan görevleri, eğitim kurumlarınca gerçekleştirilir. Sosyal değişimler tüm toplumsal kurumlarca gerçekleştirilir. Sosyal değişimler tüm toplumsal kurumları etkiler. Toplumsal kurumların yapıları ve işlevleri, içinde buldukları toplumun koşulları tarafından belirlenir. Toplumlar geliştikçe,

kurumlarda gelişir, farklılaşır ve işlevleri artar. Kuşkusuz bu gelişme ve değişimler eğitim kurumları içinde geçerlidir.(Fidan ve Erden, 2001:45).

1.2. EĞİTİM İLE İLGİLİ TEMEL KAVRAMLAR

1.2.1. Eğitim Programı, Öğretim Programı, Ders Programı

Türkiye’de uzun yıllar eğitim programı yerine müfredat programı deyimini kullanılmıştır. Müfredat programı, okullarda her sınıfta okutulacak derslerin isimlerini, haftalık ders saatlerini, bu derslerle ilgili amaçları, ilkeleri, konuları ve açıklamaları bir araya getiren kitap anlamına gelir. Bu deyim 1950’li yıllara kadar kullanılmıştır. 1950’li yıllardan sonra yerini “ eğitim programı ” deyimine bırakmıştır.(Tekışık, 1992: 351; Demirel, 1999a: 16).

Eğitim programının tanımı, yazarların eğitim anlayışlarına, felsefelerine ve planlı eğitimin hangi boyutlarda olabileceğine dair görüşlerine bağlı olarak değişmektedir. Bu nedenle literatür de eğitim programının farklı tanımlarına rastlanmaktadır. (Erden, 1998: 2).

Eğitim programı, okul içi ve dışında gerçekleştirilen tüm eğitim faaliyetlerini içine almaktadır. Eğitim programları, öğretim programlarını da kapsamaktadır.

Senemoğlu (2003 :38),okullarda istendik öğrenmelerin gerçekleşmesini sağlayan ya da istendik öğrenmelerin oluşmasına rehberlik eden kişilerin öğretmenler olduğunu; öğretmenlerin geçerli öğrenmeleri planlı bir biçimde gerçekleştirmede kullandıkları temel aracın ise öğretim programları olduğunu belirtmektedir.

Varış(1997 :14), öğretim programını, eğitim programı içinde ağırlık taşıyan, genellikle belli bilgi kategorilerinden oluşan ve bir kısım okullarda beceriye ve uygulamaya ağırlık tanıyan, bilgi ve becerinin eğitim programının amaçları doğrultusunda ve planlı bir biçimde kazandırılmasına dönük program olarak

tanımlanırken: Küçükahmet (1997), öğretim programlarının öğrenme-öğretme süreçleri ile ilgili tüm faaliyetleri kapsadığını belirtmektedir.

Ders programı için Küçükahmet (1997: 56), öğretim programı içinde yer alan ve dersle ilgili öğretim faaliyetlerini sistematik biçimde düzenleyen program olduğunu söylemiştir.

1.2.2. Hedefler

Bir eğitim sürecinin en önemli unsuru, hedeflerin tespiti ve açıkça ortaya konmasıdır. Herhangi bir konu anlatılırken, bu konuyu niçin anlatıyoruz? Konunun öğrenciye anlatılması ve öğretilmesini amacı, hedefi nedir? Dersin başında bu soruların cevapları ortaya konmalıdır. Etkili bir öğretmen, dersin işlenmesinden önce dersin hedeflerini düşünmelidir.

Hedefler öğrenciye kazandıracığımız özellikleri belirttiğinden, eğitim durumları ve değerlendirme süreçlerinin etkilice gerçekleştirilmelerinde yol gösterici olacaktır.(Köstüklü , 2001: 67).

Demirel (1999b: 28), hedeflerin ülkenin eğitim felsefesini de ortaya koyduğunu; eğitim programında amaçlar yerine hedef kavramının kullanıldığını belirtmektedir. Sönmez (1999: 41) hedeflerin, genel olarak varılmak istenen nokta olarak tanımlanabileceğini, eğitimde hedefin ise, kişide gözlenmesi beklenen istendik özellikler olarak ele alınabileceğini belirtmektedir.

Hedef, bir öğrencinin planlanmış ve tertiplenmiş yaşantılar sayesinde kazanması kararlaştırılan ve davranış değişikliği veya davranış olarak ifade edilmeye elverişli olan özelliktir. Bu özellikler bilgiler, yetenekler, beceriler, tutumlar, ilgiler, alışkanlıklar olabilir. (Ertürk, 1998: 25).

Hedefler belirlendikten sonra her bir hedefe ilişkin davranış ifadelerinin yazılması gerekir. Hedef davranış olarak adlandırdığımız bu davranış ifadeleri,

hedeflerin gerekleŖme derecelerinin göstergeleridir ve gözlenip ölçülebilirler. (Köstüklü, 2001: 67).

İçerik ise hedef davranıŖları kazandıracak biçimde ele alınabilir. İçerik hedef davranıŖlar için bir araçtır: Çünkü önce hedef ve davranıŖlar belirlenir, sonra hedef ve davranıŖların kazandırılmasına yardımcı olacak biçimde içerik düzenlenir. (Sönmez,1999: 103). VarıŖ'a (1997) göre içerik, olguların ve olayların, ezberlenmek üzere ansiklopedik bir Ŗekilde bir araya getirilmesi değil, yaŖama alanlarının anlam taŖıyan bölümlerinin aktif bir çabayla düzenlenmesidir.

1.2.3. Eğitimde Yeni AnlayıŖlar

Eğitimde yeni anlayıŖlar öğrencinin bilgilenmesini değil, bilgi üretme kapasitesine ulaŖmasını vurgulamaktadır. Öğrencinin, aldığı bilgiyi kendince yorumlaması, anlamlandırması beklenmektedir. Sınıf baŖkalarının keŖfedilen bilgilerin aktarıldığı bir ortam değil, öğrencilerin aralarında ve öğretmenleriyle etkileŖimleri sonucu yeni bilgiler ürettikleri bir ortam olmalıdır. (zden, 2002: 62). Bu da ancak, öğrencinin merkezde olduğu bir eğitim anlayıŖı ile mümkün olur. Peki ğrencinin merkezde olduğu bir sistemde nelere dikkat edilir, neler önemlidir, eğitim ğretim ilkeleri nelerdir?

Öğrenen merkezli bir sistemde bireylerin öğrenme sürecine etkin katılımları ve kendi bilgi yapılarını anlamlandırmaları desteklenebilir. Öğrenciyi merkeze alan yaklaŖımlarda öğrenme, öğrencinin etkin rol aldığı bir süreç olarak algılanmaktadır. (Koç, 2002: 8).

Özden (2002), eğitimde yeni anlayıŖların temelinde, eğitim programlarının daha derin ve karmaŖık öğrenme ihtiyaçlarına karŖılık verme çabalarının yattığını: eğitim programlarında beklenenler konusunda programın çok geniŖ kapsamlı fakat yüzeysel bilgiler yerine, konuları derinliğine iŖleyecek Ŗekilde düzenlenmesini; öğrencinin beden, zihin ve duyuŖsal açıdan optimum düzeyde geliŖmesini sağlaması gerektiğini savunmuŖ, öğrenilenlerin sınıf duvarını aŖması gerektiğini ve hayatta

anamlı olması için derslerin ve içeriklerinin hayat ile ilişkilendirilmesinin önemli olduğunu belirtmiştir. Dersin içeriğinin hayattan kopuk olması, dersin işlevselliğini, anlamlılığını azaltırken öğrencinin derse olan ilgisini de düşürür. Okulun ilk sorumluluğunun sosyal düzen ve bireysel gelişim ile potansiyele duyarlı olmak gerektiğini ifade eden John Dewey (1996), okulun amacının sadece iyi vatandaş yetiştirmek değil, aynı zamanda hayatı anlamlı yaşayacak bireyler yetiştirmek olduğunu belirtmiştir.

Özden (2002: 71), öğrenileni öğrenci için anlamlı hale getirmede ders programlarına ilişkin öne çıkan noktaları da aşağıdaki gibi sıralamıştır:

1. Konuların özü daha geniş yer tutmalıdır.
2. Derslerin içeriği, konuların disiplinler arası yanlarını daha çok vurgulamalıdır.

1.3. TÜRKİYE’DE PROGRAM GELİŞTİRMENİN TARİHÇESİ

1.3.1.Türkiye’de Program Geliştirmenin Tarihçesi

Dünyada olduğu gibi Türkiye’de de program geliştirmenin tarihi bir gelişimi olmuştur. Çeşitli dönemlerde çağın gereklerine göre programlar geliştirilmek ve değiştirilmek istenmiştir.

Türkiye’de Cumhuriyet’in ilanı ile birlikte eğitim sistemi ve eğitim programları üzerinde çalışmalar yapılmıştır. 1924 yılında çıkarılan Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile tüm öğretim kurumları MEB, bünyesinde toplanmıştır. (Yüksel, 2003: Gözütok, 2003: 46). Genel hatlarıyla program geliştirme çabaları, yerel okullarda başlamış, sonra merkez örgüte geçmiş, son olarak üniversitelerde bir inceleme alanı olmuştur.(Babadoğan, 1993. 66).

Cumhuriyetten bugüne ilköğretimde, aralarda taslak niteliğinde olanların dışında 1926, 1936, 1948 ve 1968 olmak üzere belli başlı dört program uygulamaya konulmuştur. (Arslan, 2004). 1924-1930 yılları arasında hazırlanan programların temel felsefesi, nesiller Cumhuriyet rejimini ve nimetlerini benimsetmek olmuştur.(Yüksel, 2003).

1950’li yıllara kadar program geliştirme çabaları daha çok dersler ve konular listesi hazırlamakla ele alınmış; 1950’li yıllardan itibaren program geliştirme çalışmalarının sistemli şekilde yürütülmesi yolunda çabalar artmıştır. (Gözütok, 2003: 44; Demirel, 1999a: 16).

1960’lı yıllarda yoğunlaşan program geliştirme çalışmaları sonucunda hazırlanan program, 1968-1969 eğitim öğretim yılında uygulamaya konulmuştur.(Yüksel, 2003).

1980 sonrası, ilkokul programlarının toplu geliştirme uygulaması, yerini tek tek dersler bazında program geliştirme uygulamasına bırakmıştır. Ayrıca 1980 sonrası geliştirilen programlarda deneme uygulamalarına yer verilmiştir.(Tazebay, 2000: 177).

Dünya Bankasının desteğiyle 1990’lı yıllarda Milli Eğitimi Geliştirme Projesi ile program geliştirme çalışmaları önemli geliştirme göstermiş; projenin amaçlarına ulaşması için Müfredat Laboratuar Okulları geliştirilmiştir. Müfredat Laboratuar Okulları, öğretim ve öğrenmeyi destekleyen materyaller ile birlikte öğretim programlarının alanda denendiği pilot okullardır. Önceki yıllardan farklı olarak bu okullarda test edilen programların aksaklıkları giderildikten sonra programlar tüm ülkede uygulanmıştır. Projede programların denenmesi ve geliştirilmesi işi Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi’ne (EARGED) verilmiş, program geliştirilmesi için EARGED tarafından bir program modeli oluşturulmuştur. Oluşturulan bu model, Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı (TTKB) tarafından uygun bulunmuştur.(Yüksel, 2003).

MEB, TTKB tarafından 2000’li yıllarda program geliştirme çalışmaları başlamıştır. Önce taslak niteliğinde hazırlanan öğretim programlarının 2004-2005 yılında pilot okullarda ilköğretim birinci kademedeki deneme uygulaması yapılmıştır ve 2005-2006 eğitim öğretim yılında tüm ülke genelinde uygulanmaya başlanmıştır. (Akbaba, 2004: 19).

1.4. SOSYAL BİLGİLER

1.4.1. Sosyal Bilgilerin Tanımı

Sönmez(1996:3) sosyal bilgileri, “ Toplumsal gerçekle kanıtlanmaya dayalı bağ kurma süreci ve bunun sonunda elde edilen dirik bilgiler” olarak tanımlamıştır. Toplumsal gerçeği, toplumsal hayatı düzenleyen her türlü etkinlik, insanın hayatında kullandığı ve zorunlu olan, insanları daha mutlu, rahat, kolay yaşamasını ve kendini gerçekleştirmesini sağlayan her türlü toplumsal olgular olarak açıklamıştır.

Erden (tarihsiz:8) sosyal bilgileri, “ ilköğretim okullarında iyi ve sorumlu vatandaş yetiştirmek amacıyla, sosyal bilimler disiplinlerinden seçilmiş bilgilere dayalı olarak, öğrenciler toplumsal yaşamla ilgili temel bilgi, beceri, tutum ve değerlerin kazandırıldığı bir çalışma alanıdır” şeklinde tanımlarken; Öztürk ve Otluoğlu(2003: 6), “ sosyal bilimlerin bulgularını entegre edip öğrencilerin düzeyine göre basitleştiren, bunları kullanarak öğrencilere, sosyal yaşama uyum sağlamada ve sosyal sorunlara çözüm üretmede ihtiyaç duyacakları bilgi, beceri, tutum ve değerleri kazandırmayı amaçlayan bir yurttaşlık eğitim programı” olarak tanımlamışlardır.

Öztürk ve Dilek (2004: 17), sosyal bilgilerin, insanla ilgili bilimlerin içerik ve yöntemlerinden yararlanarak, insanın fiziksel ve sosyal çevresiyle etkileşimini zaman boyutu içinde disiplinler arası bir yaklaşımla ele alan ve küreselleşen bir dünyada, yaşamla ilgili temel demokratik değerlerle donatılmış, düşünen ve becerikli demokratik vatandaşlar yetiştirmeyi amaçlayan bir çalışma alanı olduğunu söylerken; Çağlar (1992: 16) sosyal bilgilerin, “ çeşitli sosyal bilim disiplinlerinden, ilköğretim amaçlarına ve çocukların seviye ve ilgilerine uygun olan konuların seçilerek, iç

tutarlılığı olan bir yapı halinde bir araya getirilmesi sonucu oluşan dersin adı” olduğunu ifade etmiştir.

Sosyal bilgiler, sosyal bilimlerin bulgu ve araştırmalarının bir toplumda yaşayan insanlar için gerekli olan temel ve ortak öğelerini kapsar.(Şahin, 2003: 32).

Yukarıda da bir kısmı verildiği gibi sosyal bilgiler ile ilgili birçok tanım yapılmıştır. Bu tanımların ortak noktası: Sosyal bilgilerin, sosyal bilimlerin çıkarımlarının belli bir disiplin altında öğrencilere uyumlu bir şekilde verildiği öğretim programı olduğudur. Fakat sosyal bilimler, insan ilişkilerini incelerken, sosyal bilgiler, bir okul eğitimi programı olup, demokratik düzende vatandaşlık eğitimi programının bir bölümü olarak insan ilişkileri üzerinde durmaktadır ve sosyal bilgilerin bilgi temelinin büyük kısmını sosyal bilimler oluşturmaktadır.(Öztürk ve Dilek, 2004:23; Paykoç,1995; Sönmez, 1999:20).

Sosyal bilgiler dersi okullara ilk girdiği yıllarda tam olarak kavranamamış, bu yüzden değişik anlayışlar doğmuştur. Bunun sonucu olarak, bazıları sosyal bilgileri yalnızca yurttaşlık bilgileri anlamında almış, bazıları da tarih, coğrafya ve yurttaşlık bilgisinin birleştirilmesi olarak düşünmüş, bazıları da, yanlış bir yargıyla insan topluluklarının organizasyonuna ait bilgiler olarak kabul etmiştir. Bu görüşler içerisinde en yaygın olanı, sosyal bilgileri tarih, coğrafya ve yurttaşlık bilgisinin birleştirilmesi olarak algılayanlardır.(Günden, 1995: 22-23).

Amerika Birleşik Devletleri Sosyal Bilgiler Ulusal Konseyi(NCSS), (1992), sosyal bilgilerin, insanlığın yurttaşlık bilincini geliştirmeye yönelik bütüncül bir çalışma olduğunu ve Sosyal Bilgiler Programının, arkeoloji, coğrafya, tarih, hukuk, felsefe, siyasal bilgiler, psikoloji, sosyoloji vb. disiplinlerle bağlantılı çalıştığını belirtir. Ayrıca, sosyal bilgilerin temel amacının, toplumsal yarar doğrultusunda kültürel farklılıkların özgürce yer aldığı ortak bir dünya için, gençlerin mantıklı karar verme becerilerini geliştirmek olduğunu; bu sebepten dolayı sosyal bilgilerin, sosyal bilimlerin üzerinde kurulduğu diğer disiplinlerden ayrı olarak ele alındığını vurgular.

1.4.2. Sosyal Bilgilerin Önemi

Biyolojik ve sosyal bir varlık olarak insan, toplum dediğimiz örgütlenmiş gruplar içinde dünyaya gelir ve her toplumun kendine özgü davranış biçimleri, değerleri, ahlak standartları vardır. Toplumların devamı, bu değerlerin yeni nesillere sağlıklı bir şekilde kazandırılmasına bağlıdır.

Her toplum, var olan kültürel değerlerini devam ettirebilmek için, bunları genç kuşağa kazandırmak ve o toplumu oluşturan kişileri kendi hedefleri doğrultusunda yetiştirmek ister.(Öztürk ve Dilek 2004: 17; Sönmez, 1999: 20). Bu noktada eğitim, toplumdaki kültürel sürecinin önemli bir parçasıdır. Bu kültürelleme, aile, sokak, işyeri vb. her türlü ortamda olabilir. Eğitimin bu türüne informal eğitim denilirken; okulda, belli amaçlar doğrultusunda önceden hazırlanmış programlara göre yapılanına ise formal eğitim denir. (Fidan ve Erden, 2001: 3-4).

Rocher'e (1998) göre, toplumsallaşma, insanın tecrübelerinin ışığında kişiliğinin doğal yapısı ile, yaşadığı toplumun sosyo- kültürel öğelerini, yaşamı sırasında içselleştirdiği ve insani kişiliğinin farkına varıldığı, bunun yanı sıra anlamlı toplumsal görevlerle, yaşamak zorunda olduğu toplumsal çevreye uyumunu sağlayan bir süreçtir.(Aktaran: Doğan, 2004: 75). Yeni yetişen kuşağın toplumun değerlerini kazanma sürecine toplumsallaşma denir. Toplumsallaşmanın amacı, toplum üyeleri arasındaki birliği koruyarak, devamını sağlamaya yardımcı olmaktır. (Özdilek ve Dilek, 2004: 17).

İnsanın doğumu ile başlayan ve uzun yıllar süren toplumsallaşma çabasında, ilköğretim yılları özel bir önem taşımaktadır. Okulun ilk yılları çocukların tutum ve inançlarının geliştiği en önemli yıllardır. Başkalarına değer vermeleri ve diğer insanların fikirlerine açık olmaları, ilk dönemlerde geliştirmeleri gereken davranış modelleridir.(Barth ve Demirtaş, 1997: 2.1).

1.4.3. Sosyal Bilgilerin Amacı

Sosyal bilgilerin tanımlarına bakıldığında dikkat çeken diğer noktanın, temel amaç olarak “ etkin vatandaşlar yetiştirme ” olduğu görülmektedir. Etkili vatandaşlık, bir ülkede eğitim sisteminin genel amacı olmakla birlikte, okul programları içinde bu görev daha çok sosyal bilgiler dersine düşer. Vatandaşlık, devlet ve birey arasındaki ilişkilerden oluşur. Bu ilişkiler doğal olarak hak ve sorumlulukları birlikte içerir. (Öztürk ve Otluoğlu, 2004: 17).Sosyal bilgiler dersi demokratik değerleri benimsemiş vatandaşlar olarak öğrencilerin, içinde yaşadığı topluma uyum sağlamalarını ve öğrencilere bu bilgi birikimini yaşama geçirebilecek donanımları kazandırmayı amaçlamaktadır. (Barth ve Demirtaş, 1997). Sosyal bilgiler, öğrencileri insancıl, mantıklı ve katılımcı vatandaşlar olarak yetiştirmeyi hedeflerken aynı zamanda karar verme ve bilgiye ulaşmalarını da amaçlar.(Karnes ve Collins, 1997).

NCSS (1992), sosyal bilgilerin, gerçek hayatın değişken koşullarına uyum sağlamada, öğrencilerin bilgiyi oluşturup uygulama becerilerini geliştirmesini hedeflediğini belirtip, sosyal bilgilerin vizyonuna ulaşmak için öğrencilerin bilgi, liderlik ve vatandaşlık konularında yeterince bilgilendirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır.

Sosyal bilimlerde kesin amaçlara ulaşmak zordur; dolayısıyla sosyal bilgilerin bilgi temelini oluşturan bilgilerde değişkendir. Bu yüzden sosyal bilgiler öğretiminde dikkat edilecek en önemli nokta, bu bilgilere mutlak değerler olarak değil, değişken değerler olarak bakılması gerektiğidir. Amaç, üretilen bilgilerin kalıplar halinde öğrenilmesi değil, dinamik bilgi üretilmesi olmalıdır. (Öztürk ve Dilek, 2004: 36-37). Kılıç, Atilla ve Baykan(2002), bu yüzden, bireye sosyal bilimlerin temel mantığını ve bilgiye ulaşma yollarını kazandırmanın daha uygun olacağını ifade etmektedirler.

Demokratik bir toplumda her yaşta insan, kendilerini, ailelerini, toplumlarını, ülkelerini ve dünyayı etkileyebilecek kararlar alabilmelidir Bu yüzden sosyal bilgiler

eğitiminin temel amacı, öğrencilere mantıklı ve iyi kararlar alabilmeleri, sorumluluk sahibi vatandaşlar olarak davranabilmeleri konularında yardımcı olmaktır. (Barth ve Demirtaş, 1997).

Sosyal bilgiler dersinin amaçlarına ulaşılması için, çağın gereklerine uygun, yeni anlayışlar çerçevesinde hazırlanmış, öğrenme faaliyetlerine öğrencilerin aktif katılımına izin veren programlara ihtiyaç duyulmaktadır. Dünya eğitim sistemlerinde meydana gelen değişimlerden en fazla etkilenen alanlardan biri sosyal bilgiler olmuştur. Sosyal Bilgiler Öğretim Programları, bireylerde siyasal, kültürel, sosyal, ekonomik alanlarda olumlu davranışlar geliştirmeyi amaçlamaktadır.

1.5. SOSYAL BİLGİLER DERSİ YENİ ÖĞRETİM PROGRAMI

Sosyal bilgiler dersi yeni öğretim programı ilk defa 2005-2006 eğitim öğretim yılında ilköğretimin birinci kademesinde uygulamaya girmiştir.(Kahyaoğlu, 2005).

Talim ve Terbiye Kurulu başkanlığı tarafından 2004-2005 yılında önce pilot okullarda uygulamaya konulmuştur. MEB 12.07.2004 tarih ve 2563 sayılı Tebliğler Dergisi kararınca, Türkiye genelinde, 9 ilde belirlenen 120 pilot okulda, 2004-2005 eğitim öğretim yılında tüm ilköğretim okullarında uygulamaya konulmuştur.(MEB, 2004a).

Hazırlanan olan program, dünyada yaşanan değişimler ve gelişmelerle birlikte Avrupa Birliği (AB) normlarını ve eğitim anlayışını, mevcut programların değerlendirilmelerine ilişkin sonuçları ve ihtiyaç analizlerini dikkate almaktadır. (MEB, 2004).

2004 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı(SBDÖP) birçok açıdan önceki programlardan farklılık göstermektedir. Bu program, etkinlik merkezli, sarmal yapıda hazırlanmıştır. Bu yaklaşımla sosyal bilgiler açısından bilgi ve beceriyi

dengeleyen, öğrencilerin kendi yaşantılarını ve bireysel farklılıklarını dikkate alarak çevreyle etkileşime olanak sağlayan yeni bir anlayış yaşama geçirilmeye çalışılmıştır. (MEB, 2005: 44).

İstenen değişiklikler şunlardı:

Birincisi içerikle ilgiliydi: Dünya değişiyor, yeni kavramlar, yeni oluşum ve olaylar meydana geliyor, çocuklarımız bunlardan bihaber, programlar bunu dikkate alsın, Cumhuriyet kurulduğundan beri neredeyse her neslin aynı konuları okumasına son verilsin.

İkincisi programın kurgusuyla ilgiliydi: Aynı konular, temcit pilavı gibi ısıtılıp ısıtılıp üst sınıflarda yeniden okutulmasın..

Üçüncüsü derslerde uygulanan yöntemlerle ilgiliydi: Dersler anlatma, dinleme ve anlatılanları, kitapta yazılanları; yazılı kağıtlarına yeniden yazarak, konuyu ezbere bildiklerini gösterdikleri, beyni dumura uğratan yöntemlerle yapılmasın. Öğrencilere bilimsel yöntem öğretilsin dolayısıyla beceri kazandırılın. Eleştirel yaklaşmanın ve araştırma yapmanın yollarını bilen, yaratıcılığı köreltilmemiş, problem çözen öğrencilerin yetişebileceği yöntem ve tekniklere dayalı bir süreç işlesin, sınıf atmosferi değişsin idi.(Kahyaoğlu, 2005). Bu amaçla:

Program, öğrenci merkezli öğrenme modeline göre yetiştirilmiş ve bütün etkinlikler bu açıdan ele alınmış; öğrencilerin bütün öğretim etkinliklerinin merkezinde yer almaları sağlanmak istenmiştir. Bu nedenle programda, aktif öğrenme, problem çözme vb çeşitli uygulamalara ağırlık verilmiştir. Programın ölçme- değerlendirme boyutunda ise klasik ölçme- değerlendirme yöntemlerine ek olarak farklı ölçme- değerlendirme yöntemleri de sunulmuştur. Bu yöntemlerle sadece öğrenme ürünü değil, sürecinin de değerlendirilmesi önemsenmiştir. Programda öğretmenin rolü de değişmiş; öğretmen bilgi aktaran konumdan rehberlik etme konumuna geçmiştir.

Programda üniteler disiplinler arası yaklaşımla oluşturulmuş; sarmal program yaklaşımı benimsenmiştir. Sarmal program yaklaşımında, konuların yeri ve zamanı geldikçe tekrar tekrar öğretilmesi söz konusudur. Her konunun kendi içindeki konuları arasında da ardışıklık söz konusudur.(Demirel, 1999: 118). Belli başlı konu ve kavramların öğretimi birbirini izleyen yollar boyunca devam eder. Kavramların kapsamı, yıllar geçtikçe sarmal bir şekilde genişler. Her kavramla ilgili öğretim alt sınıflarda daha temel ve somut iken üst sınıflarda daha derin ve geniş düzeydedir.(Cleaf, 1991, Aktaran: Öztürk ve Dilek, 2004).Programda öğrenme alanları 4 ve 5. sınıfta aynı isimle yer almakta, sarmal yapıya uygun olarak 5. sınıfta farklılaşmaktadır. Örneğin “ birey ve toplum öğrenme alanında 4. sınıf kazanımları, daha çok çocuğun kendisini tanımaya yönelik iken, aynı öğrenme alanındaki 5. sınıf kazanımları çocuğun çevresiyle olan ilişkileri ve rolleri ile ilgilidir. Program öğeleri incelendiğinde programın önceki programdan farklılıklar gösterdiği görülmektedir.

2004 SBDÖP'nin vatandaşlık kavramı, 1998 programındaki iyi vatandaş kavramına göre daha açık ve net bir anlatımla “ etkili ve sorumlu vatandaş” biçiminde, sınırı ve kapsamı belirlenmiş olarak karşımıza çıkmaktadır.(Yaşar, 2005).

Program, sosyal bilgilerin üç geleneğini de önemsemektedir. Fakat öğretmenden “ sosyal bilimler olarak sosyal bilgiler” ve “yansıtıcı düşünme olarak sosyal bilgiler” anlayışlarına önem vermesi, bunun için öğrencilere sosyal bilimcilerin bilimsel yöntemlerinin sezdirilmesi ve öğrencilerin gerçek hayat problemleri karşılaştırarak yansıtıcı düşüncelerinin sağlanması istenmiştir. (MEB, 2005).

1.5.1. Yeni Programının Vizyonu

Yeni sosyal bilgiler dersi programının vizyonu:

21 yy. çağdaş, Atatürk ilkeleri ve inkılaplarını benimsemiş, Türk tarihini ve kültürünü kavramış, temel demokratik değerlerle donanmış ve insan haklarına saygılı, yaşadığı çevreye duyarlı, bilgiyi deneyimlerine göre yorumlayıp sosyal ve

kültürel bağlam içinde oluşturulan, kullana ve düzenleyen (eleştirel düşünen, yaratıcı, doğru karar veren), sosyal becerileri gelişmiş, sosyal bilimcilerin bilimsel bilgiyi üretirken kullandıkları yöntemleri kazanmış, sosyal yaşamda etkin, üretken ve sorumluluklarını bilen, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarını yetiştirmektir. (MEB, 2005).

1.5.2. Yeni Programda Amaçlar

Yeni SBDÖP’de genel amaçlar 17 tanedir. Öğrencilerin 7. sınıfın sonunda bu amaçlar ulaşmaları beklenmektedir. Bu amaçlara göre 7. sınıf sonunda öğrenci;

1. Özgür bir birey olarak fiziksel, duygusal özelliklerinin istek ve yeteneklerinin farkına varır.

2. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak, vatanını ve milletini seven, haklarını bilen ve kullanan, sorumluluklarını yerine getiren; ulusal bilince sahip bir vatandaş olarak yetişir.

3. Atatürk ilke ve inkılaplarının, Türkiye Cumhuriyetinin sosyal, kültürel ve ekonomik kalkınmasındaki yerini kavrar; laik, demokratik, ulusal ve çağdaş değerleri yaşatmaya istekli olur.

4. Hukuk kurallarının herkes için bağlayıcı olduğunu, tüm kişi ve kuruluşların yasalar önünde eşit olduğunu gerekçeleriyle bilir.

5. Türk kültürünü ve tarihini oluşturan temel öge ve süreçleri kavrayarak milli bilincin oluşmasını sağlayan kültürel mirasın korunması ve geliştirilmesi gerektiğini kabul eder.

6. Yaşadığı çevrenin ve dünyanın coğrafi özelliklerini tanıyarak, insanlarla doğal çevre arasındaki etkileşimi sağlar.

7. Bilgiyi uygun ve çeşitli biçimlerde (harita, grafik, tablo, küre, diyagram, zaman şeridi vb.) kullanır, düzenler ve geliştirir.

8. Ekonominin temel kavramlarını anlayarak, kalkınmada ve uluslar arası ekonomik ilişkilerde ulusal ekonominin yerini kavrar.

9. Meslekleri tanır, çalışmanın toplumsal yaşamdaki önemine ve her mesleğin gerekli olduğuna inanır.

10. Farklı dönem ve mekanlara ait tarihsel kanıtları sorgulayarak insanlar, nesnelere, olaylar ve olgular arasındaki benzerlik ve farklılıkları belirler, değişim ve sürekliliği algılar.

11. Bilim ve teknolojinin gelişim sürecini ve toplumsal yaşam üzerindeki etkilerini kavrayarak bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanır.

12. Bilimsel düşünmeyi temel alarak bilgiye ulaşma, bilgiyi kullanma ve üretmede bilimsel ahlaki gözetir.

13. Birey, toplum ve devlet arasındaki ilişkileri açıklarken, sosyal bilimlerin temel kavramlarından yararlanır.

14. Katılımın önemine inanır, kişisel ve toplumsal sorunların çözümü için kendine özgü görüşleri sunar.

15. İnsan hakları, ulusal egemenlik, demokrasi, laiklik, cumhuriyet kavramlarının tarihsel süreçleri ve günümüz Türkiye'si üzerinde etkilerini kavrayarak, yaşamını demokratik kurallara göre düzenler.

16. Farklı dönem ve mekanlardaki toplumlararası siyasal, sosyal, kültürel ve ekonomik etkileşimi analiz eder.

17. İnsanlığın bir parçası olduğu bilincini taşıyarak, ülkesini ve dünyayı ilgilendiren konulara duyarlılık gösterir. (MEB, 2005: 9).

Yeni SBDÖP’de önceki programda yer alan hedef ve davranışların yerine “ kazanım” ifadesi kullanılmıştır. Kazanımlar, öğrenme alanlarının içeriğini somutlaştırmakta ve öğrenme süreci içinde öğrencinin kazanması beklenen bilgi, beceri, tutum ve değerleri ifade etmektedir. (Safran, 2004). Programda kazanımların sayısı 4. sınıflarda 46 tanedir. Yeni SBDÖP 4. sınıfta yer alan kazanım sayıları Tablo 1.5.1’de verilmiştir.

Tablo 1.5.1. 4. Sınıf Öğrenme Alanları, Üniteler ve Süreleri

ÖĞRENME ALANI	ÜNİTELER	KAZANIM SAYILARI	ORANI(%)	SÜRE/DERS SAATİ
Birey ve Toplum	Kendimi Tanıyorum	6	11	12
Kültür ve Miras	Geçmişimi Tanıyorum	6	14	15
İnsanlar, Yerler ve Çevreler	Yaşadığımız Yer	8	14	15
Üretim, Dağıtım ve Tüketim	Üretimden Tüketime	7	14	15
Bilim, Teknoloji ve Toplum	İyi ki Var	6	11	12
Gruplar, Kurumlar ve Sosyal Örgütler	Hep Birlikte	5	11	12
Güç, Yönetim ve Toplum	İnsanlar ve Yönetim	4	14	15
Küresel Bağlantılar	Uzaktaki Arkadaşlarım	4	11	12
	TOPLAM	46	100	108

Yeni sosyal bilgiler programında içerik, şimdiye kadar hazırlanan programlara göre farklı bir yapıda oluşturulmuştur. Programda içerik, “öğrenme alanı” adı verilen sekiz kategori ve bunların doğrultusunda oluşturulan üniteler ve ünitelerdeki kazanımları gerçekleştirmeye yönelik etkinlikler biçiminde yer almıştır. (Safran, 2004).

Öğrenme alanları, bir ya da birden fazla akademik, disiplini içerebilir. Örneğin “ Birey ve Toplum ” öğrenme alanı psikoloji ve vatandaşlık bilgisini içermektedir. (MEB, 2004: 96).

Yeni sosyal bilgiler programında 4. ve 5.sınıf için öğrenme alanları çerçevesinde düzenlenen üniteler, içerik temaları biçiminde değerlendirilebilir. (Yaşar, 2005).

Öğrenme alanları 4. sınıftan 8. sınıfa kadar devam etmektedir. (MEB, 2004: 96).

Okul ve toplumun genelde birbirinden kopuk bir işleyiş sergilemesi, sosyal bilgilerin öğrenciler tarafından soyut bir ders olarak görülmesine yol açmaktadır. Bunun sonucunda öğrenciler, olgu, olay ve genellemelerle ilgili soyut bilgiler kazanmaktadır. Tematik üniteler, öğrencilere günlük yaşamla ilişki kurma ve bağlantıları görmelerinde gerekli rehberliği sağlar. (Ediger 1998, Aktaran: Yaşar, 2005).

Tematik öğrenme bir konunun yüzeysel öğrenilmesi yerine olaylar, olgular vb. arasında ilişki kurularak derinlemesine öğrenilmesinde etkilidir; bu şekilde öğrenmenin diğer öğrenmelere oranla kalıcılığı daha yüksektir. (White, 1995).

Eski programlarda bilgiye ağırlık verilmesinden farklı olarak yeni programın beceri ve değerleri önemsediği görülmektedir. Bu amaçla programda öğrencilere kazandırılması amaçlanan değer ve beceriler belirtilmiş; öğretmene bu konularda bilgi verici açıklamalar yapılmış, değer ve beceri kazandırmayla ilgili uygulama sürecine dönük önerilerde bulunulmuştur. Ünitelerde de doğrudan verilecek değer ve beceriler belirtilmiştir. Yeni SBDÖP’ de yer alan değerler aşağıda verilmiştir:

Adil olma	Aile birliğine önem verme
Bağımsızlık	Barış
Bilimsellik	Çalışkanlık
Dayanışma	Duyarlılık
Dürüstlük	Estetik
Hoşgörü	Misafirperverlik
Özgürlük	Sağlıklı olma
Saygı	Sevgi
Sorumluluk	Temizlik
Vatanseverlik	Yardımseverlik

Programda öğrenciye kazandırılmak istenen temel beceriler aşağıda verilmiştir:

- Eleştirel düşünme becerisi
- Yaratıcı düşünme becerisi
- İletişim becerisi
- Araştırma becerisi
- Problem çözme becerisi
- Karar verme becerisi
- Bilgi teknolojilerini kullanma becerisi
- Girişimcilik becerisi
- Türkçe'yi doğru, güzel ve etkili kullanma becerisi
- Gözlem becerisi
- Mekanı algılama becerisi
- Zaman ve Kronolojiyi algılama becerisi
- Değişim ve sürekliliği algılama becerisi
- Sosyal katılım becerisi
- Empati becerisi

Yeni programda önceki programdan farklı olarak, kavram analizi yapılmış, programda kavramlar listesine yer verilmiştir. Programda yer alan temel kavramların,

her sınıf için psikoloji, coğrafya, sosyoloji, siyaset bilimi, tarih gibi alanların giriş, gelişme ve pekiştirme düzeylerinde verileceği belirtilmiştir.(Paykoç, 2005).

Ayrıca programa öğretmen, üç tür ilişkilendirme yapmaktadır. Bunlar: “ Üniteler arası ilişkilendirme”, “ dersler arası ilişkilendirme” ve “ ara disiplinler arası ilişkilendirme”dir. Üniteler arası ve dersler arası ilişkilendirme açıklamalar kısmında yer alırken, ara disiplinlerle ilişkilendirme ayrıca verilmiştir. Programdaki bu ilişkilendirmelerle diğer derslerin programları arasında bütünlük sağlanmaya çalışılmıştır.

Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı kılavuz kitabı, eski programdan farklı bir şekilde düzenlenmiştir. Öğrenme alanı, ünite, kazanımlar, etkinlik örnekleri ve o ünite ile ilgili açıklamalar için bir şablon oluşturulmuştur. Bu şablon da, ayrıca açıklanmıştır. Şablonda, okul dışı etkinlik, ders içi ilişkilendirme vb. anlatmak için semboller kullanılmış, bu sembollerin de anlamları ayrıca verilmiştir. Bu sembollerin, gereksiz uzatmaların önüne geçmek ve kullanımda kolaylık sağlamak için kullanıldığı düşünülmektedir.

1.5.3. Birey ve Toplum Öğrenme Alanı

Birey kendine özgü nitelikleri ile diğer insanlardan ayrılan kişidir. Kimlik, bireyin kendini nasıl algıladığı ve ne ile özdeşleştiğidir. İnsan yaşamı açısından bu kavramların incelenmesi sırasında bir iç içe geçmişlik söz konusudur.

Bireyin kişisel gelişimi ve sosyal çevrenin bu gelişime etkisinin değerlendirilmeye çalışıldığı birey ve kimlik öğrenme alanında, değişim ve gelişimin devam eden bir süreç olması sebebiyle geniş bir zaman dilimini kapsamaktadır.

Öğrencinin bu öğrenme alanında edindiği kazanımlar sonunda, kişisel ve sosyal yeterliliklerini tanıyan, yeniliklere açık, etkili iletişim kurabilen, sorumluluk alabilen, başkalarına saygılı, işbirliğine açık ve kendine güvenen birey olarak yetişmesi esas alınmıştır. Ayrıca bireyin kimliğini oluşturan unsurları tanıması, üst

kimlik olarak vatandaş olmanın önemini anlaması, hak ve sorumluluk ilişkisini kurabilmesi ve aidiyet duygusunu kavraması amaçlanmaktadır. (MEB, 2004: 96-97). Bu öğrenme alanının “ Kendimi Tanıyorum ” ünitesinde öğrenciye kazandırılmak istenen 6 tane kazanım vardır. Bunlar:

- 1) Bireysel farklılıklarını tanır ve kabul eder.
- 2) Duyguları ve düşünceleri arasındaki ilişkiyi fark eder.
- 3) Farklı durumlara ait duygu ve düşüncelerini ifade eder.
- 4) Başkalarının duygu ve düşüncelerini saygı ile karşılar.
- 5) Yaşamına ilişkin belli başlı olayları kronolojik sıraya koyar.
- 6) Sahip olduğu resmi kimlik belgelerindeki bilgileri analiz ederek kişisel kimliğine ilişkin çıkarımlarda bulunur. (MEB, 2006).

Bu öğrenme alanında, psikoloji, sosyoloji, antropoloji, sosyal antropoloji, siyaset bilimi, disiplinlerin temel kavramları kullanılmıştır. Ünitelerin içeriği açısından öncelikle, gruplar, kurumlar ve sosyal örgütler, güç, yönetim ve toplum öğrenme alanları ile ilişkiler sağlanmıştır. Bu öğrenme alanında öğrenciler, karar verme, empati ve iletişim becerilerini geliştirecek etkinliklerle desteklenmiştir. Kendimi Tanıyorum ünitesinde doğrudan verilmek istenen beceri: Kanıtı Tanıma ve Kullanma, Doğrudan verilecek değer ise: Duygu ve düşüncelere saygı hoşgörüdür. (Akkök, 2000).

1.5.4. Birey ve Toplum Öğrenme Alanı “ Kendimi Tanıyorum” Ünitesinde Yer Alan Kavramlar

Kavramlar insan düşüncesinin temel taşlarıdır. Zihinsel bir sınıflama oldukları için gerçek dünyada değil, düşüncelerimizde vardır. Gerçek dünyada, ancak kavramları örnekleyen olgular bulunabilir. Yeni deneyimlerle kavramların özellikleri, nitelik ve nicelikleri bazen birden fazla kavramın özelliği olabilir. Denilebilir ki, insanların zihinsel etkinlikleri geliştirdikleri kavramlarla sınırlıdır.(MEB, 2004: 79).

Sosyal bilgiler öğretiminde, kavramların öğrenilmesini, öğretimin odak noktası olarak belirlemenin bir çok faydası vardır. Öğrencilerin akademik başarıları üzerinde olumlu etki sağlar. Öğrenme ve hatırlamayı basitleştirir. İletişimi kolaylaştırır. Öğretimi kişiselleştirir. Gerçek ve yanlış algılamayı ayırt etmeye yardımcı olur. Karmaşık anlamaya yardımcı olur. Problem çözme akıl yürütme becerisini geliştirir.(Doğanay, 2003: 234-237).

Kendimi tanıyorum ünitesinde yer alan kavramlar şunlardır:

- Kimlik
- Birey
- Düşünce
- Duygu
- Sorumluluk
- Davranış
- Kronoloji.

1.6. Problem Cümlesi

İlköğretim Sosyal Bilgiler 4. Sınıf Müfredatının “ Kendimi Tanıyorum ” ünitesindeki

kazanımları öğretmen görüşlerine göre değerlendirmek.

1.7. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, İlköğretim Sosyal Bilgiler 4. Sınıf Müfredatının “ Kendimi Tanıyorum ” ünitesindeki kazanımların öğretmen görüşlerine göre değerlendirmek ve öğrencilerin kazanımlara ulaşma düzeyleri belirlemek ve kazanımlar ile değerler, beceriler ve etkinlikler arasında nasıl bir ilişki olduğunu ortaya çıkarmaktır. Bu nedenle araştırmacı tarafından 5’li Likert tipi anket geliştirilmiştir.

1.8. Alt Problemler

1. İlköğretim 4. sınıf öğretmenlerine göre öğrencilerin ünite sonunda kazanımlara ulaşma düzeyleri ne ölçüdedir?
2. İlköğretim 4. sınıf öğretmenlerine göre “ Kendimi Tanıyorum ” ünitesindeki konular kazanımları gerçekleştirme de yeterli midir?
3. İlköğretim 4. sınıf öğretmenlerine göre kazanımlar, değerler, beceriler ve etkinlikler birbirini tamamlar nitelikte midir?
4. İlköğretim 4. sınıf öğretmenlerine göre ölçme değerlendirme araçları kazanımları ölçmede yeterli midir?
5. İlköğretim 4. sınıf öğretmenlerinin kazanımları gerçekleştirmeye çalışırken karşılaştıkları problemleri ve çözüm önerileri nelerdir?

1.9. Araştırmanın Önemi

Yeni Sosyal Bilgiler Müfredatı, bireyin kişisel gelişimi ve sosyal çevrenin bu gelişime etkisinin değerlendirilmeye çalışıldığı, Birey ve Toplum öğrenme alanında öğrencinin edindiği kazanımlar sonucunda kişisel ve sosyal yeterliliklerini tanıyan, yeniliklere açık, etkili iletişim kurabilen, sorumluluk alabilen, başkalarına saygılı, işbirliğine açık, kendine güvenen bireyler olarak yetişmesi esas almaktadır. Ayrıca öğrencinin “ vatandaş ” olmanın önemini anlaması, hak ve sorumluluk ilişkisini kurabilmesi ve aidiyet duygusunu kavraması hedeflemektedir.

Kendimi Tanıyorum ünitesinde öğrenciye kazandırılmaya çalışılan 6 tane kazanım bulunmaktadır. Kazanım, öğrenme süreci içerisinde planlanmış ve düzenlenmiş yaşantılar yoluyla öğrencinin kazanması beklenen bilgi, beceri, tutum ve değerleri ifade etmektedir. Kuşkusuz kazanımların gerçekleştirilebilmesi için etkinlikler kazanımları karşılamada yeterli, konularda kazanımları gerçekleştirmeye dönük olmalıdır.

Bu araştırma, Sosyal Bilgiler 4. Sınıf “ Kendimi Tanıyorum ” ünitesindeki kazanımları öğretmen görüş ve önerilerine göre değerlendirmek ve kazanımlar,

değerler, beceriler ve etkinlikler öğeleri arasındaki ilişki boyutunu ortaya koymak açısından önem taşımaktadır.

Araştırma, 4. sınıf sosyal bilgiler müfredatıyla ilgili hazırlanacak kitaplara ve kazanımlarla ilişkili olarak hazırlanacak etkinlik örneklerine ışık tutacak olması açısından önem taşımaktadır.

1.10. Varsayımlar

1. Anket yoluyla toplanan veriler “ Kendimi Tanıyorum ” ünitesindeki kazanımların değerlendirilmesine ilişkin öğretmen görüşlerini yansıtabilecek niteliktedir.

2. Öğretmenlerin anket sorularını doğru ve dürüst olarak cevapladıkları varsayılmıştır.

3. Seçilen örneklem grubu, evreni temsil eder niteliktedir.

4. Araştırmanın yöntemi amaca uygundur.

1.11. Sınırlılıklar

- Araştırma, 2006- 2007 eğitim öğretim yılı ile sınırlıdır.
- Araştırma, MEB’e bağlı devlet okulları ile sınırlıdır.
- Araştırma, örnekleme alınan 4. sınıf öğretmenleri ile sınırlıdır.
- Araştırma, yöntem açısından literatür taraması, anket, kişisel bilgi formu ile sınırlıdır.

1.12. Tanımlar

Eğitim: İnsan davranışlarında, planlı bir şekilde istendik davranışlar meydana getirme sürecidir.

Öğretim: Okullarda yapılan planlı ve programlı öğrenme, öğretme etkinlikleridir.(Özdemir, 1998: 107).

İlköğretim: Formal eğitim sürecinde 6-14 yaş grubundaki öğrencilere temel beceri kazandırılarak onların hayata ve bir sonraki eğitim kurumuna hazırlayan eğitim devresidir.(Fidan ve Erden, 2001: 204).

Öğretim Programı: Belli bilgi kategorilerinden oluşan ve bir kısım okullarda beceriye ve uygulamaya ağırlık tanıyan, bilgi ve becerinin eğitim programının amaçları doğrultusunda ve planlı bir şekilde kazandırılmasına dönük programdır. (Varış, 1996: 14).

Sosyal Bilgiler: İlköğretim okullarında iyi ve sorumlu vatandaş yetiştirmek amacıyla, sosyal bilimler disiplinlerinde seçilmiş bilgilere dayalı olarak, öğrencilere toplumsal yaşamla ilgili temel bilgi, beceri, tutum ve değerlerin kazandırıldığı bir çalışma alanıdır. (Erden, 1998: 8)

Sosyal Bilgiler, sosyal bilimlerin bulgularını entegre edip öğrencilerin düzeyine göre basitleştiren, bunları kullanarak öğrencilere, sosyal yaşama uyum sağlamada ve sosyal sorunlara çözüm üretmede ihtiyaç duyacakları bilgi, beceri, tutum ve değerleri kazandırmayı amaçlayan bir yurttaşlık eğitim programıdır.(Öztürk ve Otluoğlu, 2003: 6).

Kazanım: Öğrenme süreci içerisinde, planlanmış ve düzenlenmiş yaşantılar yoluyla öğrencinin kazanması beklenen bilgi, beceri, tutum ve değerlerdir. (MEB, 2005: 13).

Değer: Bir sosyal grup veya toplumun kendi varlık, birlik, işleyiş ve devamını sağlamak ve sürdürmek için üyelerinin çoğunluğu tarafından doğru ve gerekli oldukları kabul edilen ortak, düşünce, amaç, temel ahlaki ilke ya da inançlardır.(Özgüven, 1999: 25).

Beceri: Öğrencilerde, öğrenme süreci içerisinde kazanılması, geliştirilmesi ve yaşama aktarılması tasarlanan kabiliyetlerdir.(MEB, 2005: 13).

1.13. İlgili Araştırmalar

Ayten (2006), ” İlköğretim Okullarında Sosyal Bilgiler Dersini Yürüten 4.ve 5. Sınıf Öğretmenlerinin Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programına İlişkin Görüşleri” adlı araştırmasını, İstanbul ili Büyükçekmece ilçesi MEM’ e bağlı ilköğretim okullarında görev yapan 4. ve 5. sınıf öğretmenleri ile yapmıştır. Araştırma kapsamında 132 öğretmen ile görüşülmüş veriler 57 sorudan oluşan likert tipi anket ile elde edilmiştir. Araştırma sonuçları özet olarak aşağıda verilmiştir:

- Öğretmenler Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programının içeriği konusunda olumlu ve programın öğrencilere kendini ifade etme imkanı verdiği, okul dışı öğrenmeyi desteklediğini düşünürken, programın öğrencileri bir üst öğrenime hazırladığı konusuna kısmen katılmaktadır.

- Öğretmenler, Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı kitabının kullanışlı ve anlaşılır olduğunu, kazanımlar ile programda yer alan beceri ve değerlerin tutarlı olduğunu düşünmektedir.

- Öğretmenler, programın etkin ve verimli uygulanabilmesinin mevcut şartlarda zor olduğunu; bunun en önemli sebebi olarak okulların araç-gereç donanımının fiziki şartların yetersiz, sınıf mevcutlarının ise fazla olduğunu düşünmektedirler.

Aykaç ve Başar (2005), “ İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersi Eğitim Programının Değerlendirilmesi” adlı yüksek lisans çalışmasını Samsun ili Atatürk İlköğretim Okulu ve Ankara ili Keçiören ilçesi Hacı Mustafa Tarmanlar İlköğretim Okulunda görev yapan 4. ve 5. sınıf öğretmenleri ile yapmıştır. Araştırmada 10 açık uçlu sorudan oluşan görüşme formu kullanılmış ve araştırma kapsamında 25 öğretmen ile görüşülmüştür. Araştırmada 1998 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı ile 2004 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı’ na ilişkin öğretmen görüşleri alınmıştır. Araştırmanın sonuçları aşağıda özet olarak verilmiştir:

- Öğretmenler eski program ile yeni program arasında tercih yaptıklarında uygulamak istedikleri program olarak yeni programı seçmişlerdir.

- Öğretmenlerin birçoğu, kazanımların programın amaçlarının gerçekleştirecek düzeyde belirlendiğini ifade etmişlerdir.

- Öğretmenlerin çoğu, ders kitaplarındaki bilinin hafiflediği ve öğrencinin ezberden kurtulduğunu belirtmişlerdir.

Akar (2001), “İlköğretim Sosyal Bilgiler Programının Değerlendirilmesi” adlı yüksek lisans çalışmasının amacı, 2 Mart 1998’ de MEB, TTK tarafından hazırlanan sosyal bilgiler programını değerlendirmektir. Bu amaçla sosyal bilgiler programı hakkında öğretmenlerin görüşleri yazılı olarak alınmış ve likert tipi anket kullanılmıştır.

Örnekleme Uşak ilinin 20 ilköğretim okulunda görev yapan 132 sınıf öğretmeni ve 32 sosyal bilgiler öğretmenini kapsamaktadır. Öğretmenlerden programın hedefleri, içeriği, öğretim metotları ve öğretim materyalleri hususlarını içine alan sorulara cevap vermeleri istenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre:

- Çalışmaya katılan öğretmenlerin yaklaşık yarısı programı desteklemiştir. Diğer yarısı programın hedeflerinin gerçekleştirilemediğine inanmaktadır.

- Öğretmenlerin yaklaşık % 71’i programın uygulanmasında güçlüklerin olduğunu belirtmiştir.

- Programın öğretmenlerden yeterli desteği bulmamasından dolayı planlandığı gibi uygulanamayacağı sonucuna varılmıştır.

II. BÖLÜM YÖNTEM

Bu bölümde, araştırma modeli, evren, örneklem, ölçme aracının geliştirilmesi, verilerin toplanması ve analizi hakkında bilgi verilmiştir.

2.1. Araştırma Modeli

Bu araştırmada ilköğretim 4. sınıf öğretmenlerinin Sosyal Bilgiler Müfredatının “ Kendimi Tanıyorum” ünitesindeki kazanımların değerlendirilmesine ilişkin görüşleri ve bu görüşlerinin bazı değişkenlere (cinsiyet, eğitim düzeyi, kıdem, branş vb) göre değişme düzeyinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Bu nedenle araştırma, var olan bir durumu araştırmaya yönelik olması nedeniyle betimsel araştırmalardan tarama modellerinin içerisine girmektedir.

Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekli ile betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışır. (Karasar, 2002: 77).

2.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini MEB’e bağlı okullarda görev yapan ilköğretim 4. sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklemini Kırklareli ili merkez ve Vize, Pınarhisar, Lüleburgaz ilçesi ilköğretim okulları arasından raslantısal olarak seçilen 33 ilköğretim okulunda görevli, 4. sınıfları okutan 80 öğretmen oluşturmaktadır.

2.3. Veri Toplama Araçları

2.3.1. Ölçme aracının Geliştirilmesi

Araştırmada verilerin toplanması için öncelikle, araştırmacı tarafından 5’li Likert tipi anket geliştirilmiştir. Anketin geliştirilmesi çalışmasında ilk iş olarak Kırklareli ili , merkez ve ilçelerde görev yapan 20 öğretmenden 4. sınıf sosyal bilgiler dersi Kendimi Tanıyorum ünitesi hakkındaki görüşlerini içeren kompozisyon yazmaları istemiştir.

Kompozisyonlarda öğretmenlerin belirttiği konular ve literatür taraması sonucunda kişisel bilgiler, adı geçen ünitedeki kazanımlara ilişkin görüşler ve son olarak da öneriler kısımlarından oluşan 3 bölümlü bir anket hazırlanmıştır. Ankette yer alan maddeler, kazanımlar, etkinlikler, kavramlar, ölçme-değerlendirme, konular, görsel tasarım ve öğretmen önerilerini içermektedir.

Ölçek, MEB Kırklareli ili merkez ve Vize, Pınarhisar, Lüleburgaz ilçe MEM’e bağlı 33 pilot okulda görev yapan 4. sınıf öğretmenlerine 2007 yılının Mart aylarında araştırmacı tarafından uygulanmıştır. Uygulamaya katılan öğretmenler ile yüz yüze görüşülmüş; köyde görev yapan öğretmenlere ise önce telefonla ulaşılmış, sonrasında bu öğretmenlere anket formları posta ile gönderilmiştir. MEM’e bağlı okullarda görev yapan 85 öğretmene ulaşılmıştır. Anketlerin 80 tanesi geri dönmüş, 3’ü ise eksik doldurulduğu için değerlendirilmeye alınmamıştır. Bunun sonucunda 80 öğretmenden elde edilen veriler SPSS 10.0 ortamında değerlendirilmiştir.

2.4. Verilerin Toplanması

Araştırmada verilerin toplanması için araştırmacı tarafından geliştirilen 5’ li Likert tipi anket kullanılmıştır. Ankette 4.sınıf öğretmenlerinin sosyal bilgiler dersi Kendimi Tanıyorum ünitesi hakkındaki görüşlerini belirlemeye yönelik 31 madde yer almaktadır. Ayrıca öğretmenlerin kişisel özelliklerini belirlemeye yönelik 4 sorudan oluşan kişisel bilgi formu doldurulmuştur.

Ankete katılan öğretmenler her maddeye ilişkin görüşlerini, “ hiç katılmıyorum”, “ katılmıyorum ”, “ kararsızım”, “ katılıyorum”, “ tamamen katılıyorum” seçeneklerinden birini işaretleyerek belirtmişlerdir.

Hazırlanan ölçek, 2006-2007 eğitim öğretim yılında MEB, Kırklareli il ve ilçe MEM’ ne bağlı okullar arasından rastlantısal olarak seçilen 33 İlköğretim okulunda görev yapan 4. sınıf öğretmenlerine yapılmıştır.

2.5. Verilerin Analizi

Verilerin analizi aşamasında ilk olarak anketlerde öğretmenlerin verdiği cevaplara 1-5 arası puanlar verilmiştir. Buna göre 5’ li Likert tipi anket olarak hazırlanan ölçme aracının aralıkları aşağıdaki gibidir:

<u>Ağırlık</u>	<u>Seçenek</u>
1	Hiç Katılmıyorum
2	Katılmıyorum
3	Kararsızım
4	Katılıyorum
5	Tamamen Katılıyorum

Bu şekilde puanlandırmadan sonra ölçme aracı ile toplanan veriler SPSS ortamında değerlendirilmiştir. Her araştırma deseninden elde edilen verinin veri tipinin kendine özgü istatistiksel çözümleri vardır. Her istatistiksel yöntemin uygulanması için verilerin bazı ön koşulları taşıması gerekir.(Özdamar, 2003: 95).

Bu işlemler için öncelikle:

- Verileri sınıflayıcı tablolar olarak, frekans dağılımlarını göstermek için frekans dağılım tabloları yapılmıştır.
- Frekans tablolarının yüzdeleri bulunmuş ve frekans ve yüzdeleri bulunan tabloların yorumları yapılmıştır.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin branş bazında büyük kısmını sınıf öğretmenleri oluşturduğu için, sınıf öğretmenleri dikkate alınarak çapraz tablolar öğretmenlerin asıl branşlarına göre yapılmıştır. Yapılan işlemlerde yanılma olasılığı α (alfa) 0,05'e göre değerlendirilmiştir.
- İlköğretim okullarında görev yapan 4. sınıf öğretmenlerinin Sosyal Bilgiler dersi “ Kendimi Tanıyorum ” ünitesindeki kazanımların değerlendirilmesine ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi için dağılımdaki farkın anlamlı olup olmadığını ortaya koymak için ki-kare (ki-square) testi kullanılmıştır.

Ki- kare testi niteliksel olarak belirtilen verilerin anlamlı olup olmadığını test etmek için uygulanan bir testtir.(Sümülüoğlu,2000;156).

İstatistiksel testler uygulanırken tek veya çok değişkenli olma durumlarına göre işlemler yapılır. Çok değişkenli testlerde aynı anda iki ve daha fazla değişken ele alınarak birlikte analiz edilir.

Tez konusu, yeni müfredatın başarısının öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi olarak belirlenmiştir. Bu maksatla Kırklareli ilindeki dördüncü sınıf öğretmenleri örnek olarak seçilmiş ve evreni temsil etmek üzere 80 öğretmene hazırlanan anket uygulanmıştır.

Anketin sonuçlarının bilimsel olarak değerlendirilebilmesi amacıyla her bir anket sorusu başarıyı ölçmek için ayrıntılı olarak değerlendirilmiştir. Böylece güvenilirlik ve geçerlilik testi gereksinimi de ortadan kaldırılmıştır. Öncelikle, yeni müfredatın başarısı öğretmen görüşlerini genel olarak yansıtan frekans dağılımları tablosu ile ölçülmeye çalışılmıştır. Daha sonra öğretmen görüşlerinin ayrıntılarına

ulaşmak için her bir frekans tablosuna ilişkin en az bir ki-kare testi yapılmıştır. Ki-kare tablosu için özellikle sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin değerlendirilebileceği öğretmen branşlarına yer verilmiştir. Sınıf öğretmenlerinin örneklem de yer alan branşlar içerisinde en fazla oranı oluşturması anketin sonuçlarının anlamlılığı bakımından sevindirici bir oran arz etmektedir. Zaman zaman da ki-kare tablosu oluşturulurken öğretmenlerin en son mezun oldukları okuldan istifade edilmiştir. Böylece öğretmenlerin eğitim düzeyleri ile öğretmen görüşleri arasındaki ilişki ve anlamlılık test edilmeye çalışılmıştır.

Sistemin başarısını en iyi test edebilecekler şüphesiz uzun yıllar Milli Eğitim Bakanlığında görev yapan ve uzun yıllar sistemin içerisinde bulunup bu süreci yaşayanlar olacaktır. Tecrübeyi anket sonuçlarına yansıtmak amacıyla özellikle sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin değerlendirildiği öğretmen branşları ki-kare tabloları, öğretmenlerin hizmet yıllarına göre ağırlıklandırılmıştır. Ağırlıklandırmada; 1–5 yıl arası görev yapan öğretmenlerin görüşleri bir kat, 6–10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin görüşleri iki kat, 11–15 yıl arası görev yapan öğretmenlerin görüşleri üç kat, 16–20 yıl arası görev yapan öğretmenlerin görüşleri dört kat ve 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlerin görüşleri de beş kat SPSS tarafından otomatik olarak çarpılarak puanlamalar tablolarına yansıtılmıştır. Böylece sadece frekans dağılımıyla öğretmen görüşleri ile yetinilmemiş, asıl branş sahipleri olan sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin yer aldığı ki-kare tabloları tecrübeyi yansıtan hizmet yıllarına göre ağırlıklandırılarak sistemin başarısı olabilecek en tarafsız ve gerçekçi boyutta test edilmeye çalışılmıştır.

III. BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, yapılan araştırma doğrultusunda elde edilen bulgular ve onlar üzerinde yapılan yorumlar bulunmaktadır. Bulgular tablolar şeklinde özetlenmiş; her bir tablonun altında da yorumlara yer verilmiştir.

Tablo 3.1. Öğretmenlerin Cinsiyet Durumlarına Göre Frekans Dağılımı

Cinsiyet		
	Frekans	%
Erkek	43	53,8
Kadın	37	46,3
TOPLAM	80	100,0

Araştırmaya katılan 80 öğretmenin Cinsiyet Durumlarına göre dağılımında %53,8'i erkek, %46,3'ü kadındır. Araştırmaya katılanlardan erkeklerin sayısı bayanların sayısından % 7,5 fazladır.

Tablo 3.2. Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Frekans Dağılımı

Hizmet Yılı		
	Frekans	%
1-5	15	18,8
6-10	12	15,0
11-15	10	12,5
16-20	20	25,0
21+	23	28,8
TOPLAM	80	100,0

Araştırmaya katılan 80 öğretmenden 1-5 yıl hizmet yapanlar %18,8'dir. 6-10 yıl hizmet yapanlar ise %15,0'dır. 11-15 yıl görev yapanlar ise %12,5'tir. 16-20 hizmet yapanlar ise %25,0'dır. 21 yıl ve üzeri görev yapanlar ise %28,8'i olup, en fazla

frekansa sahip olan guruptur. Araştırmaya katılan öğretmenlerin 11 yıl ve üzeri görev yapanların yüzdesi %53,8 olup araştırmada tecrübeyi yansıması açısından önemli bir durumdur.

Bu nedenle ağırlıklandırmada hizmet yılının kullanılması tecrübeyi yansıması açısından uygun olacak, araştırma sonucunu daha anlamlı kılacaktır.

Tablo 3.3. Öğretmenlerin Asıl Branşlarının Frekans Dağılımları

Asıl Branşı		
	Frekans	%
Sınıf Öğretmenliği	68	85,0
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	1	1,3
Ziraat Mühendisi	1	1,3
Biyoloji Öğretmenliği	4	5,0
Çocuk gelişimi Öğretmenliği	2	2,5
Fen Bilgisi Öğretmenliği	2	2,5
Tekstil ve Teknoloji Öğretmenliği	1	1,3
Tarih Öğretmenliği	1	1,3
TOPLAM	80	100

Araştırmaya katılan 80 öğretmenden %1,3'ünü Sosyal Bilgiler Öğretmeni, %1,3'ünü Ziraat Mühendisi, %5,0'ını Biyoloji Öğretmeni, %2,5'ini Çocuk Gelişimi Öğretmeni, %2,5'ini Fen Bilgisi Öğretmeni, %1,3'ünü Tekstil ve Teknoloji Öğretmeni, %1,3'ünü Tarih Öğretmeni oluşturmaktadır. En yüksek frekansa %85.0 ile Sınıf Öğretmeni'nin sahip olması araştırma sonuçlarını oldukça anlamlı ve geçerli kılmaktadır.

Tablo 3.4. Öğretmenlerin Eğitim Düzeylerine Göre Frekans Dağılımları

Eğitim Düzeyleri		
	Frekans	%
Yüksek Öğretmen Okulu	5	6,3
Eğitim Enstitüsü	8	10,0
Eğitim Fakültesi	37	46,3
Fen Edebiyat Fakültesi	2	2,5
Yüksek Lisans	3	3,8
Doktora	1	1,3
Eğitim Yüksekokulu	16	20,0
Lisans Tamamlama	6	7,5
Açık Öğretim Fakültesi	2	2,5
TOPLAM	80	100,0

Araştırmaya katılan 80 öğretmenden %6,3'ünü Yüksek Öğretmen Okulu mezunları, %10,0'ını Eğitim Enstitüsü mezunları, %46,3'ünü Eğitim Fakültesi mezunları, %2,5'ini Fen Edebiyat Fakültesi mezunları, %3,8'ini Yüksek Lisans mezunları, %1,3'ünü Doktora mezunları, % 20,0'ını Eğitim Yüksekokulu mezunları, %7,5'ini Lisans Tamamlama mezunları, %2,5'ini Açık Öğretim Fakültesi mezunları oluşturmakta olup, en fazla yüzdeye sahip olan Eğitim Fakültesi mezunlarıdır.

Şimdi ise öğrencilerin ünite sonunda belirlenen hedeflere ulaşip ulaşmadığına ilişkin öğretmenlerin görüşleri her bir soru için ayrı ayrı değerlendirilerek yeni ders müfredatının başarılı olup olmadığı tespit edilmeye çalışılacaktır.

Tablo 3.5. Öğrenciler Ünite Sonunda Birey Kelimesinin Anlamını İfade Ederler

Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1	1,3	1	1,3	3	3,8	51	63,8	24	30,0	80	100,0

Birey ve Toplum Öğrenme Alanının Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Kazanımlardan "birey kelimesinin anlamını ifade edenler"e ait öğretmen görüşleri tabloda sunulduğu gibidir. Buna göre öğretmenlerin %1,3'ü hiç katılmadığını, %1,3'ü katılmadığını, %3,8'i kararsız olduğunu, %63,8'i katıldığını ve %30,0'ının da tamamen katıldığını belirtmiştir. Tamamen katılıyorum ve katılıyorum oranları toplamı %93,8'ini temsil ederken ile "birey kelimesinin anlamını ifade edenler" konusunda öğretmenlerin nerede ise tamamı yeni müfredatın başarılı olduğunu düşünmektedir.

Öğretmenlerin Asıl Branşları ile Öğrenciler Ünite Sonunda Birey Kelimesinin Anlamını İfade Etmelerinin istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığının değerlendirilmesi için çok gözlü düzenlerde Ki-kare testi uygulanacaktır.

Tablo 3.6. Öğretmenlerin Asıl Branşlarına Göre Öğrenciler Ünite Sonunda Birey Kelimesinin Anlamını İfade Ederler

öğretmenlerin asıl branşları	Öğrenciler Ünite sonunda birey kelimesinin anlamını ifade ederler											
	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
sınıf öğretmeni			1	1,3	3	3,8	42	52,5	22	27,5	68	85,0
sosyal bilgiler öğretmeni							1	1,3			1	1,3
ziraat mühendisi							1	1,3			1	1,3
biyoloji öğretmeni							3	3,8	1	1,3	4	5,0
çocuk gelişimi öğretmeni	1	1,3							1	1,3	2	2,5
fen bilgisi öğretmeni							2	2,5			2	2,5
tekstil teknoloji öğretmeni							1	1,3			1	1,3
tarih öğretmeni							1	1,3			1	1,3
TOPLAM	1	1,3	1	1,3	3	3,8	51	63,8	24	30,0	80	100,0

$$X^2=44,565$$

$$P=0,024$$

Öğretmenlerin asıl branşlarına göre öğrencilerin ünite sonunda birey kelimesinin anlamını ifade edip edemediklerine yönelik yapılan Ki-Kare (Chi-Square) testi sonuçları Tablo 6'da sunulmuştur. Öğretmenlerin asıl branşlarına göre; Çocuk gelişimi Öğretmenlerinin %1,3'ü hiç katılmadıklarını, Sınıf Öğretmenlerinin %1,3'ü katılmadıklarını, %3,8'i kararsız olduklarını, %52,5'i katıldıklarını, %27,5'i ise tamamen katıldıklarını belirtmiştir. Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin %1,3'ü katıldıklarını, Ziraat Mühendislerinin %1,3'ü katıldıklarını, Biyoloji Öğretmenlerinin 3,8'i katıldıklarını, 1,3'ü tamamen katıldıklarını ifade etmişlerdir. Fen Bilgisi Öğretmenlerinin %2,5'i katıldıklarını, tekstil ve teknoloji öğretmenlerinin 1,3'ü katıldıklarını, tarih öğretmenlerinin 1,3'ü katıldıklarını ifade etmiş olup $P < 0,05$ olduğu için tablo sonuçları istatistiksel olarak anlamlıdır. Öğretmenlerin asıl branşlarına göre öğrencilerin ünite sonunda birey kelimesinin anlamını ifade etme durumları arasında fark vardır. Ankete katılan öğretmenlerinin %85'i sınıf öğretmeni olması ve bunlarında %78'inin katılması veya tamamen katılması yeni müfredatın başarılı olduğunu göstermektedir.

Tablo 3.7. Öğretmenlerin Asıl Branşlarına Göre Öğrenciler Ünite Sonunda Birey Kelimesinin Anlamını İfade Ederler (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış)

öğretmenlerin asıl branşları	Öğrenciler Ünite sonunda birey kelimesinin anlamını ifade ederler											
	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
sınıf öğretmeni			5	1,9	9	3,4	143	54,2	79	29,9	236	89,4
sosyal bilgiler öğretmeni							1	0,4			1	0,4
ziraat mühendisi							2	0,8			2	0,8
biyoloji öğretmeni							8	3,0	4	1,5	12	4,5
çocuk gelişimi öğretmeni	5	1,9							3	1,1	8	3,0
fen bilgisi öğretmeni							2	0,8			2	0,8
tekstil teknoloji öğretmeni							1	0,4			1	0,4
tarih öğretmeni							2	0,8			2	0,8
TOPLAM	5	1,9	5	1,9	9	3,4	159	60,2	86	32,6	264	100,0

$$X^2=171,395 \quad P=0,000$$

Öğretmenlerin asıl branşlarına göre öğrencilerin ünite sonunda birey kelimesinin anlamını ifade edip edemediklerine yönelik yapılan Ki-Kare (Chi-Square) testi öğretmenlerin hizmet yıllarına göre ağırlandırılarak sonuçları Tablo-7'de sunulmuştur. Öğretmenlerin tecrübesinin yansıtılması ve özellikle sınıf öğretmenlerinin verdikleri cevaplar başarıyı ölçmeyi daha anlamlı kılmaktadır. Ağırlıklandırılmalı ki-kare anket sonuçlarına göre sınıf öğretmenlerinin %84,1'inin katılması ve tamamen katılması yeni müfredatın başarılı olduğunu göstermektedir. Bu durum genel tezde de ise %92.8'dir. $P<0,05$ olup tablo sonuçları istatistiksel olarak %100 anlamlıdır. Öğretmenlerin asıl branşlarına göre öğrencilerin ünite sonunda birey kelimesinin anlamını ifade etme durumları arasında fark vardır.

Tablo 3.8. Öğrenciler Ünite Sonunda Bireysel Özelliklerin Farkına Varırlar

Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1	1,3	2	2,5	1	1,3	47	58,8	29	36,3	80	100,0

Birey ve Toplum Öğrenme Alanının Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Kazanımlara İlişkin görüşlerden bireysel özelliklerinin farkına varırlar düşüncesine ilişkin %1,3'ü hiç katılmadıklarını, %1,3'ü kararsız olduklarını %58,8'i katıldıklarını, %36,3'üde tamamen katıldıklarını belirtmişlerdir. En fazla yüzdeye sahip olanlar %58,8'lik yüzde ile katılanlar temsil etmektedirler.

Tablo 3.9. Öğretmenlerin Asıl Branşlarına Göre Öğrenciler Ünite Sonunda Bireysel Özelliklerin Farkına Varırlar

asıl branşları	Öğrenciler Ünite Sonunda Bireysel Özelliklerin Farkına Varırlar											
	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
sınıf öğretmeni			2	2,5			41	51,3	25	31,3	68	85,0
sosyal bilgiler öğretmeni							1	1,3			1	1,3
ziraat mühendisi							1	1,3			1	1,3
biyoloji öğretmeni							2	2,5	2	2,5	4	5,0
çocuk gelişimi öğretmeni	1	1,3							1	1,3	2	2,5
fen bilgisi öğretmeni							1	1,3	1	1,3	2	2,5
tekstil teknoloji öğretmeni					1	1,3					1	1,3
tarih öğretmeni							1	1,3			1	1,3
TOPLAM	1	1,3	2	2,5	1	1,3	47	58,8	29	36,3	80	100,0

$$X^2=122,962 \quad P=0,000$$

Öğretmenlerin asıl branşlarına göre öğrencilerin ünite sonunda bireysel özelliklerin farkına varıp varamadıklarına yönelik yapılan Ki-Kare (Chi-Square) testi

sonuçları Tablo-9'da sunulmuştur. Özellikle sınıf öğretmenlerinin %51,3'ünü katılanlar, 31,3'ünü ise tamamen katılanlar temsil etmektedirler. Ziraat Mühendislerinin %1,3'ü katılanları temsil etmektedir. Biyoloji Öğretmenlerinin %2,5'i katılanları, %2,5'i ise tamamen katılanları, Çocuk Gelişimi Öğretmenlerinin ise %1,3'ü hiç katılmayanları, %1,3'ü ise tamamen katılanları, Fen Bilgisi Öğretmenlerinin %1,3'ü katılanları, %1,3'ü ise tamamen katılanları temsil etmektedir. Tekstil ve Teknoloji Öğretmenlerinin 1,3'ü kararsız olanları, Tarih Öğretmenlerinin %1,3'ü katılanları temsil etmektedir. Sınıf Öğretmenlerinin %82,6'sının katılması veya tamamen katılması yeni müfredatın başarılı olduğunu göstermektedir. Bu oran toplamda ise %95,1'dir. $P < 0,05$ olup tablo sonuçları istatistiksel olarak anlamlıdır. Öğretmenlerin asıl branşlarına göre öğrencilerin ünite sonunda bireysel özelliklerin farkına varma durumları arasında fark vardır.

Tablo 3.10. Cinsiyetlerine Göre Öğrenciler Ünite Sonunda Bireysel Özelliklerin Farkına Varma Durumlarının Frekans Dağılımları

Cinsiyet	Öğrenciler Ünite Sonunda Bireysel Özelliklerin Farkına Varırlar											
	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Erkek			2	2,5	1	1,3	25	31,3	15	18,8	43	53,8
Kadın	1	1,3					22	27,5	14	17,5	37	46,3
TOPLAM	1	1,3	2	2,5	1	1,3	47	58,8	29	36,3	80	100,0

Öğrencilerin ünite sonunda bireysel özelliklerin farkına varıp varmadıklarına yönelik tablo yukarıda sunulmuştur. Bu tabloya göre erkeklerin %2,5'i katılmadıklarını, %1,3'ü kararsız olduklarını, % 31,3'ü katıldıklarını, % 18,8'i tamamen katıldıklarını belirtmişlerdir. Kadınların ise %1,3'ü hiç katılmadıklarını, %27,5'i katıldıklarını, %17,5'i ise tamamen katılanları temsil etmektedir. Bayanların %93,0'ı erkeklerin %97,3'ü genele göre ise bayan ve erkeklerin %95,1'i katılanları ve tamamen katılanları oluşturmaktadır.

Tablo 3.11. Öğrenciler Ünite sonunda Kendisinin ve Diğer İnsanların Fiziksel, Zihinsel ve Duygusal Özelliklerini Tanırlar

Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1	1,3	10	12,5	10	12,5	50	62,5	19	23,8	80	100,0

Birey ve toplum öğrenme alanının kendimi tanyorum ünitesindeki kazanımlara İlişkin görüşlerden öğrenciler ünite sonunda kendisinin ve diğer insanların fiziksel, zihinsel ve duygusal özelliklerini tanırlar düşüncesine ilişkin %1,3'ü hiç katılmadıklarını, %12,5'i katılmadıklarını, %12,5'i kararsız olduklarını %62,5'i katıldıklarını, %23,8'i de tamamen katıldıklarını belirtmişlerdir. En fazla yüzdeye sahip olan %62,5 ile katılanların sayıdır.

Tablo 3.12. Öğretmenlerin Meslekteki Hizmet Yıllarına Göre Öğrenciler Ünite Sonunda Kendisinin ve Diğer İnsanların Fiziksel, Zihinsel ve Duygusal Özelliklerini Tanırlar

Meslekteki Hizmet Yılları	Öğrenciler Ünite sonunda Kendisinin ve Diğer İnsanların Fiziksel, Zihinsel ve Duygusal Özelliklerini Tanırlar											
	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1-5					2	2,5	11	13,8	2	2,5	15	18,8
6-10							12	15,0			12	15,0
11-15			1	1,3	1	1,3	3	3,8	5	6,3	10	12,5
16-20					2	2,5	11	13,8	7	8,8	20	25,0
21+					5	6,3	13	16,3	5	6,3	23	28,8
TOPLAM			1	1,3	10	12,5	50	62,5	19	23,8	80	100,0

$$X^2=22,754$$

$$P=0,030$$

Öğretmenlerin hizmet yıllarına göre öğrencilerin ünite sonunda kendisinin ve diğer insanların fiziksel, zihinsel ve duygusal özelliklerini tanımlarına yönelik yapılan Ki-Kare (Chi-Square) testi sonuçları Tablo-12'de sunulmuştur. Ankete katılan öğretmenlerinin %18,8'i 1-5 yıl görev yapanlardan oluşmakta olup %13,8'i katılanları, %2,5'i ise tamamen katılanları temsil etmektedir.6-10 yıl görev yapanların %15,0'ı katılanları temsil etmektedir.11-15 yıl görev yapanların %3,8'i katılanları,%6,3'ü ise tamamen katılanları 16-20 yıl görev yapanların %13,8'i

katılanları,%8,8'i tamamen katılanları temsil etmektedir.21 yıl ve üzeri görev yapanların %16,3'ü katılanları,%6,3'ü ise tamamen katılanları temsil etmekte olup, hizmet yıllarına göre16-20 ve 21 yıl ve üzeri hizmet süresine sahip olanların, Öğrenciler ünite sonunda kendisinin ve diğer insanların fiziksel, zihinsel ve duygusal özelliklerini tanımaları yönünde %22,6 ile aynı yüzdeyi temsil etmesi önemli bir yüzdeyi göstermektedir. $P<0,05$ olup tablo sonuçları istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Öğretmenlerin hizmet yıllarına göre öğrencilerin ünite sonunda kendisinin ve diğer insanların fiziksel, zihinsel ve duygusal özelliklerini tanıma durumları arasında fark vardır.

Tablo 13. Öğrenciler Ünite Sonunda Toplumun Bir Parçası Olduklarını Fark Etmelerinin Frekans Dağılımları

Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1	1,3	-	-	6	7,5	48	60,0	25	31,0	80	100,0

Birey ve toplum öğrenme alanının kendimi tanıyorum ünitesindeki kazanımlara ilişkin görüşlerden öğrenciler ünite sonunda toplumun bir parçası olduklarını fark edenler düşüncesine ilişkin %1,3'ü hiç katılmadıklarını, %7,5'i kararsız olduklarını, %31,0'ında tamamen katıldıklarını belirtmişlerdir. En fazla yüzdeye sahip olan %60,0'lık yüzde ile katılanların sayılarıdır.

Tablo 3.14. Öğretmenlerin Asıl Branşlarına Göre Öğrenciler Ünite Sonunda Toplumun Bir Parçası Olduklarını Fark Ederler

öğretmenlerin asıl branşları	Öğrenciler Ünite Sonunda Toplumun Bir Parçası Olduklarını Fark Ederler											
	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
sınıf öğretmeni					6	7,5	40	50,0	22	27,5	68	85,0
sosyal bilgiler öğretmeni							1	1,3			1	1,3
ziraat mühendisi							1	1,3			1	1,3
biyoloji öğretmeni							2	2,5	2	2,5	4	5,0
çocuk gelişimi öğretmeni	1	1,3							1	1,3	2	2,5
fen bilgisi öğretmeni							2	2,5			2	2,5
tekstil teknoloji öğretmeni							1	1,3			1	1,3
tarih öğretmeni							1	1,3			1	1,3
TOPLAM	1	1,3			6	7,5	48	60,0	25	31,3	80	100,0

$X^2=45,518$

$P=0,001$

Öğretmenlerin asıl branşlarına göre öğrencilerin ünite sonunda toplumun bir parçası olduklarını fark etmelerine yönelik yapılan Ki-Kare (Chi-Square) testi sonuçları Tablo-14'de sunulmuştur. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin %1,3'ünün katılanları temsil etmektedir. Ziraat Mühendislerinin %1,3'ü katılanları, biyoloji öğretmenliği mezunlarının %2,5'i katılanları ve %2,5'i tamamen katılanları temsil etmektedir. Çocuk gelişimi öğretmenliği mezunlarının %1,3'ini hiç katılmayanlar, %1,3'ünü ise tamamen katılanlar oluşturmaktadır. Fen Bilgisi Öğretmenliği mezunlarının %2,5'i katılanları temsil etmektedir. Tekstil ve Teknoloji Öğretmenliği mezunlarının %1,3'ü katılanları temsil etmekte olup tarih öğretmenliği mezunlarının %1,3'ü katılanları temsil etmekte olup sınıf öğretmenlerinin %77,5'ini katılan ve tamamen katılanlar oluşturmaktadır. İstatistiksel olarak tablo değeri $P<0,05$ olduğu için anlamlı bulunmuştur. Öğretmenlerin asıl branşlarına göre öğrencilerin ünite sonunda toplumun bir parçası olduklarını fark etme durumları arasında fark vardır.

Tablo 3.15. Öğrenciler Ünite Sonunda İnsanların Benzer ve Farklı Yönlerini Ayırt Ederler

Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
-	-	3	3,8	4	5,0	46	57,5	27	33,8	80	100,0

Birey ve Toplum Öğrenme Alanının Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Kazanımlara İlişkin görüşlerden Öğrenciler Ünite sonunda insanların Benzer ve Farklı Yönlerini ayırt Ederler düşüncesine ilişkin %3,8'i katılmadıklarını, %5,0'ı kararsız olduklarını %57'5'i katıldıklarını, %33,8'ide tamamen katıldıklarını belirtmişlerdir. En fazla yüzdeye sahip olan katılanların sayıdır.

Tablo 3.16. Öğretmenlerin Asıl Branşlarına Göre Öğrenciler Ünite Sonunda İnsanların Benzer ve Farklı Yönlerini Ayırt Ederler

öğretmenlerin asıl branşları	Öğrenciler Ünite sonunda insanların Benzer ve Farklı Yönlerini ayırt Ederler											
	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
sınıf öğretmeni			3	3,8	2	2,5	38	47,5	25	31,3	68	85,0
sosyal bilgiler öğretmeni									1	1,3	1	1,3
ziraat mühendisi							1	1,3			1	1,3
biyoloji öğretmeni							4	5,0			4	5,0
çocuk gelişimi öğretmeni					1	1,3			1	1,3	2	2,5
fen bilgisi öğretmeni							2	2,5			2	2,5
tekstil teknoloji öğretmeni					1	1,3					1	1,3
tarih öğretmeni							1	1,3			1	1,3
TOPLAM			3	3,8	4	5,0	46	57,5	27	33,8	80	100,0

$$X^2=37,227$$

$$P=0,016$$

Öğretmenlerin asıl branşlarına göre öğrenciler ünite sonunda insanların benzer ve farklı yönlerini ayırt etmelerine yönelik yapılan Ki-Kare (Chi-Square) testi

sonuçları Tablo-16'da sunulmuştur. Sosyal Bilgiler Öğretmenliği mezunlarının 1,3'ü katılanları temsil etmektedir. Ziraat mühendisliği mezunlarının %1,3'ü katılanları temsil etmektedir. Biyoloji Öğretmenliği mezunlarının %5,0'ı katılanları temsil etmektedir. Çocuk Gelişimi Öğretmenliği mezunlarının %1,3'ü kararsız olanları, %1,3'ü ise katılanları temsil etmektedir. Fen Bilgisi Öğretmenliği mezunlarının %2,5'i katılanları, Tekstil Teknoloji Öğretmenliği mezunlarının %1,3'ü kararsız olanları temsil etmektedir. Tarih Öğretmenliği mezunlarının %1,3 katılanları temsil etmekte olup, en fazla yüzdeyle sınıf öğretmenliği mezunlarının %78,8'i katılanları ve tamamen katılanları temsil etmektedir. $P < 0,05$ olup istatistiksel olarak tablo anlamlı çıkmıştır. Öğretmenlerin asıl branşlarına göre öğrenciler ünite sonunda insanların benzer ve farklı yönlerini ayırt etme durumları arasında fark yoktur.

Tablo 3.17. Öğrenciler Ünite Sonunda İnsanların Duygu ve Düşüncelerinin Birbirinden Farklı Olduğunu Kabul Ederler

Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
-	-	2	2,5	7	8,8	42	52,5	29	36,3	80	100,0

Birey ve Toplum Öğrenme Alanının Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Kazanımlara ilişkin görüşlerden Öğrenciler Ünite sonunda insanların duygu ve düşüncelerinin birbirinden farklı olduğunu kabul ederler düşüncesine ilişkin %2,5'i katılmadıklarını, %8,8'i kararsız olduklarını, %36,3'ünde tamamen katıldıklarını belirtmişlerdir. En fazla yüzdeyle %52,5'ini katılıyorum diyenlerden oluşturmaktadır.

Tablo 3.18. Öğretmenlerin Asıl Branşlarına Göre Öğrenciler Ünite Sonunda İnsanların Duygu ve Düşüncelerinin Birbirinden Farklı Olduğunu Kabul Ederler (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış)

öğretmenlerin asıl branşları	Öğrenciler Ünite sonunda insanların duygu ve düşüncelerinin birbirinden farklı olduğunu kabul ederler											
	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
sınıf öğretmeni			7	2,7	20	7,6	120	45,5	89	33,7	236	89,4
sosyal bilgiler öğretmeni									1	0,4	1	0,4
ziraat mühendisi							2	0,8			2	0,8
biyoloji öğretmeni							6	2,3	6	2,3	12	4,5
çocuk gelişimi öğretmeni					5	1,9			3	1,1	8	3,0
fen bilgisi öğretmeni							2	0,8			2	0,8
tekstil teknoloji öğretmeni					1	0,4					1	0,4
tarih öğretmeni									2	0,8	2	0,8
TOPLAM			7	2,7	26	9,8	130	49,2	101	38,3	264	100,0

$$X^2=47,406 \quad P=0,001$$

Öğretmenlerin asıl branşlarına göre Öğrenciler ünite sonunda insanların duygu ve düşüncelerinin birbirinden farklı olduğunu kabul etmelerine yönelik yapılan Ki-Kare (Chi-Square) testi sonuçları Tablo-18'de sunulmuştur. Sosyal Bilgiler Öğretmenliği mezunlarının %0,4'ü tamamen katılanları temsil etmektedir. Ziraat Mühendisliği mezunlarının %0,8'i katılanları temsil etmektedir. Biyoloji Öğretmenliği mezunlarının %2,3'ü katılanları, %2,3'ü ise tamamen katılanları temsil etmektedir. Çocuk Gelişimi Öğretmenliği mezunlarının %1,9'u kararsız olanları, %1,1'i ise tamamen katılanları temsil etmektedir. Fen Bilgisi Öğretmenliği mezunlarının %0,8'i katılanları, Tekstil Teknoloji Öğretmenliği mezunlarının %0,4'ü kararsız olanları temsil etmektedir. Tarih Öğretmenliği mezunlarının %0,8'i tamamen katılanları temsil etmekte olup, en fazla yüzdeyle sınıf öğretmenliği mezunlarının %79,2'si katılanları ve tamamen katılanları temsil etmektedir. $P<0,05$

olup istatistiksel olarak anlamlı çıkmıştır. Öğretmenlerin asıl branşlarına göre Öğrenciler ünite sonunda insanların duygu ve düşüncelerinin birbirinden farklı olduğunu kabul etme durumları arasında fark vardır.

Tablo 3.19. Öğrenciler Ünite Sonunda Günlük Hayatta Karşılaştıkları Olaylarla İlgili Duygularını İfade Edebilir

Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
-	-	1	1,3	9	11,3	54	67,5	16	20,0	80	100,0

Birey ve Toplum Öğrenme Alanının Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Kazanımlara İlişkin görüşlerden Öğrenciler Ünite sonunda günlük hayatta karşılaştıkları olaylarla ilgili duygularını ifade edebilir düşüncesine ilişkin %1,3'ü katılmadıklarını, %11,3'ü kararsız olduklarını %67,5'i katıldıklarını, %20,0'ı da tamamen katıldıklarını belirtmişlerdir. En fazla yüzdeye sahip olan katılıyorum diyenlerin sayılarıdır.

Tablo 3.20. Öğretmenlerin Asıl Branşları Öğrenciler Ünite Sonunda Günlük Hayatta Karşılaştıkları Olaylarla İlgili Duygularını İfade Edebilir (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış)

öğretmenlerin asıl branşları	Öğrenciler Ünite sonunda günlük hayatta karşılaştıkları olaylarla ilgili duygularını ifade edebilir											
	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
sınıf öğretmeni			2	0,8	30	11,4	160	60,6	44	16,7	236	89,4
sosyal bilgiler öğretmeni									1	0,4	1	0,4
ziraat mühendisi							2	0,8			2	0,8
biyoloji öğretmeni							3	1,1	9	3,4	12	4,5
çocuk gelişimi öğretmeni					5	1,9			3	1,1	8	3,0
fen bilgisi öğretmeni							1	0,4	1	0,4	2	0,8
tekstil teknoloji öğretmeni							1	0,4			1	0,4
tarih öğretmeni							2	0,8			2	0,8
TOPLAM			2	0,8	35	13,3	169	64,0	58	22,0	264	100,0

$$X^2=49,801 \quad P=0,000$$

Öğretmenlerin asıl branşlarına göre Öğrenciler Ünite sonunda günlük hayatta karşılaştıkları olaylarla ilgili duygularını ifade edebilir sorusuna yönelik yapılan Ki-Kare (Chi-Square) testi sonuçları Tablo-20'de sunulmuştur. Sosyal Bilgiler Öğretmenliği mezunlarının %0,4'ü tamamen katılanları temsil etmektedir. Ziraat Mühendisliği mezunlarının %0,8'i katılanları temsil etmektedir. Biyoloji Öğretmenliği mezunlarının %1,1'i katılanları, %3,4'ü ise tamamen katılanları temsil etmektedir. Çocuk Gelişimi Öğretmenliği mezunlarının %1,9'u kararsız olanları, %1,1'i ise tamamen katılanları temsil etmektedir. Fen Bilgisi Öğretmenliği mezunlarının %0,4'i katılanları, %0,4'i tamamen katılanları, Tekstil Teknoloji Öğretmenliği mezunlarının %0,4'ü katılanları, temsil etmektedir. Tarih Öğretmenliği mezunlarının %0,8'i katılanları temsil etmekte olup, en fazla yüzdeyle sınıf öğretmeni mezunlarının %77,3'ü katılanları ve tamamen katılanları temsil

etmektedir. Bu oran toplamda ise %89,4'tür. $P < 0,05$ olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Öğretmenlerin asıl branşlarına göre Öğrenciler Ünite sonunda günlük hayatta karşılaştıkları olaylarla ilgili duygularını ifade etme durumları arasında fark vardır. Bu durum yeni müfredatın başarılı olduğunu göstermektedir.

Tablo 3.21. Öğrenciler Ünite Sonunda Başkalarının Duygu ve Düşüncelerine Saygı Duymayı Öğrenirler

Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katlıyorum		Tamamen Katlıyorum		Toplam	
f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
-	-	6	7,5	19	23,8	43	53,8	12	15,0	80	100,0

Birey ve Toplum Öğrenme Alanının Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Kazanımlara İlişkin görüşlerden Öğrenciler Ünite sonunda başkalarının duygu ve düşüncelerine saygı duymayı öğrenirler düşüncesine ilişkin %7,5'i katılmadıklarını, %23,8'i kararsız olduklarını, %15,0'ı da tamamen katıldıklarını belirtmişlerdir. En fazla yüzdeye sahip olan %53,8'le katılıyorum diyenlerin olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 22. Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre Öğrenciler Ünite Sonunda Başkalarının Duygu ve Düşüncelerine Saygı Duymayı Öğrenirler

Cinsiyet	Öğrenciler Ünite sonunda başkalarının duygu ve düşüncelerine saygı duymayı öğrenirler											
	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katlıyorum		Tamamen Katlıyorum		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
erkek			3	3,8	13	16,3	22	27,5	5	6,3	43	53,8
kadın			3	3,8	6	7,5	21	26,3	7	8,8	37	46,3
TOPLAM			6	7,5	19	23,8	43	53,8	12	15,0	80	100,0

$X^2=2,500$

$P=0,475$

Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre Öğrenciler Ünite sonunda başkalarının duygu ve düşüncelerine saygı duymayı öğrenmelerine yönelik yapılan Ki-Kare (Chi-Square) testi sonuçları Tablo-22'de sunulmuştur. Erkeklerin %27,5'i katılıyorum demmiştir, %6,3'ünün tamamen katıldıklarını, %3,8'i katılmadıklarını, %16,3'ü de kararsız olduklarını belirtmiştir. Kadınlardan katılıyorum diyenlerin oranı ise %26,3'tür. Tamamen katılanların oranı ise %8,8'i tamamen katıldıklarını, %7,5'i

kararsız olduklarını, % 3,8'i katılmadıklarını belirtmiştir. Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre öğrenciler ünite sonunda başkalarının duygu ve düşüncelerine saygı duymayı öğrenmeleri açısından $P>0,05$ olup Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre Öğrenciler Ünite sonunda başkalarının duygu ve düşüncelerine saygı duymayı öğrenme durumları arasında istatistiksel olarak fark vardır.

Tablo 3.23. Öğrenciler Ünite Sonunda Başkalarının Duygularına Duyarlı Olmayı Öğrenirler

Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1	1,3	10	12,5	20	25,0	41	51,3	8	10,0	80	100,0

Birey ve Toplum Öğrenme Alanının Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Kazanımlara İlişkin görüşlerden Öğrenciler Ünite sonunda başkalarının duygularına duyarlı olmayı öğrenirler düşüncesine ilişkin %1,3'ü hiç katılmadıklarını, %12,5'i katılmadıklarını, %25,0'ı kararsız olduklarını, %10,0'ı da tamamen katıldıklarını belirtmişlerdir. En fazla yüzdeye sahip olan %51,3'le katılıyorum diyenlerin sayılarıdır.

Tablo 3.24. Öğretmenlerin Asıl Branşlarına Göre Öğrenciler Ünite Sonunda Başkalarının Duygularına Duyarlı Olmayı Öğrenirler (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış)

öğretmenlerin asıl branşları	Öğrenciler Ünite sonunda başkalarının duygularına duyarlı olmayı öğrenirler											
	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
sınıf öğretmeni	3	1,1	28	10,6	46	17,4	136	51,5	23	8,7	236	89,4
sosyal bilgiler öğretmeni							1	0,4			1	0,4
ziraat mühendisi			2	0,8							2	0,8
biyoloji öğretmeni					5	1,9	2	0,8	5	1,9	12	4,5
çocuk gelişimi öğretmeni					8	3,0					8	3,0
fen bilgisi öğretmeni					1	0,4	1	0,4			2	0,8
tekstil teknoloji öğretmeni					1	0,4					1	0,4
tarih öğretmeni							2	0,8			2	0,8
TOPLAM	3	1,1	30	11,4	61	23,1	142	53,8	28	10,6	264	100,0

$$X^2=68,736 \quad P=0,000$$

Öğretmenlerin Asıl Branşlarına göre Öğrenciler Ünite Sonunda Başkalarının Duygularına Duyarlı Olmayı Öğrenirler sorusuna yönelik yapılan Ki-Kare (Chi-Square) testi sonuçları Tablo-24'de sunulmuştur. Sosyal Bilgiler Öğretmenliği mezunlarının %0,4'ü katılanları temsil etmektedir. Ziraat Mühendisliği mezunlarının %0,8'i katılmayanları temsil etmektedir. Biyoloji Öğretmenliği mezunlarının %1,9'u kararsız olanları, %0,8'i katılanları, %1,9'u ise tamamen katılanları temsil etmektedir. Çocuk Gelişimi Öğretmenliği mezunlarının %3,0'ı kararsız olanları temsil etmektedir. Fen Bilgisi Öğretmenliği mezunlarının %0,4'ü kararsız olanları, %0,4'i katılanları temsil etmektedir. Tekstil Teknoloji Öğretmenliği mezunlarının %0,4'ü kararsız olanları temsil etmektedir. Tarih Öğretmenliği mezunlarının %0,8'i katılanları temsil etmekte olup, en fazla yüzdeyle sınıf öğretmenliği mezunlarının

%60,2'si katılanları ve tamamen katılanları temsil etmektedir. Bu oran toplamda ise %89,4'tür. $P < 0,05$ olup istatistiksel olarak %100 anlamlı bulunmuştur. Öğretmenlerin Asıl Branşlarına göre Öğrenciler Ünite Sonunda Başkalarının Duygularına Duyarlı Olmayı Öğrenme durumları arasında fark vardır.

Tablo 3.25. Öğrencilerin Ünite Sonunda Duygu ve Düşünceleri Arasında İlişki Kurmada Yeterli Olmalarının Frekans Dağılımları

Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
-	-	3	3,8	28	35,0	43	53,8	6	7,5	80	100,0

Birey ve Toplum Öğrenme Alanının Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Kazanımlara İlişkin görüşlerden Öğrenciler Ünite sonunda duygu ve düşünceleri arasında ilişki kurmada yeterlidir düşüncesine ilişkin %3,8'i katılmadıklarını, %35,0'ı kararsız olduklarını, %7,5'ide tamamen katıldıklarını belirtmişlerdir. En fazla yüzdeye sahip olan %53,8'le katılıyorum diyenlerin sayılarıdır.

Tablo 26. Öğretmenlerin Asıl Branşlarına Göre Öğrenciler Ünite Sonunda Duygu ve Düşünceleri Arasında İlişki Kurmada Yeterlidir (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış)

öğretmenlerin asıl branşları	Öğrenciler Ünite sonunda duygu ve düşünceleri arasında ilişki kurmada yeterlidir											
	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
sınıf öğretmeni			10	3,8	89	33,7	118	44,7	19	7,2	236	89,4
sosyal bilgiler öğretmeni							1	0,4			1	0,4
ziraat mühendisi							2	0,8			2	0,8
biyoloji öğretmeni					1	0,4	6	2,3	5	1,9	12	4,5
çocuk gelişimi öğretmeni					5	1,9	3	1,1			8	3,0
fen bilgisi öğretmeni							2	0,8			2	0,8
tekstil teknoloji öğretmeni					1	0,4					1	0,4
tarih öğretmeni							2	0,8			2	0,8
TOPLAM			10	3,8	96	36,4	134	50,8	24	9,1	264	100,0

$$X^2=28,959 \quad P=0,115$$

Öğretmenlerin Asıl Branşlarına göre Öğrenciler Ünite Sonunda Duygu ve Düşünceleri Arasında İlişki Kurmada Yeterlidir (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış) sorusuna yönelik yapılan Ki-Kare (Chi-Square) testi sonuçları Tablo-26'da sunulmuştur. Sosyal Bilgiler Öğretmenliği mezunlarının %0,4'ü katılanları temsil etmektedir. Ziraat Mühendisliği mezunlarının %0,8'i katılanları temsil etmektedir. Biyoloji Öğretmenliği mezunlarının %0,4'ü kararsız olanları, %2,3'ü katılanları, %1,9'u ise tamamen katılanları temsil etmektedir. Çocuk Gelişimi Öğretmenliği mezunlarının %1,9'u kararsız olanları %1,1'i katılanları temsil etmektedir. Fen Bilgisi Öğretmenliği mezunlarının %0,8'i katılanları temsil etmektedir. Tekstil Teknoloji Öğretmenliği mezunlarının %0,4'ü kararsız olanları temsil etmektedir. Tarih Öğretmenliği mezunlarının %0,8'i katılanları temsil etmekte olup, en fazla yüzdeyle sınıf öğretmenliği mezunlarının %51,9'u katılanları ve

tamamen katılanları temsil etmektedir. Bu oran toplamda ise %89,4'tür. $P>0,05$ olup istatistiksel olarak fark yoktur.

Tablo 3.27. Öğrenciler Ünite Sonunda Duygu ve Düşünce Hayallerini Yazmada Yeterlidir

Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
-	-	5	6,3	22	27,5	46	57,5	7	8,8	80	100,0

Birey ve Toplum Öğrenme Alanının Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Kazanımlara İlişkin görüşlerden Öğrenciler Ünite sonunda duygu ve düşünce hayallerini yazmada yeterlidir düşüncesine ilişkin frekans dağılımlarına göre %6,3'ü katılmadıklarını, %27,5'i kararsız olduklarını, %8,8'i de tamamen katıldıklarını belirtmişlerdir. En fazla yüzdeye sahip olan katılanları temsil eden %57,5'dir.

Tablo 3.28. Öğretmenlerin Asıl Branşlarına Göre Öğrenciler Ünite Sonunda Duygu ve Düşünce Hayallerini Yazmada Yeterlidir (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış)

öğretmenlerin asıl branşları	Öğrenciler Ünite sonunda duygu ve düşünce hayallerini yazmada yeterlidir											
	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
sınıf öğretmeni			17	6,4	63	23,9	132	50,0	24	9,1	236	89,4
sosyal bilgiler öğretmeni							1	0,4			1	0,4
ziraat mühendisi					2	0,8					2	0,8
biyoloji öğretmeni							7	2,7	5	1,9	12	4,5
çocuk gelişimi öğretmeni					5	1,9	3	1,1			8	3,0
fen bilgisi öğretmeni							2	0,8			2	0,8
tekstil teknoloji öğretmeni					1	0,4					1	0,4
tarih öğretmeni					2	0,8					2	0,8
TOPLAM			17	6,4	73	27,7	145	54,9	29	11,0	264	100,0

$$X^2=35,772 \quad P=0,023$$

Öğretmenlerin Asıl Branşlarına göre Öğrenciler Ünite Sonunda Duygu ve Düşünce Hayallerini Yazmada Yeterlidir (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış) sorusuna yönelik yapılan Ki-Kare (Chi-Square) testi sonuçları Tablo-28'de sunulmuştur. Sosyal Bilgiler Öğretmenliği mezunlarının %0,4'ü katılanları temsil etmektedir. Ziraat Mühendisliği mezunlarının %0,8'i kararsız olanları temsil etmektedir. Biyoloji Öğretmenliği mezunlarının %2,7'si katılanları, %1,9'u ise tamamen katılanları temsil etmektedir. Çocuk Gelişimi Öğretmenliği mezunlarının %1,9'u kararsız olanları %1,1'i katılanları temsil etmektedir. Fen Bilgisi Öğretmenliği mezunlarının %0,8'i katılanları temsil etmektedir. Tekstil Teknoloji Öğretmenliği mezunlarının %0,4'ü kararsız olanları temsil etmektedir. Tarih Öğretmenliği mezunlarının %0,8'i kararsız olanları temsil etmekte olup, en fazla yüzdeyle sınıf öğretmenliği mezunlarının %51,9'u katılanları ve tamamen

katılanları temsil etmektedir. Bu oran toplamda ise %89,4'tür. $P < 0,05$ olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Asıl Branşlarına göre Öğrenciler Ünite Sonunda Duygu ve Düşünce Hayallerini Yazmaları arasında fark vardır.

Tablo 3.29. Öğrenciler Ünite Sonunda Toplumun Farklı Görüşteki İnsanlardan Oluştuğunu Fark Ederler

Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
-	-	2	2,5	12	15,0	55	68,8	11	13,8	80	100,0

Birey ve Toplum Öğrenme Alanının Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Kazanımlara İlişkin görüşlerden Öğrenciler Ünite sonunda toplumun farklı görüşteki insanlardan oluştuğunu fark ederler düşüncesine ilişkin %2,5'i katılmadıklarını, %15,0'ı kararsız olduklarını, %13,8'ide tamamen katıldıklarını belirtmişlerdir. En fazla yüzdeye sahip olan %68,8'le katıldıklarını ifade edenlerin sayılarıdır.

Tablo 3.30. Öğretmenlerin Eğitim Düzeylerine Göre Öğrenciler Ünite Sonunda Toplumun Farklı Görüşteki İnsanlardan Oluştüğünü Fark Ederler (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış)

öğretmenlerin Eğitim Düzeyleri	Öğrenciler Ünite sonunda toplumun farklı görüşteki insanlardan oluştuğunu fark ederler											
	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
yüksek öğretmen okulu							18	6,8	5	1,9	23	8,7
eğitim enstitüsü					9	3,4	21	8,0	5	1,9	35	13,3
eğitim fakültesi			3	1,1	7	2,7	55	20,8	22	8,3	87	33,0
fen edebiyat fakültesi							5	1,9			5	1,9
yüksek lisans					3	1,1	3	1,1			6	2,3
doktora							4	1,5			4	1,5
eğitim yüksek okulu			4	1,5	14	5,3	44	16,7	5	1,9	67	25,4
lisans tamamlama							23	8,7	5	1,9	28	10,6
açık öğretim fakültesi					5	1,9	4	1,5			9	3,4
TOPLAM			7	2,7	38	14,4	177	67,0	42	15,9	264	100,0

$$X^2=54,445 \quad P=0,000$$

Öğretmenlerin Eğitim Düzeylerine göre Öğrenciler Ünite Sonunda Toplumun Farklı Görüşteki İnsanlardan Oluştüğünü Fark Ederler (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış) sorusuna yönelik yapılan Ki-Kare (Chi-Square) testi sonuçları Tablo-30'da sunulmuştur. Yüksek Öğretmen Okulu mezunlarının %6,8'i katılanları 1,9'u tamamen katılanları temsil etmektedir. Eğitim Enstitüsü mezunlarının %3,4'ü kararsız olanları, %8,0'ı katılanları, %1,9'u ise tamamen katılanları temsil etmektedir. Fen Edebiyat Fakültesi mezunlarının %1,9'u katılanları temsil etmektedir. Yüksek Lisans mezunlarının %1,1'i kararsız olanları, %1,1'i de katılanları temsil etmektedir. Doktora mezunlarının %1,5'i katılanları, Eğitim Yüksek Okulu mezunlarının %16,7'si katılanları, %1,9'u tamamen katılanları temsil

etmektedir. Lisans Tamamlama mezunlarının % 8,7'si katılanları, %1,9'u tamamen katılanları temsil etmektedir. Açık Öğretim Fakültesi Mezunlarının %1,9'u kararsız olanları %1,5'i katılanları temsil etmektedir. En fazla yüzdeyle Eğitim Fakültesi Mezunlarının %29,1'i katılanları ve tamamen katılanları temsil etmektedir. $P < 0,05$ olup istatistiksel olarak %100 anlamlı bulunmuştur. Öğrenciler Ünite Sonunda Toplumun Farklı Görüşteki İnsanlardan Oluştüğünü Fark Etmeleri ile öğretmenlerin eğitim düzeyleri arasında fark vardır.

Tablo 3.31. Öğrenciler Ünite Sonunda Kronoloji Kavramını İfade Edebilmelerinin Frekans Dağılımları

Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
-	-	7	8,8	29	36,3	36	45,0	8	10,0	80	100,0

Birey ve Toplum Öğrenme Alanının Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Kazanımlara İlişkin görüşlerden Öğrenciler Ünite sonunda kronoloji kavramını ifade edebilir düşüncesine ilişkin frekans dağılımlarına göre; %8,8'i katılmadıklarını, %36,3'ü kararsız olduklarını, %10,0'da tamamen katıldıklarını belirtmişlerdir. En fazla yüzdeye %45,0'la katılıyorum diyenlerin sayılarıdır.

Tablo 3.32. Öğretmenlerin Asıl Branşlarına Göre Öğrenciler Ünite Sonunda Kronoloji Kavramını İfade Edebilir (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış)

öğretmenlerin asıl branşları	Öğrenciler ünite sonunda kronoloji kavramını ifade edebilir											
	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
sınıf öğretmeni			27	10,2	74	28,0	107	40,5	28	10,6	236	89,4
sosyal bilgiler öğretmeni							1	0,4			1	0,4
ziraat mühendisi					2	0,8					2	0,8
biyoloji öğretmeni					3	1,1	9	3,4			12	4,5
çocuk gelişimi öğretmeni					8	3,0					8	3,0
fen bilgisi öğretmeni							2	0,8			2	0,8
tekstil teknoloji öğretmeni					1	0,4					1	0,4
tarih öğretmeni					2	0,8					2	0,8
TOPLAM			27	10,2	90	34,1	119	45,1	28	10,6	264	100,0

$$X^2=35,177 \quad P=0,027$$

Öğretmenlerin Asıl Branşlarına göre Öğrenciler Ünite Sonunda Kronoloji Kavramını İfade Edebilir (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış) sorusuna yönelik yapılan Ki-Kare (Chi-Square) testi sonuçları Tablo-32'de sunulmuştur. Sosyal Bilgiler Öğretmenliği mezunlarının %0,4'ü katılanları temsil etmektedir. Ziraat Mühendisliği mezunlarının %0,8'i kararsız olanları temsil etmektedir. Biyoloji Öğretmenliği mezunlarının %1,1'i kararsız olanları, %3,4'ü katılanları temsil etmektedir. Çocuk Gelişimi Öğretmenliği mezunlarının %3,0'ı kararsız olanları temsil etmektedir. Fen Bilgisi Öğretmenliği mezunlarının %0,8'i katılanları temsil etmektedir. Tekstil Teknoloji Öğretmenliği mezunlarının %0,4'ü kararsız olanları temsil etmektedir. Tarih Öğretmenliği mezunlarının %0,8'i kararsız olanları temsil etmekte olup, en fazla yüzdeyle sınıf öğretmenliği mezunlarının %51,1'i katılanları ve tamamen katılanları temsil etmektedir. Bu oran toplamda ise

%89,4'tür. $P < 0,05$ olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Öğrenciler ünite sonunda kronoloji kavramını ifade edebilmeleri ile öğretmenlerin asıl branşları arasında fark vardır.

Tablo 3.33. Öğrenciler Ünite Yaşamındaki Olayları Oluş Sırasına Göre Yazabilme Durumlarının Frekans Dağılımı

Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
-	-	-	-	7	8,8	57	71,3	16	20,0	80	100,0

Birey ve Toplum Öğrenme Alanının Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Kazanımlara İlişkin görüşlerden Öğrenciler Öğrenciler Ünite sonunda Yaşamındaki Olayları Oluş Sırasına Göre Yazabilirler düşüncesine ilişkin frekans dağılımlarına göre; %8,8'i kararsız olduklarını, %20,0'ı da tamamen katıldıklarını belirtmişlerdir. En fazla yüzdeye %71,3'le katılıyorum diyenlerin sayılarıdır.

Tablo 3.34. Öğretmenlerin Eğitim Düzeylerine Göre Öğrenciler Ünite Yaşamdaki Olayları Oluş Sırasına Göre Yazabilirler (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış)

öğretmenlerin Eğitim Düzeyleri	Öğrenciler ünite yaşamdaki olayları oluş sırasına göre yazabilirler											
	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
yüksek öğretmen okulu							18	6,8	5	1,9	23	8,7
eğitim enstitüsü					5	1,9	24	9,1	6	2,3	35	13,3
eğitim fakültesi					8	3,0	54	20,5	25	9,5	87	33,0
fen edebiyat fakültesi							5	1,9			5	1,9
yüksek lisans							6	2,3			6	2,3
doktora									4	1,5	4	1,5
eğitim yüksek okulu					5	1,9	62	23,5			67	25,4
lisans tamamlama					9	3,4	10	3,8	9	3,4	28	10,6
açık öğretim fakültesi							9	3,4			9	3,4
TOPLAM					27	10,2	188	71,2	49	18,6	264	100,0

$X^2=72,977$

$P=0,000$

Öğretmenlerin Eğitim Düzeylerine göre Öğrenciler Ünite Yaşamdaki Olayları Oluş Sırasına Göre Yazabilirler (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış sorusuna yönelik yapılan Ki-Kare (Chi-Square) testi sonuçları Tablo-34'de sunulmuştur. Yüksek Öğretmen Okulu mezunlarının %6,8'i katılanları, %1,9'u tamamen katılanları temsil etmektedir. Eğitim Enstitüsü mezunlarının %1,9'u kararsız olanları, %9,1'i katılanları, %2,3'ü ise tamamen katılanları temsil etmektedir. Fen Edebiyat Fakültesi mezunlarının %1,9'u katılanları temsil etmektedir. Yüksek Lisans mezunlarının %2,3'ü de katılanları temsil etmektedir. Doktora mezunlarının %1,5'i tamamen katılanları, Eğitim Yüksek Okulu mezunlarının %1,9'u kararsız olanları, %23,5'i katılanları temsil etmektedir. Lisans Tamamlama mezunlarının %3,4'ü kararsız olanları, % 3,8'i katılanları, %3,4'ü tamamen katılanları temsil etmektedir. Açık Öğretim Fakültesi Mezunlarının %3,4'ü

katılanları temsil etmektedir. En fazla yüzdeyle Eğitim Fakültesi Mezunlarının %30,0'ı katılanları ve tamamen katılanları temsil etmektedir. $P < 0,05$ olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Öğretmenlerin Eğitim Düzeylerine göre Öğrencilerin Ünite sonunda Yaşamdaki Olayları Oluş Sırasına Göre Yazabilmeleri arasında fark vardır.

Tablo 3.35. Öğrenciler Ünite Sonunda Zamanı Ölçme Becerisi Kazanmalar Frekans Dağılımları

Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
-	-	3	3,8	10	12,5	57	71,3	10	12,5	80	100,0

Birey ve Toplum Öğrenme Alanının Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Kazanımlara İlişkin görüşlerden Öğrenciler Ünite sonunda zamanı ölçme becerisi kazanırlar düşüncesine ilişkin %3,8'i katılmadıklarını, %12,5'i kararsız olduklarını, %12,5'i de tamamen katıldıklarını belirtmişlerdir. En fazla yüzdeye %71,3'le katılıyorum diyenlerin sayılarıdır.

Tablo 3.36. Öğretmenlerin Eğitim Düzeylerine Göre Öğrenciler Ünite Sonunda Zamanı Ölçme Becerisi Kazanırlar (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış)

öğretmenlerin Eğitim Düzeyleri	Öğrenciler ünite sonunda zamanı ölçme becerisi kazanırlar											
	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
yüksek öğretmen okulu					5	1,9	13	4,9	5	1,9	23	8,7
eğitim enstitüsü					5	1,9	25	9,5	5	1,9	35	13,3
eğitim fakültesi			6	2,3	13	4,9	54	20,5	14	1,5	87	33,0
fen edebiyat fakültesi							5	1,9			5	1,9
yüksek lisans							6	2,3			6	2,3
doktora									4	1,5	4	1,5
eğitim yüksek okulu					9	3,4	53	20,1	5	1,9	67	25,4
lisans tamamlama							23	8,7	5	1,9	28	10,6
açık öğretim fakültesi							9	3,4			9	3,4
TOPLAM			6	2,3	32	12,1	188	71,2	38	14,4	264	100,0

$$X^2=55,763 \quad P=0,000$$

Öğretmenlerin Eğitim Düzeylerine göre Öğrenciler ünite sonunda zamanı ölçme becerisi kazanmalarına (Öğretmenlerin hizmet yıllarına göre ağırlıklandırılmış) yönelik yapılan Ki-Kare (Chi-Square) testi sonuçları Tablo-36'da sunulmuştur. Yüksek Öğretmen Okulu mezunlarının %6,8'i katılanları, 1,9'u tamamen katılanları temsil etmektedir. Eğitim Enstitüsü mezunlarının %1,9'u kararsız olanları, %9,5'i katılanları, %1,9'u ise tamamen katılanları temsil etmektedir. Fen Edebiyat Fakültesi mezunlarının %1,9'u katılanları temsil etmektedir. Yüksek Lisans mezunlarının %2,3'ü de katılanları temsil etmektedir. Doktora mezunlarının %1,5'i tamamen katılanları, Lisans Tamamlama mezunlarının % 8,7'si katılanları, %1,9'u tamamen katılanları temsil etmektedir. Açık Öğretim Fakültesi Mezunlarının %3,4'ü katılanları temsil etmektedir. En fazla yüzdeyle

Eğitim Fakóltesi Mezunlarının %22,0'ı katılanları ve tamamen katılanları ile Eğitim Y¼ksek Okulu mezunlarının %22,0'la katılanları ve tamamen katılanları temsil etmektedir. $P < 0,05$ olup istatistiksel olarak %100 anlamlı bulunmuştur. Öğretmenlerin Eğitim D¼zeylerine g¼re Öğrenciler ünite sonunda zamanı ölçme becerisi kazanma durumları arasında fark vardır.

Tablo 3.37. Öğrenciler Ünite Sonunda Kimlik Kartlarındaki Bilgilerin Bireysel Olduğunu Fark Etmelerinin Frekans Dağılımı

Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
-	-	-	-	5	6,3	50	62,5	25	31,3	80	100,0

Birey ve Toplum Öğrenme Alanının Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Kazanımlara İlişkin görüşlerden Öğrenciler Ünite sonunda kimlik kartlarındaki bilgilerin bireysel olduğunu fark eder düşüncesine ilişkin %6,3'ü kararsız olduklarını, %31,3'ü de tamamen katıldıklarını belirtmişlerdir. En fazla yüzdeye %62,5 ile katılıyorum diyenlerin sayılarıdır.

Tablo 3.38.Öğretmenlerin Asıl Branşlarına Göre Öğrenciler Ünite Sonunda Kimlik Kartlarındaki Bilgilerin Bireysel Olduğunu Fark Ederler (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış)

öğretmenlerin asıl branşları	Öğrenciler ünite sonunda kimlik kartlarındaki bilgilerin bireysel olduğunu fark ederler											
	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
sınıf öğretmeni					8	3,0	148	56,1	80	30,3	236	89,4
sosyal bilgiler öğretmeni							1	0,4			1	0,4
ziraat mühendisi							2	0,8			2	0,8
biyoloji öğretmeni					1	0,4	9	3,4	2	0,8	12	4,5
çocuk gelişimi öğretmeni					5	1,9			3	1,1	8	3,0
fen bilgisi öğretmeni							2	0,8			2	0,8
tekstil teknoloji öğretmeni							1	0,4			1	0,4
tarih öğretmeni							2	0,8			2	0,8
TOPLAM					14	5,3	165	62,5	85	32,2	264	100,0

$X^2=62,472$ $P=0,000$

Öğretmenlerin Asıl Branşlarına göre Öğrenciler Ünite Sonunda Kimlik Kartlarındaki Bilgilerin Bireysel Olduğunu Fark Ederler (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış) sorusuna yönelik yapılan Ki-Kare (Chi-Square) testi sonuçları Tablo-38'de sunulmuştur. Sosyal Bilgiler Öğretmenliği mezunlarının %0,4'ü katılanları temsil etmektedir. Ziraat Mühendisliği mezunlarının %0,8'i katılanları, temsil etmektedir. Biyoloji Öğretmenliği mezunlarının %3,4'ü katılanları, %0,8'i tamamen katılanları temsil etmektedir. Çocuk Gelişimi Öğretmenliği mezunlarının %1,9'u kararsız olanları,%1,1'i de tamamen katılanları temsil etmektedir. Fen Bilgisi Öğretmenliği mezunlarının %0,8'i katılanları temsil etmektedir. Tekstil Teknoloji Öğretmenliği mezunlarının %0,4'ü katılanları temsil etmektedir. Tarih Öğretmenliği mezunlarının %0,8'i katılanları temsil etmekte olup, en fazla yüzdeyle sınıf öğretmenliği mezunlarının %86,4'ü katılanları ve tamamen katılanları temsil etmektedir. Bu oran toplamda ise %89,4'tür. $P<0,05$ olup

istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Öğretmenlerin Asıl Branşlarına göre Öğrenciler ünite sonunda kimlik kartlarındaki bilgilerin bireysel olduğunu fark etme durumları arasında fark vardır.

Tablo 3.39. Etkinlikler Öğrencilerin Duygu ve Düşünceleri Arasındaki İlişkiyi Fark Etmede Yeterli olmalarının Frekans Dağılımı

Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1	1,3	5	6,3	19	23,8	49	61,3	6	7,5	80	100,0

Birey ve Toplum Öğrenme Alanının Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Kazanımlara İlişkin görüşlerden Etkinlikler Öğrencilerin Duygu ve düşünceleri arasındaki ilişkiyi fark Etmede Yeterlidir düşüncesine ilişkin frekans dağılımlarına göre; %1,3'ü hiç katılmadıklarını, %6,3'ü katılmadıklarını, %23,8'i kararsız olduklarını, %7,5'i de tamamen katıldıklarını belirtmişlerdir. En fazla yüzdeye %61,3'le katılıyorum diyenlerin sayılarıdır.

Tablo 3.40. Öğretmenlerin Asıl Branşlarına Göre Etkinlikler Öğrencilerin Duygu ve Düşünceleri Arasındaki İlişkiyi Fark Etmede Yeterlidir

öğretmenlerin asıl branşları	Etkinlikler Öğrencilerin Duygu ve düşünceleri arasındaki İlişkiyi fark Etmede Yeterlidir											
	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
sınıf öğretmeni			5	6,3	17	21,3	40	50,0	6	7,5	68	85,0
sosyal bilgiler öğretmeni							1	1,3			1	1,3
ziraat mühendisi							1	1,3			1	1,3
biyoloji öğretmeni					1	1,3	3	3,8			4	5,0
çocuk gelişimi öğretmeni			1	1,3			1	1,3			2	2,5
fen bilgisi öğretmeni							2	2,5			2	2,5
tekstil teknoloji öğretmeni					1	1,3					1	1,3
tarih öğretmeni							1	1,3			1	1,3
TOPLAM	1	1,3	5	6,3	19	23,8	49	61,3	6	7,5	80	100,0

$$X^2=47,167 \quad P=0,013$$

Öğretmenlerin Asıl Branşlarına göre Etkinlikler Öğrencilerin Duygu ve Düşünceleri Arasındaki İlişkiyi Fark Etmede Yeterlidir sorusuna yönelik yapılan Ki-Kare (Chi-Square) testi sonuçları Tablo-40'da sunulmuştur. Sosyal Bilgiler Öğretmenliği mezunlarının %1,3'ü katılanları temsil etmektedir. Ziraat Mühendisliği mezunlarının %1,3'ü katılanları temsil etmektedir. Biyoloji Öğretmenliği mezunlarının %3,8'i katılanları temsil etmektedir. Çocuk Gelişimi Öğretmenliği mezunlarının %1,3'ü de katılanları temsil etmektedir. Fen Bilgisi Öğretmenliği mezunlarının %2,5'i katılanları temsil etmektedir. Tekstil Teknoloji Öğretmenliği mezunlarının %1,3'ü kararsız olanları temsil etmektedir. Tarih Öğretmenliği mezunlarının %1,3'ü katılanları temsil etmekte olup, en fazla yüzdeyle sınıf öğretmeni mezunlarının %57,5'i katılanları ve tamamen katılanları temsil etmektedir. Bu oran toplamda ise 85,0'dır. $P < 0,05$ olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Öğretmenlerin Asıl Branşlarına göre etkinlikler öğrencilerin duygu ve

düşünceleri arasındaki ilişkiyi fark etmede yeterli olma durumları arasında fark vardır.

Tablo 3.41. Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Etkinlikler Uygulanırken Ders Süresi Yeterliliğinin Frekans Dağılımı

Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
10	12,5	29	36,3	17	21,3	20	25,0	4	5,0	80	100,0

Birey ve Toplum Öğrenme Alanının Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Kazanımlara İlişkin görüşlerden Etkinlikler uygulanırken ders süresi yeterlidir düşüncesine ilişkin frekans dağılımlarına göre; %12,5'i hiç katılmadıklarını, %36,3'ü katılmadıklarını, %21,3'ü kararsız olduklarını, %25,0'ı katıldıklarını, %5,0'ı da tamamen katıldıklarını belirtmişlerdir. En fazla yüzdeye %36,3'le katılmıyorum diyenlerin sayılarıdır.

Tablo 3.42. Öğretmenlerin Eğitim Düzeylerine Göre Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Etkinlikler Uygulanırken Ders Süresi Yeterlidir (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış)

öğretmenlerin Eğitim Düzeyleri	Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Etkinlikler Uygulanırken Ders Süresi Yeterlidir											
	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
yüksek öğretmen okulu	8	3,0	5	1,9	5	1,9			5	1,9	23	8,7
eğitim enstitüsü	1	0,4	24	9,1			10	3,8			35	13,3
eğitim fakültesi	10	3,8	32	12,1	16	6,1	24	9,1	5	1,9	87	33,0
fen edebiyat fakültesi			3	1,1	2	0,8					5	1,9
yüksek lisans	3	1,1	3	1,1							6	2,3
doktora							4	1,5			4	1,5
eğitim yüksek okulu			17	6,4	23	8,7	27	10,2			67	25,4
lisans tamamlama	5	1,9	9	3,4	5	1,9	5	1,9	4	1,5	28	10,6
açık öğretim fakültesi			5	1,9	4	1,5					9	3,4
TOPLAM	27	10,2	98	37,1	55	20,8	70	26,5	14	5,3	264	100,0

$X^2=118,701$ $P=0,000$

Öğretmenlerin Eğitim Düzeylerine göre kendimi tanıyorum ünitesindeki etkinlikler uygulanırken ders süresi yeterlidir (Öğretmenlerin hizmet yıllarına göre ağırlıklandırılmış) sorusuna yönelik yapılan Ki-Kare (Chi-Square) testi sonuçları Tablo-42’de sunulmuştur. Yüksek Öğretmen Okulu mezunlarının %3,0’ı hiç katılmayanları, 1,9’u katılmayanları, temsil etmektedir. Eğitim Enstitüsü mezunlarının %0,4’ü hiç katılmayanları, %9,1’i katılmayanları, %3,8’i katılanları temsil etmektedir. Fen Edebiyat Fakültesi mezunlarının %1,1’i katılmayanları, %0,8’i kararsız olanları temsil etmektedir. Yüksek Lisans mezunlarının %1,1’i hiç katılmayanları %1,1’i de katılmayanları temsil etmektedir. Doktora mezunlarının %1,5’i katılanları, Lisans Tamamlama mezunlarının % 1,9’u hiç katılmayanları, %3,4’ü katılmayanları, %1,5’i tamamen katılanları temsil etmektedir. Açık Öğretim

Fakültesi Mezunlarının %1,9'u katılmayanları %1,5'i kararsız olanları temsil etmektedir. En fazla yüzdeyle Eğitim Fakültesi Mezunlarının %15,9'u hiç katılmayanları ve katılmayanları temsil etmektedir. $P < 0,05$ olup %100 istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Öğretmenlerin Eğitim Düzeylerine göre etkinlikler uygulanırken ders süresinin yeterli olması arasında fark vardır.

Tablo 3.43. Etkinliklerin Kazanımları Karşılamadaki Yeterliliğinin Frekans Dağılımları

Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1	1,3	12	15,0	35	43,8	30	37,5	2	2,5	80	100,0

Birey ve Toplum Öğrenme Alanının Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Kazanımlara İlişkin görüşlerden Etkinlikler kazanımları karşılamada yeterlidir düşüncesine ilişkin %1,3'ü hiç katılmadıklarını, %15,0'ı katılmadıklarını, %43,8'i kararsız olduklarını, %37,5'i katıldıklarını, %2,5'i de tamamen katıldıklarını belirtmişlerdir. En fazla yüzdeye %43,8'le katılmıyorum diyenlerin sayılarıdır.

Tablo 3.44. Öğretmenlerin Asıl Branşlarına Göre Etkinlikler Kazanımları Karşılımda Yeterlidir (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış)

öğretmenlerin asıl branşları	Etkinlikler kazanımları karşılımda Yeterlidir											
	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
sınıf öğretmeni	3	1,1	42	15,9	88	33,3	94	35,6	9	3,4	236	89,4
sosyal bilgiler öğretmeni							1	0,4			1	0,4
ziraat mühendisi					2	0,8					2	0,8
biyoloji öğretmeni					12	4,5					12	4,5
çocuk gelişimi öğretmeni			5	1,9			3	1,1			8	3,0
fen bilgisi öğretmeni					1	0,4	1	0,4			2	0,8
tekstil teknoloji öğretmeni					1	0,4					1	0,4
tarih öğretmeni			2	0,8							2	0,8
TOPLAM	3	1,1	49	18,6	104	39,4	99	37,5	9	3,4	264	100,0

$$X^2=46,791 \quad P=0,014$$

Öğretmenlerin Asıl Branşlarına göre Etkinlikler Kazanımları karşılımda yeterlidir sorusuna yönelik yapılan Ki-Kare (Chi-Square) testi sonuçları Tablo-44'de sunulmuştur. Sosyal Bilgiler Öğretmenliği mezunlarının %0,4'ü katılanları temsil etmektedir. Ziraat Mühendisliği mezunlarının %0,8'i kararsız olanları temsil etmektedir. Biyoloji Öğretmenliği mezunlarının %4,5'i kararsız olanları temsil etmektedir. Çocuk Gelişimi Öğretmenliği mezunlarının %1,9'u katılmayanları, %1,1'i de katılanları temsil etmektedir. Fen Bilgisi Öğretmenliği mezunlarının %0,4'ü katılanları temsil etmektedir. Tekstil Teknoloji Öğretmenliği mezunlarının %0,4'ü kararsız olanları temsil etmektedir. Tarih Öğretmenliği mezunlarının %0,8'i katılanları temsil etmekte olup, en fazla yüzdeyle sınıf öğretmenliği mezunlarının %39,0'ı katılanları ve tamamen katılanları temsil etmektedir. Bu oran toplamda ise 89,4'dür. $P < 0,05$ olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Öğretmenlerin Asıl

Branşlarına göre Etkinliklerin Kazanımları karşılama durumu yeterli olma durumları arasında fark vardır.

Tablo 3.45. Etkinliklerin Öğrencilerin Farklı Durumlara Ait Duygu ve Düşüncelerini İfade Etmedeki Yeterliliğinin Frekans Dağılımı

Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
-	-	14	17,5	24	30,0	40	50,0	2	2,5	80	100,0

Birey ve Toplum Öğrenme Alanının Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Kazanımlara İlişkin görüşlerden Etkinlikler Öğrencilerin farklı durumlara ait duygu ve düşüncelerini ifade etmede yeterlidir düşüncesine ilişkin %15,0'ı katılmadıklarını, %17,5'i katılmadıklarını, %30,0'ı kararsız olduklarını, %50,0'ı katıldıklarını, %2,5'i de tamamen katıldıklarını belirtmişlerdir. En fazla yüzye %50,0'la katılmıyorum diyenlerin sayılarıdır.

Tablo 3.46. Öğretmenlerin Eğitim Düzeylerine Göre Etkinlikler Öğrencilerin Farklı Durumlara ait Duygu ve Düşüncelerini ifade Etmede Yeterlidir (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış)

öğretmenlerin Eğitim Düzeyleri	Etkinlikler Öğrencilerin Farklı Durumlara ait Duygu ve Düşüncelerini ifade Etmede Yeterlidir											
	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
yüksek öğretmen okulu			5	1,9	5	1,9	8	3,0	5	1,9	23	8,7
eğitim enstitüsü			10	3,8	10	3,8	15	5,7			35	13,3
eğitim fakültesi			13	4,9	28	10,6	42	15,9			87	33,0
fen edebiyat fakültesi			3	1,1			2	0,8			5	1,9
yüksek lisans							6	2,3			6	2,3
doktora							4	1,5			4	1,5
eğitim yüksek okulu			9	3,4	21	8,0	37	14,0			67	25,4
lisans tamamlama			14	5,3	5	1,9	9	3,4			28	10,6
açık öğretim fakültesi					9	3,4					9	3,4
TOPLAM			54	20,5	78	29,5	123	46,6	9	3,4	264	100,0

$X^2=87,136$ $P=0,000$

Öğretmenlerin Eğitim Düzeylerine göre Etkinlikler Öğrencilerin Farklı Durumlara ait Duygu ve Düşüncelerini ifade Etmede Yeterlidir (Öğretmenlerin hizmet yıllarına göre ağırlıklandırılmış) sorusuna yönelik yapılan Ki-Kare (Chi-Square) testi sonuçları Tablo-46'da sunulmuştur. Yüksek Öğretmen Okulu mezunlarının %4,9'u katılanları ve tamamen katılanları, %1,9'u katılmayanları, %1,9'u kararsız olanları temsil etmektedir. Eğitim Enstitüsü mezunlarının %3,8'i katılmayanları, %5,7'si katılanları temsil etmektedir. Fen Edebiyat Fakültesi mezunlarının %1,1'i katılmayanları, %0,8'i katılanları temsil etmektedir. Yüksek Lisans mezunlarının %2,3'ü katılanları temsil etmektedir. Doktora mezunlarının %1,5'i katılanları, Lisans Tamamlama mezunlarının %5,3'ü katılmayanları, %3,4'ü katılanları temsil etmektedir. Açık Öğretim Fakültesi Mezunlarının %3,4'ü kararsız

olanları temsil etmektedir. En fazla yüzdeyle Eğitim Fakültesi Mezunlarının %15,9'u temsil etmektedir. $P < 0,05$ olup %100 istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Öğretmenlerin Eğitim Düzeylerine göre Etkinliklerin Öğrencilerin Farklı Durumlara ait Duygu ve Düşüncelerini ifade Etmedeki Yeterlilik durumları arasında fark vardır.

Tablo 3.47. Etkinlikler Başkalarının Duygu ve Düşüncesine Saygı Gösterme Amacında Yeterliliğinin Frekans Dağılımı

Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1	1,3	11	13,8	20	25,0	43	53,8	5	6,3	80	100,0

Birey ve Toplum Öğrenme Alanının Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Kazanımlara İlişkin görüşlerden Etkinlikler Başkalarının Duygu ve Düşüncesine Saygı Gösterme Amacında Yeterlidir düşüncesine ilişkin frekans dağılımlarına göre %1,3'ü hiç katılmadıklarını, %13,8'i katılmadıklarını, %25,0'ı kararsız olduklarını, %6,3'ü de tamamen katıldıklarını belirtmişlerdir. En fazla yüzdeye %53,8'le katılıyorum diyenlerin sayılarıdır.

Tablo 3.48. Öğretmenlerin Asıl Branşlarına Göre Etkinlikler Başkalarının Duygu ve Düşüncesine Saygı Gösterme Amacında Yeterlidir (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış)

öğretmenlerin asıl branşları	Etkinlikler Başkalarının Duygu ve Düşüncesine Saygı Gösterme Amacında Yeterlidir											
	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
sınıf öğretmeni			37	14,0	46	17,4	136	51,5	17	6,4	236	89,4
sosyal bilgiler öğretmeni							1	0,4			1	0,4
ziraat mühendisi					2	0,8					2	0,8
biyoloji öğretmeni					5	1,9	3	1,1	4	1,5	12	4,5
çocuk gelişimi öğretmeni			5	1,9	3	1,1					8	3,0
fen bilgisi öğretmeni					2	0,8					2	0,8
tekstil teknoloji öğretmeni					1	0,4					1	0,4
tarih öğretmeni							2	0,8			2	0,8
TOPLAM			42	15,9	59	22,3	142	53,8	21	8,0	264	100,0

$$X^2=56,694 \quad P=0,001$$

Öğretmenlerin Asıl Branşlarına göre Etkinlikler Başkalarının Duygu ve Düşüncesine Saygı Gösterme Amacında Yeterlidir (Öğretmenlerin hizmet yıllarına göre ağırlıklandırılmış) sorusuna yönelik yapılan Ki-Kare (Chi-Square) testi sonuçları Tablo-48'de sunulmuştur. Sosyal Bilgiler Öğretmenliği mezunlarının %0,4'ü katılanları temsil etmektedir. Ziraat Mühendisliği mezunlarının %0,8'i kararsız olanları temsil etmektedir. Biyoloji Öğretmenliği mezunlarının %1,9'u kararsız olanları, %1,1'i katılanları, %1,52i tamamen katılanları temsil etmektedir. Çocuk Gelişimi Öğretmenliği mezunlarının %1,9'u katılmayanları, %1,1'i de kararsız olanları temsil etmektedir. Fen Bilgisi Öğretmenliği mezunlarının %0,8'i kararsız olanları temsil etmektedir. Tekstil Teknoloji Öğretmenliği mezunlarının %0,4'ü kararsız olanları temsil etmektedir. Tarih Öğretmenliği mezunlarının %0,8'i

katılanları temsil etmekte olup, en fazla yüzdeyle sınıf öğretmenliği mezunlarının %57,9'u katılanları ve tamamen katılanları temsil etmektedir. Bu oran toplamda ise 89,4'dür. $P < 0,05$ olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Öğretmenlerin Asıl Branşlarına göre Etkinliklerin Başkalarının Duygu ve Düşüncesine Saygı Gösterme Amacında yeterli olma durumları arasında fark vardır.

Tablo 3.49. Etkinliklerin Öğrencide Kronoloji Kavramının Oluşması İçin Yeterli Olmalarının Frekans Dağılımları

Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1	1,3	12	15,0	32	40,0	27	33,8	8	10,0	80	100,0

Birey ve Toplum Öğrenme Alanının Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Kazanımlara İlişkin görüşlerden Etkinlikler Öğrencide Kronoloji Kavramının oluşması için yeterlidir düşüncesine ilişkin %1,3'ü hiç katılmadıklarını, %15,0'ı katılmadıklarını, %40,0'ı kararsız olduklarını, En fazla yüzdeye %43,8'le katılıyorum ve tamamen katılıyorum diyenlerin sayılarıdır.

Tablo 3.50. Öğretmenlerin Eğitim Düzeylerine Göre Etkinlikler Öğrencide Kronoloji Kavramının Oluşması İçin Yeterlidir (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış)

Eğitim Düzeyleri	Etkinlikler Öğrencide Kronoloji Kavramının oluşması için yeterlidir											
	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
yüksek öğretmen okulu					13	4,9	5	1,9	5	1,9	23	8,7
eğitim enstitüsü			10	3,8	4	1,5	16	6,1	5	1,9	35	13,3
eğitim fakültesi	3	1,1	4	1,5	39	14,8	32	12,1	9	3,4	87	33,0
fen edebiyat fakültesi							5	1,9			5	1,9
yüksek lisans					5	1,9	1	0,4			6	2,3
doktora							4	1,5			4	1,5
eğitim yüksek okulu			24	9,1	27	10,2	8	3,0	8	3,0	67	25,4
lisans tamamlama			9	3,4	10	3,8	5	1,9	4	1,5	28	10,6
açık öğretim fakültesi			5	1,9			4	1,5			9	3,4
TOPLAM	3	1,1	52	19,7	98	37,1	80	30,3	31	11,7	264	100,0

$X^2=96,307$ $P=0,000$

Öğretmenlerin Eğitim Düzeylerine göre Etkinlikler Öğrencide Kronoloji Kavramının oluşması için yeterlidir (Öğretmenlerin hizmet yıllarına göre ağırlıklandırılmış) sorusuna yönelik yapılan Ki-Kare (Chi-Square) testi sonuçları Tablo-50'de sunulmuştur. Yüksek Öğretmen Okulu mezunlarının %8,0'ı katılanları ve tamamen katılanları, %4,9'u kararsız olanları temsil etmektedir. Eğitim Enstitüsü mezunlarının %3,8'i katılmayanları, %8,0'ı katılanları ve tamamen katılmayanları temsil etmektedir. Fen Edebiyat Fakültesi mezunlarının 1,9'u katılanları temsil etmektedir. Yüksek Lisans mezunlarının %0,4'ü katılanları, %1,9'u kararsız olanları temsil etmektedir. Doktora mezunlarının %1,5'i katılanları, Lisans Tamamlama mezunlarının %3,4'ü katılmayanları, %1,9'u katılanları, %1,5'i tamamen katılanları

temsil etmektedir. Açık Öğretim Fakültesi Mezunlarının %1,9'u katılmayanları %1,5'i katılanları temsil etmektedir. En fazla yüzdeyle Eğitim Fakültesi Mezunlarının %15,5'ini temsil etmektedir. $P < 0,05$ olup %100 istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Öğretmenlerin Eğitim Düzeylerine göre Etkinliklerin Öğrencide Kronoloji Kavramının oluşması için yeterli olma durumları arasında fark vardır.

Tablo 3.51. Etkinlikler Öğrencinin Kimlik Kavramını Analiz Ederek Kişisel Kimliğine İlişkin Çıkarımlarda Bulunmasına Yeterli Olmalarının Frekans Dağılımları

Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
-	-	9	11,3	16	20,0	51	63,8	4	5,0	80	100,0

Birey ve Toplum Öğrenme Alanının Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Kazanımlara İlişkin görüşlerden Etkinlikler Öğrencinin kimlik kavramını Analiz Ederek Kişisel Kimliğine İlişkin Çıkarımlarda Bulunmasına Yeterlidir düşüncesine ilişkin %11,3'ü katılmadıklarını, %20,0'ı kararsız olduklarını, En fazla yüzdeye %68,8'le katılıyorum ve tamamen katılıyorum diyenlerin sayılarıdır.

Tablo 3.52. Öğretmenlerin Asıl Branşlarına Göre Etkinlikler Öğrencinin Kimlik Kavramını Analiz Ederek Kişisel Kimliğine İlişkin Çıkarımlarda Bulunmasına Yeterlidir (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış)

asıl branşları	Etkinlikler Öğrencinin kimlik kavramını Analiz Ederek Kişisel Kimliğine İlişkin Çıkarımlarda Bulunmasına Yeterlidir											
	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
sınıf öğretmeni			36	13,6	44	16,7	145	54,9	11	4,2	236	89,4
sosyal bilgiler öğretmeni							1	0,4			1	0,4
ziraat mühendisi							2	0,8			2	0,8
biyoloji öğretmeni							8	3,0	4	1,5	12	4,5
çocuk gelişimi öğretmeni					8	3,0					8	3,0
fen bilgisi öğretmeni							2	2,8			2	0,8
tekstil teknoloji öğretmeni							1	0,4			1	0,4
tarih öğretmeni							2	0,8			2	0,8
TOPLAM			36	13,6	52	19,7	161	61,0	15	5,7	264	100,0

$$X^2=58,972 \quad P=0,000$$

Öğretmenlerin Asıl Branşlarına göre Etkinlikler Öğrencinin kimlik kavramını Analiz Ederek Kişisel Kimliğine İlişkin Çıkarımlarda Bulunmasına Yeterlidir (Öğretmenlerin hizmet yıllarına göre ağırlıklandırılmış) sorusuna yönelik yapılan Ki-Kare (Chi-Square) testi sonuçları Tablo-52'de sunulmuştur. Sosyal Bilgiler Öğretmenliği mezunlarının %0,4'ü katılanları temsil etmektedir. Ziraat Mühendisliği mezunlarının %0,8'i katılanları temsil etmektedir. Biyoloji Öğretmenliği mezunlarının %4,5'i katılanları ve tamamen katılanları temsil etmektedir. Çocuk Gelişimi Öğretmenliği mezunlarının %3,0'ı da kararsız olanları temsil etmektedir. Fen Bilgisi Öğretmenliği mezunlarının %2,8'i katılanları temsil etmektedir. Tekstil Teknoloji Öğretmenliği mezunlarının %0,4'ü katılanları temsil etmektedir. Tarih

Öğretmenliği mezunlarının %0,8'i katılanları temsil etmekte olup, en fazla yüzdeyle sınıf öğretmeni mezunlarının %59,1'le katılanları ve tamamen katılanları temsil etmektedir. Bu oran toplamda ise 89,4'dür. $P < 0,05$ olup istatistiksel olarak %100 anlamlı bulunmuştur. Öğretmenlerin asıl branşlarına göre etkinliklerin öğrencilerin kimlik kavramını analiz ederek kişisel kimliğine ilişkin çıkarımlarda bulunmasında yeterli olma durumları arasında fark vardır.

Tablo 3.53. Etkinliklerin Atatürk'ün Kişisel Özelliklerini Kavrayabilmede Yeterli Olmasının Frekans Dağılımı

Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
2	2,5	12	15,0	16	20,0	39	48,8	11	13,8	80	100,0

Birey ve Toplum Öğrenme Alanının Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Kazanımlara İlişkin görüşlerden Etkinlikler Atatürk'ün Kişisel Özelliklerini Kavrayabilmede Yeterlidir düşüncesine ilişkin %2,5'i hiç katılmadıklarını, %15,0'ı katılmadıklarını, %20,0'ı kararsız olduklarını, En fazla yüzdeye %62,6 ile katılıyorum ve tamamen katılıyorum diyenlerin sayılarıdır.

Tablo 3.54. Öğretmenlerin Asıl Branşlarına Göre Etkinlikler Atatürk'ün Kişisel Özelliklerini Kavrayabilmede Yeterlidir (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış)

öğretmenlerin asıl branşları	Etkinlikler Atatürk'ün Kişisel Özelliklerini Kavrayabilmede Yeterlidir											
	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
sınıf öğretmeni	9	3,4	39	14,8	46	17,4	106	40,2	36	13,6	236	89,4
sosyal bilgiler öğretmeni			1	0,4							1	0,4
ziraat mühendisi							2	0,8			2	0,8
biyoloji öğretmeni					2	0,8	9	3,4	1	0,4	12	4,5
çocuk gelişimi öğretmeni			3	1,1	5	1,9					8	3,0
fen bilgisi öğretmeni							2	2,8			2	0,8
tekstil teknoloji öğretmeni					1	0,4					1	0,4
tarih öğretmeni					2	0,8					2	0,8
TOPLAM	9	3,4	43	16,3	56	21,2	119	45,1	37	14,0	264	100,0

$$X^2=40,647 \quad P=0,058$$

Öğretmenlerin Asıl Branşlarına göre Etkinlikler Öğrencinin kimlik kavramını Analiz Ederek Kişisel Kimliğine İlişkin Çıkarımlarda Bulunması Yeterlidir (Öğretmenlerin hizmet yıllarına göre ağırlıklandırılmış) sorusuna yönelik yapılan Ki-Kare (Chi-Square) testi sonuçları Tablo-54'de sunulmuştur. Sosyal Bilgiler Öğretmenliği mezunlarının %0,4'ü katılmayanları temsil etmektedir. Ziraat Mühendisliği mezunlarının %0,8'i katılanları temsil etmektedir. Biyoloji Öğretmenliği mezunlarının %3,8'i katılanları ve tamamen katılanları temsil etmektedir. Çocuk Gelişimi Öğretmenliği mezunlarının %1,9'u kararsız olanları temsil etmektedir. Fen Bilgisi Öğretmenliği mezunlarının %2,8'i katılanları temsil etmektedir. Tekstil Teknoloji Öğretmenliği mezunlarının %0,4'ü kararsız olanları temsil etmektedir. Tarih Öğretmenliği mezunlarının %0,8'i kararsız temsil etmekte olup, en fazla yüzdeyle sınıf öğretmenliği mezunlarının %53,8'le katılanları ve

tamamen katılanları temsil etmektedir. Bu oran toplamda ise 89,4'dür. $P>0,05$ olup istatistiksel olarak öğretmenlerin asıl branşlarına göre etkinlikler öğrencinin kimlik kavramını analiz ederek kişisel kimliğine ilişkin çıkarımlarda bulunmaları arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

Tablo 3.55. Atatürkçülük ile İlgili Konular Kazanımları Gerçekleştirmede Yeterli olmanın Frekans Dağılımı

Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
4	5,0	23	28,8	13	16,3	33	41,3	7	8,8	80	100,0

Birey ve Toplum Öğrenme Alanının Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Kazanımlara İlişkin görüşlerden Atatürkçülük ile İlgili Konular Kazanımları Gerçekleştirmede Yeterlidir düşüncesine ilişkin %5,0'ı hiç katılmadıklarını, %28,8'i katılmadıklarını, %16,3'ü kararsız olduklarını, En fazla yüzdeye %50,1 ile katılıyorum ve tamamen katılıyorum diyenler olmuştur.

Tablo 3.56.Öğretmenlerin Asıl Branşlarına Göre Atatürkçülük İle İlgili Konular Kazanımları Gerçekleştirmede Yeterlidir (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış)

asıl branşları	Atatürkçülük ile İlgili Konular Kazanımları Gerçekleştirmede Yeterlidir											
	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
sınıf öğretmeni	12	4,5	69	26,1	34	12,9	95	36,0	26	9,8	236	89,4
sosyal bilgiler öğretmeni			1	0,4							1	0,4
ziraat mühendisi					2	0,8					2	0,8
biyoloji öğretmeni					2	0,8	6	2,3	4	1,5	12	4,5
çocuk gelişimi öğretmeni			3	1,1	5	1,9					8	3,0
fen bilgisi öğretmeni					1	0,4	1	0,4			2	0,8
tekstil teknoloji öğretmeni							1	0,4			1	0,4
tarih öğretmeni			2	0,8							2	0,8
TOPLAM	12	4,5	75	28,4	44	16,7	103	39,0	30	11,4	264	100,0

$$X^2=46,586 \quad P=0,015$$

Öğretmenlerin Asıl Branşlarına göre Atatürkçülük ile İlgili Konular Kazanımları Gerçekleştirmede Yeterlidir (Öğretmenlerin hizmet yıllarına göre ağırlıklandırılmış) sorusuna yönelik yapılan Ki-Kare (Chi-Square) testi sonuçları Tablo-54'de sunulmuştur. Sosyal Bilgiler Öğretmenliği mezunlarının %0,4'ü katılmayanları temsil etmektedir. Ziraat Mühendisliği mezunlarının %0,8'i kararsız olanları temsil etmektedir. Biyoloji Öğretmenliği mezunlarının %3,8'i katılanları ve tamamen katılanları temsil etmektedir. Çocuk Gelişimi Öğretmenliği mezunlarının %1,9'u kararsız olanları temsil etmektedir. Fen Bilgisi Öğretmenliği mezunlarının %2,8'i katılanları temsil etmektedir. Tekstil Teknoloji Öğretmenliği mezunlarının %0,4'ü katılanları temsil etmektedir. Tarih Öğretmenliği mezunlarının %0,8'i katılmayanları temsil etmekte olup, en fazla yüzdeyle sınıf öğretmenliği mezunlarının %45,8'le katılanları ve tamamen katılanları temsil etmektedir. Bu

oran toplamda ise 89,4'dür. $P < 0,05$ olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Öğretmenlerin asıl branşlarına göre Atatürkçülük ile ilgili konuların kazanımları gerçekleştirmeleri arasında fark vardır.

Tablo 3.57. Atatürkçülük ile İlgili Konular Ders Süresi İçerisinde Yeterince Verilememesinin Frekans Dağılımı

Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
6	7,5	18	22,5	10	12,5	36	45,0	10	12,5	80	100,0

Birey ve Toplum Öğrenme Alanının Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Kazanımlara İlişkin görüşlerden Atatürkçülük ile İlgili Konular Ders Süresi İçerisinde Yeterince Verilememektedir düşüncesine ilişkin %7,5'i hiç katılmadıklarını, %22,5'i katılmadıklarını, %12,5'i kararsız olduklarını, En fazla yüzdeyle %57,5 ile katılıyorum ve tamamen katılıyorum diyenlerin sayılarıdır.

Tablo 3.58. Öğretmenlerin Asıl Branşlarına Göre Atatürkçülük İle İlgili Konular Ders Süresi İçerisinde Yeterince Verilememektedir (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış)

öğretmenlerin asıl branşları	Atatürkçülük ile İlgili Konular Ders Süresi İçerisinde Yeterince Verilememektedir											
	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
sınıf öğretmeni	15	5,7	50	18,9	31	11,7	107	40,5	33	12,5	236	89,4
sosyal bilgiler öğretmeni							1	0,4			1	0,4
ziraat mühendisi					2	0,8					2	0,8
biyoloji öğretmeni			4	1,5	2	0,8	6	2,3			12	4,5
çocuk gelişimi öğretmeni	5	1,9	3	1,1							8	3,0
fen bilgisi öğretmeni							2	0,8			2	0,8
tekstil teknoloji öğretmeni							1	0,4			1	0,4
tarih öğretmeni			2	0,8							2	0,8
TOPLAM	20	7,6	59	22,3	35	13,3	117	44,3	33	12,5	264	100,0

$$X^2=67,674 \quad P=0,000$$

Öğretmenlerin Asıl Branşlarına göre Atatürkçülük ile İlgili Konular Ders Süresi İçerisinde Yeterince Verilememektedir (Öğretmenlerin hizmet yıllarına göre ağırlıklandırılmış) sorusuna yönelik yapılan Ki-Kare (Chi-Square) testi sonuçları Tablo-58'de sunulmuştur. Sosyal Bilgiler Öğretmenliği mezunlarının %0,4'ü katılanları temsil etmektedir. Ziraat Mühendisliği mezunlarının %0,8'i kararsız olanları temsil etmektedir. Biyoloji Öğretmenliği mezunlarının %2,3'ü katılanları temsil etmektedir. Çocuk Gelişimi Öğretmenliği mezunlarının %1,9'u hiç katılmayanları,%1,1'i katılmayanları temsil etmektedir. Fen Bilgisi Öğretmenliği mezunlarının %0,8'i katılanları temsil etmektedir. Tekstil Teknoloji Öğretmenliği mezunlarının %0,4'ü katılanları temsil etmektedir. Tarih Öğretmenliği mezunlarının %0,8'i katılmayanları temsil etmekte olup, en fazla yüzdeyle sınıf öğretmenliği mezunlarının %57,0'la katılanları ve tamamen katılanları temsil etmektedir. Bu

oran toplamda ise 89,4'dür. $P < 0,05$ olup istatistiksel olarak %100 anlamlı bulunmuştur. Öğretmenlerin Asıl Branşlarına göre Atatürkçülük ile İlgili Konular Ders Süresi İçerisinde yeterince verilememe durumları arasında fark vardır.

Tablo 3.59. Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Kavramlar Kazanımlar İle İlgili Çağrışım Yapmada Yeterli Olmalarının Frekans Dağılımı

Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1	1,3	4	5,0	24	30,0	48	60,0	3	3,8	80	100,0

Birey ve Toplum Öğrenme Alanının Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki kavramlar kazanımlar ile ilgili çağrışım yapmada yeterlidir düşüncesine ilişkin %1,3'i hiç katılmadıklarını, %5,0 katılmadıklarını, %30'0'ı kararsız olduklarını, En fazla yüzdeyle %63,8 ile katılıyorum ve tamamen katılıyorum diyenlerin sayılarıdır.

Tablo 3.60. Öğretmenlerin Asıl Branşlarına Göre Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Kavramlar Kazanımlar İle İlgili Çağrışım Yapmada Yeterlidir (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış)

öğretmenlerin asıl branşları	Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki kavramlar kazanımlar ile ilgili çağrışım yapmada yeterlidir											
	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
sınıf öğretmeni	5	1,9	12	4,5	65	24,6	144	54,5	10	3,8	236	89,4
sosyal bilgiler öğretmeni			1	0,4							1	0,4
ziraat mühendisi							2	0,8			2	0,8
biyoloji öğretmeni					9	3,4	3	1,1			12	4,5
çocuk gelişimi öğretmeni					5	1,9	3	1,1			8	3,0
fen bilgisi öğretmeni					1	0,4	1	0,4			2	0,8
tekstil teknoloji öğretmeni					1	0,4					1	0,4
tarih öğretmeni							2	0,8			2	0,8
TOPLAM	5	1,9	13	4,9	81	30,7	155	58,7	10	3,8	264	100,0

$$X^2=41,413 \quad P=0,049$$

Öğretmenlerin Asıl Branşlarına göre Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki kavramlar kazanımlar ile ilgili çağrışım yapmada yeterlidir (Öğretmenlerin hizmet yıllarına göre ağırlıklandırılmış) sorusuna yönelik yapılan Ki-Kare (Chi-Square) testi sonuçları Tablo-60'da sunulmuştur. Sosyal Bilgiler Öğretmenliği mezunlarının %0,4'ü katılmayanları temsil etmektedir. Ziraat Mühendisliği mezunlarının %0,8'i katılanları temsil etmektedir. Biyoloji Öğretmenliği mezunlarının %1,1'i katılanları,3,4'ü kararsız olanları temsil etmektedir. Çocuk Gelişimi Öğretmenliği mezunlarının %1,9'ukararsızları, 1,1'i de katılanları temsil etmektedir. Fen Bilgisi Öğretmenliği mezunlarının %0,4'ü katılanları %0,4'ü de kararsız olanları temsil etmektedir. Tekstil Teknoloji Öğretmenliği mezunlarının %0,4'ü kararsız olanları temsil etmektedir. Tarih Öğretmenliği mezunlarının %0,8'i katılanları temsil etmekte olup, en fazla yüzdeyle sınıf öğretmenliği mezunlarının %58,3'le katılanları ve

tamamen katılanları temsil etmektedir. Bu oran toplamda ise 89,4'dür. $P < 0,05$ olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Öğretmenlerin Asıl Branşlarına göre Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki kavramların kazanımları ile ilgili çağrışım yapmada yeterli olma durumları arasında fark vardır.

Tablo 3.61. Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Ölçme Değerlendirme Araçları Kazanımlarının Ölçmede Yeterli Olmalarının Frekans Dağılımı

Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1	1,3	12	15,0	35	43,8	30	37,5	2	2,5	80	100,0

Birey ve Toplum Öğrenme Alanının Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Ölçme Değerlendirme Araçları Kazanımları Ölçmede Yeterlidir düşüncesine ilişkin frekans dağılımlarına göre %1,3'i hiç katılmadıklarını, %15,0 katılmadıklarını, kararsız olduklarını, %40,0 ile katılıyorum ve tamamen katılıyorum, en fazla yüzde %43,8 ile kararsızım diyenlerin sayılarıdır.

Tablo 3.62. Öğretmenlerin Asıl Branşlarına Göre Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Ölçme Değerlendirme Araçları Kazanımları Ölçmede Yeterlidir (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış)

asıl branşları	Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Ölçme Değerlendirme Araçları Kazanımları ölçmede Yeterlidir											
	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
sınıf öğretmeni	23	8,7	43	16,3	71	26,9	78	29,5	21	8,0	236	89,4
sosyal bilgiler öğretmeni			1	0,4							1	0,4
ziraat mühendisi							2	0,8			2	0,8
biyoloji öğretmeni			5	1,9			7	2,7			12	4,5
çocuk gelişimi öğretmeni			8	3,0							8	3,0
fen bilgisi öğretmeni			1	0,4			1	0,4			2	0,8
tekstil teknoloji öğretmeni			1	0,4							1	0,4
tarih öğretmeni					2	0,8					2	0,8
TOPLAM	23	8,7	59	22,3	73	27,7	88	33,3	21	8,0	264	100,0

$$X^2=58,152 \quad P=0,001$$

Öğretmenlerin asıl branşlarına göre Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Ölçme Değerlendirme Araçları Kazanımları ölçmede Yeterlidir (Öğretmenlerin hizmet yıllarına göre ağırlıklandırılmış) sorusuna yönelik yapılan Ki-Kare (Chi-Square) testi sonuçları Tablo-62'de sunulmuştur. Sosyal Bilgiler Öğretmenliği mezunlarının %0,4'ü katılmayanları temsil etmektedir. Ziraat Mühendisliği mezunlarının %0,8'i katılanları temsil etmektedir. Biyoloji Öğretmenliği mezunlarının %1,9'u katılmayanları, %2,7'si katılanları temsil etmektedir. Çocuk Gelişimi Öğretmenliği mezunlarının %3,0'ı da katılmayanları temsil etmektedir. Fen Bilgisi Öğretmenliği mezunlarının %0,4'ü katılanları %0,4'ü de katılmayanları temsil etmektedir. Tekstil Teknoloji Öğretmenliği mezunlarının %0,4'ü katılmayanları temsil etmektedir. Tarih Öğretmenliği mezunlarının %0,8'i kararsız olanları temsil etmekte olup, en fazla yüzdeyi sınıf öğretmenliği mezunlarının %37,5'le katılanları ve tamamen

katılanları temsil etmektedir. Bu oran toplamda ise 89,4'dür. $P < 0,05$ olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Öğretmenlerin asıl branşlarına göre Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Ölçme Değerlendirme Araçları Kazanımları ölçmede Yeterli olma durumları arasında fark vardır.

Tablo 3.63. Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Konular Kazanımların Gerçekleşmesi İçin Yeterli Olmalarının Frekans Dağılımı

Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1	1,3	15	18,8	21	26,3	41	51,3	2	2,5	80	100,0

Birey ve Toplum Öğrenme Alanının Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Konular Kazanımların Gerçekleşmesi İçin Yeterlidir düşüncesine ilişkin frekans dağılımlarına göre %1,3'i hiç katılmadıklarını, %18,8'i katılmadıklarını, %26,3'ü kararsız olduklarını, En fazla yüzde %53,8 ile katılıyorum ve tamamen katılıyorum diyenlerin sayılarıdır.

Tablo 3.64. Öğretmenlerin Eğitim Düzeylerine Göre Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Konular Kazanımların Gerçekleşmesi İçin Yeterlidir (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış)

Eğitim Düzeyi	Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Konular Kazanımların Gerçekleşmesi İçin Yeterlidir											
	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
yüksek öğretmen okulu					10	3,8	13	4,9			23	8,7
eğitim enstitüsü			10	3,8	14	5,3	11	4,2			35	13,3
eğitim fakültesi			13	4,9	24	9,1	45	17,0	5	1,9	87	33,0
fen edebiyat fakültesi			3	1,1			2	0,8			5	1,9
yüksek lisans			3	1,1			3	1,1			6	2,3
doktora					4	1,5					4	1,5
eğitim yüksek okulu	5	1,9	8	3,0	14	5,3	40	15,2			67	25,4
lisans tamamlama			14	5,3	5	1,9	9	3,4			28	10,6
açık öğretim fakültesi					4	1,5	5	1,9			9	3,4
TOPLAM	5	1,9	51	19,3	75	28,4	128	48,5	5	1,9	264	100,0

$X^2=82,066$ $P=0,000$

Öğretmenlerin Eğitim Düzeylerine göre Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Konular Kazanımların Gerçekleşmesi İçin Yeterlidir (Öğretmenlerin hizmet yıllarına göre ağırlıklandırılmış) sorusuna yönelik yapılan Ki-Kare (Chi-Square) testi sonuçları Tablo-64'de sunulmuştur. Yüksek Öğretmen Okulu mezunlarının %4,9'u katılanları %3,8'i kararsız olanları temsil etmektedir. Eğitim Enstitüsü mezunlarının %4,2'si katılanları, %3,8'i katılmayanları, %5,3 kararsız olanları temsil etmektedir. Fen Edebiyat Fakültesi mezunlarının %1,1'i katılmayanları %0,8'i katılanları temsil etmektedir. Yüksek Lisans mezunlarının %1,1'i katılanları, %1,1'i kararsız olanları temsil etmektedir. Doktora mezunlarının %1,5'i kararsız olanları temsil etmektedir. Lisans Tamamlama mezunlarının %5,3'ü katılmayanları, %3,4'ü katılanları, %1,9'u kararsız olanları temsil etmektedir. Açık

Öğretim Fakültesi Mezunlarının %1,5'i kararsız olanları %1,9'u katılanları temsil etmektedir. En fazla yüzdeyle Eğitim Fakültesi Mezunlarının %18,9'unu temsil etmektedir. $P < 0,05$ olup %100 istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Öğretmenlerin Eğitim Düzeylerine göre Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Konular Kazanımların Gerçekleşme durumları arasında fark vardır.

Tablo 3.65. Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Görsel Tasarım Kazanımlarla İlişkili Olma Durumlarının Frekans Dağılımı

Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
2	2,5	7	8,8	12	15,0	54	67,3	5	6,3	80	100,0

Birey ve Toplum Öğrenme Alanının Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Konular Görsel Tasarım Kazanımlarla İlişkilidir düşüncesine ilişkin frekans dağılımlarına göre %2,5'i hiç katılmadıklarını, %8,8'i katılmadıklarını, %15,0'ı kararsız olduklarını, en fazla yüzde %73,6 ile katılıyorum ve tamamen katılıyorum diyenlerin sayılarıdır.

Tablo 3.66. Öğretmenlerin Eğitim Düzeylerine Göre Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Görsel Tasarım Kazanımlarla İlişkilidir (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış)

Eğitim Düzeyleri	Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Görsel Tasarım Kazanımlarla İlişkilidir											
	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
yüksek öğretmen okulu					5	1,9	8	3,0	10	3,8	23	8,7
eğitim enstitüsü	5	1,9			4	1,5	25	9,5	1	0,4	35	13,3
eğitim fakültesi			16	6,1	5	1,9	61	23,1	5	1,9	87	33,0
fen edebiyat fakültesi			3	1,1			2	0,8			5	1,9
yüksek lisans					1	0,4	5	1,9			6	2,3
doktora							4	1,5			4	1,5
eğitim yüksek okulu	4	1,5	5	1,9	13	4,9	45	17,0			67	25,4
lisans tamamlama					9	3,4	19	7,2			28	10,6
açık öğretim fakültesi							9	3,4			9	3,4
TOPLAM	9	3,4	24	9,1	37	14,0	178	67,4	16	6,1	264	100,0

$$X^2=134,719 \quad P=0,000$$

Öğretmenlerin Eğitim Düzeyleri ile Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Görsel Tasarım Kazanımlarla İlişkilidir (Öğretmenlerin hizmet yıllarına göre ağırlıklandırılmış) sorusuna yönelik yapılan Ki-Kare (Chi-Square) testi sonuçları Tablo-66'de sunulmuştur. Yüksek Öğretmen Okulu mezunlarının %6,8'u katılanları ve tamamen katılanları, %1,9'u hiç katılmayanları temsil etmektedir. Eğitim Enstitüsü mezunlarının%9,9 katılanları ve tamamen katılanları %1,9'u hiç katılmayanları, %1,5'i kararsız olanları temsil etmektedir. Fen Edebiyat Fakültesi mezunlarının 1,1'i katılmayanları %0,8'i katılanları temsil etmektedir. Yüksek Lisans mezunlarının %1,9'u katılanları,%0,4'ü kararsız olanları temsil etmektedir. Doktora mezunlarının %1,5'i katılanları temsil etmektedir. Eğitim Yüksekokulu Mezunlarının %17,0'ı katılanları, %4,9'u kararsız olanları, %1,5'i hiç katılmayanları, %1,9'u

katılmayanları temsil etmektedir. Lisans Tamamlama mezunlarının %3,4'ü kararsız olanları %7,2'si katılanları temsil etmektedir. Açık Öğretim Fakültesi Mezunlarının %3,4'ü katılanları temsil etmektedir. En fazla yüzdeyle Eğitim Fakültesi Mezunlarını %25,0'la temsil etmektedir. $P < 0,05$ olup %100 istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Öğretmenlerin Eğitim Düzeylerine göre Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Görsel Tasarım Kazanımlarla İlişkili olma durumları arasında fark vardır.

Tablo 3.67. Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki kazanım Sayısı Artırılmalı Konusunun Frekans Dağılımı

Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
9	11,3	29	36,3	15	18,8	27	33,8	-	-	80	100,0

Birey ve Toplum Öğrenme Alanının Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki kazanım sayısı artırılmalı düşüncesine ilişkin frekans dağılımlarına göre %18,8'i kararsız olduklarını, %33,8'i katıldıkları temsil etmektedir. En fazla yüzde %47,6'sı hiç katılmadıklarını ve katılmadıklarını belirtenlerin sayılarıdır.

Tablo 3.68.Öğretmenlerin Asıl Branşlarına Göre Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Kazanım Sayısı Artırılmalıdır (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış)

asıl branşları	Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Kazanım Sayısı Artırılmalıdır											
	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
sınıf öğretmeni	23	8,7	91	34,5	41	15,5	81	30,7			236	89,4
sosyal bilgiler öğretmeni							1	0,4			1	0,4
ziraat mühendisi							2	0,8			2	0,8
biyoloji öğretmeni	4	1,5	1	0,4			7	2,7			12	4,5
çocuk gelişimi öğretmeni			3	1,1	5	1,9					8	3,0
fen bilgisi öğretmeni			1	0,4	1	0,4					2	0,8
tekstil teknoloji öğretmeni							1	0,4			1	0,4
tarih öğretmeni							2	0,8			2	0,8
TOPLAM	27	10,2	96	36,4	47	17,8	94	35,6			264	100,0

$$X^2=38,916 \quad P=0,010$$

Öğretmenlerin asıl branşlarına göre Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Kazanım Sayısı Artırılmalıdır (Öğretmenlerin hizmet yıllarına göre ağırlıklandırılmış) sorusuna yönelik yapılan Ki-Kare (Chi-Square) testi sonuçları Tablo-68'de sunulmuştur. Sosyal Bilgiler Öğretmenliği mezunlarının %0,4'ü katılanları temsil etmektedir. Ziraat Mühendisliği mezunlarının %0,8'i katılanları temsil etmektedir. Biyoloji Öğretmenliği mezunlarının %1,9'u hiç katılmayanları ve katılmayanları, %2,7'si katılanları temsil etmektedir. Çocuk Gelişimi Öğretmenliği mezunlarının %1,1'i katılmayanları, %1,9'u kararsız olanları temsil etmektedir. Fen Bilgisi Öğretmenliği mezunlarının %0,4'ü katılmayanları, %0,4'ü de kararsız olanları temsil etmektedir. Tekstil Teknoloji Öğretmenliği mezunlarının %0,4'ü katılanları temsil etmektedir. Tarih Öğretmenliği mezunlarının %0,8'i katılanları temsil etmekte

olup, en fazla yüzdeyi sınıf öğretmenliği mezunlarının %43,2 ile hiç katılmayanları ve katılanları temsil etmektedir. Bu oran toplamda ise 89,4'dür. $P < 0,05$ olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Öğretmenlerin asıl branşlarına göre Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Kazanım Sayısı Artırılma durumları arasında fark vardır.

Tablo 3.69. Öğretmen Gerektiğinde Kendi Etkinliklerini Oluşturup Uygulayabilmesinin Frekans Dağılımı

Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
-	-	5	6,3	-	6,3	46	57,5	24	30,0	80	100,0

Öğretmen Gerektiğinde kendi etkinliklerini oluşturup uygulayabilmeli düşüncesine ilişkin %6,3'ü kararsız olduklarını, %6,3'ü katılmayanları temsil etmektedir. En fazla yüzde %87,5 ile katılanların ve tamamen katıldıklarını belirtenlerin sayılarıdır.

Tablo 3.70. Öğretmenlerin Asıl Branşlarına Göre Öğretmen Gerektiğinde Kendi Etkinliklerini Oluşturup Uygulayabilmeli (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış)

öğretmenleri n asıl branşları	Öğretmen gerektiğinde kendi etkinliklerini oluşturup uygulayabilmeli											
	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
sınıf öğretmeni			17	6,4	11	4,2	138	52,3	70	26,5	236	89,4
sosyal bilgiler öğretmeni							1	0,4			1	0,4
ziraat mühendisi							2	0,8			2	0,8
biyoloji öğretmeni					6	2,3	6	2,3			12	4,5
çocuk gelişimi öğretmeni			3	1,1			5	1,9			8	3,0
fen bilgisi öğretmeni							2	0,8			2	0,8
tekstil teknoloji öğretmeni							1	0,4			1	0,4
tarih öğretmeni							2	0,8			2	0,8
TOPLAM			20	7,6	17	6,4	157	59,5	70	26,5	264	100,0

$$X^2=59,312 \quad P=0,000$$

Öğretmenlerin asıl branşlarına göre Öğretmen gerektiğinde kendi etkinliklerini oluşturup uygulayabilmeli (Öğretmenlerin hizmet yıllarına göre ağırlıklandırılmış) sorusuna yönelik yapılan Ki-Kare (Chi-Square) testi sonuçları Tablo-70'de sunulmuştur. Sosyal Bilgiler Öğretmenliği mezunlarının %0,4'ü katılanları temsil etmektedir. Ziraat Mühendisliği mezunlarının %0,8'i katılanları temsil etmektedir. Biyoloji Öğretmenliği mezunlarının %2,3'ü katılanları, %2,3'ü de kararsızları temsil etmektedir. Çocuk Gelişimi Öğretmenliği mezunlarının %1,1'i katılmayanları, %1,9'u katılanları temsil etmektedir. Fen Bilgisi Öğretmenliği mezunlarının %0,8'i katılanları temsil etmektedir. Tekstil Teknoloji Öğretmenliği mezunlarının %0,4'ü katılanları temsil etmektedir. Tarih Öğretmenliği mezunlarının %0,8'i katılanları temsil etmekte olup, en fazla yüzdeyi sınıf öğretmenliği mezunlarının %78,8 ile katılanları ve tamamen katılanları temsil etmektedir. Bu oran

toplama ise 89,4'dür. $P < 0,05$ olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Öğretmenlerin asıl branşlarına göre Öğretmen gerektiğinde kendi etkinliklerini oluşturup uygulayabilme durumları arasında fark vardır.

Tablo 3.71. Ünite Sonunda Öğrenciyi Ölçmek İçin Daha Fazla Değerlendirme Çalışması Olmalı Frekans Dağılımı

Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
17	21,3	11	13,8	6	7,5	23	28,8	23	28,8	80	100,0

Ünite sonunda öğrenciyi ölçmek için daha fazla değerlendirme çalışması olmalı düşüncesine ilişkin %21,3'ü hiç katılmayanları, %7,5'i kararsız olduklarını, %13,8'i katılmayanları temsil etmektedir. En fazla yüzde %57,6 ile katılanların ve tamamen katıldıklarını belirtenlerin sayılarıdır.

Tablo 3.72. Öğretmenlerin Asıl Branşları Ünite Sonunda Öğrenciyi Ölçmek İçin Daha Fazla Değerlendirme Çalışması Olmalı (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış)

asıl branşları	Ünite sonunda öğrenciyi ölçmek için daha fazla değerlendirme çalışması olmalı											
	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
sınıf öğretmeni	44	16,7	29	11,0	10	3,8	75	28,4	78	29,5	236	89,4
sosyal bilgiler öğretmeni							1	0,4			1	0,4
ziraat mühendisi			2	0,8							2	0,8
biyoloji öğretmeni			4	1,5	3	1,1			5	1,9	12	4,5
çocuk gelişimi öğretmeni	3	1,1			5	1,9					8	3,0
fen bilgisi öğretmeni	1	0,4					1	0,4			2	0,8
tekstil teknoloji öğretmeni							1	0,4			1	0,4
tarih öğretmeni	2	0,8									2	0,8
TOPLAM	50	18,9	35	13,3	18	6,8	78	29,5	83	31,4	264	100,0

$$X^2=91,282 \quad P=0,000$$

Öğretmenlerin asıl branşlarına göre Ünite sonunda öğrenciyi ölçmek için daha fazla değerlendirme çalışması olmalı (Öğretmenlerin hizmet yıllarına göre ağırlıklandırılmış) sorusuna yönelik yapılan Ki-Kare (Chi-Square) testi sonuçları Tablo-72'de sunulmuştur. Sosyal Bilgiler Öğretmenliği mezunlarının %0,4'ü katılanları temsil etmektedir. Ziraat Mühendisliği mezunlarının %0,8'i katılmayanları temsil etmektedir. Biyoloji Öğretmenliği mezunlarının %1,9'u tamamen katılanları, %1,1'i kararsız olanları, %1,5'i de katılmayanları temsil etmektedir. Çocuk Gelişimi Öğretmenliği mezunlarının %1,1'i hiç katılmayanları, %1,9'u kararsız olanları temsil etmektedir. Fen Bilgisi Öğretmenliği mezunlarının %0,4'ü katılanları %0,4'ü de hiç katılmayanları temsil etmektedir. Tekstil Teknoloji Öğretmenliği mezunlarının %0,4'ü katılanları temsil etmektedir. Tarih Öğretmenliği mezunlarının %0,8'i hiç katılmayanları temsil etmekte olup, en fazla yüzdeyi sınıf öğretmeni mezunlarının

%57,9 ile katılanları ve tamamen katılanları temsil etmektedir. Bu oran toplamda ise 89,4'dür. $P < 0,05$ olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Öğretmenlerin asıl branşlarına göre Ünite sonunda öğrenciyi ölçmek için daha fazla değerlendirme çalışması olma durumları arasında fark vardır.

Tablo 3.73. Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Gerektiğinde Öğretmenlerin Meslektaşlarla İşbirliği Yapmalarının Frekans Dağılımları

Evet		Hayır		Toplam	
f	%	f	%	f	%
76	95,0	4	5,0	80	100,0

Tablo 73'de görüldüğü gibi Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki gerektiğinde Meslektaşlarla işbirliği yapmalarına ilişkin frekans dağılımlarına göre öğretmenlerin %95'i evet ,%0,5'i ise hayır cevabını vermiştir.

Tablo 3.74. Öğretmenlerin Asıl Branşlarına Göre Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Gerekliğinde Meslektaşlarla İşbirliği Yapmaları (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış)

öğretmenlerin asıl branşları	Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki gerekliğinde Meslektaşlarla işbirliği yapmaları					
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
sınıf öğretmeni	226	85,6	10	3,8	236	89,4
sosyal bilgiler öğretmeni	1	0,4			1	0,4
ziraat mühendisi	2	0,8			2	0,8
biyoloji öğretmeni	12	4,5			12	4,5
çocuk gelişimi öğretmeni	8	3,0			8	3,0
fen bilgisi öğretmeni	1	0,4	1	0,4	2	0,8
tekstil teknoloji öğretmeni	1	0,4			1	0,4
tarih öğretmeni	2	0,8			2	0,8
TOPLAM	253	95,8	11	4,2	264	100,0

$$X^2=11,655 \quad P=0,112$$

Öğretmenlerin asıl branşlarına göre Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki gerekliğinde Meslektaşlarla işbirliği yapmaları (Öğretmenlerin hizmet yıllarına göre ağırlıklandırılmış) sorusuna yönelik yapılan Ki-Kare (Chi-Square) testi sonuçları Tablo-74'de sunulmuştur. Sosyal Bilgiler Öğretmenliği mezunlarının %0,4'ü evet cevabını verenleri temsil etmektedir. Ziraat Mühendisliği mezunlarının %0,8'i evet diyenleri temsil etmektedir. Biyoloji Öğretmenliği mezunlarının %4,5'i evet cevabını verenleri temsil etmektedir. Çocuk Gelişimi Öğretmenliği mezunlarının %3,0'ı evet diyenleri temsil etmektedir. Fen Bilgisi Öğretmenliği mezunlarının %0,4'ü evet diyenleri, %0,4'ü de hayır diyenleri temsil etmektedir. Tekstil Teknoloji Öğretmenliği mezunlarının %0,4'ü evet diyenleri temsil etmektedir. Tarih Öğretmenliği mezunlarının %0,8'i evet cevabını verenleri temsil etmekte olup, en fazla yüzdeyi sınıf öğretmenliği mezunlarının %85,6 ile evet cevabını verenleri

temsil etmektedir. Bu oran toplamda ise 89,4'dür. $P>0,05$ olup istatistiksel olarak önemli bulunmamıştır. Öğretmenlerin asıl branşlarına göre Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki gerektiğinde Meslektaşlarla işbirliği yapma durumları arasında fark yoktur.

Tablo 3.75. Öğretmenlerin Eğitim Düzeylerine Göre Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki Gerektiğinde Meslektaşlarla İşbirliği Yapmalar (Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Ağırlıklandırılmış)

Eğitim Düzeyleri	Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki gerektiğinde Meslektaşlarla işbirliği yapmaları					
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
yüksek öğretmen okulu	23	8,7			23	8,7
eğitim enstitüsü	35	13,3			35	13,3
eğitim fakültesi	85	32,2	2	0,8	87	33,0
fen edebiyat fakültesi	5	1,9			5	1,9
yüksek lisans	6	2,3			6	2,3
doktora	4	1,5			4	1,5
eğitim yüksek okulu	63	23,9	4	1,5	67	25,4
lisans tamamlama	23	8,7	5	1,9	28	10,6
açık öğretim fakültesi	9	3,4			9	3,4
TOPLAM	253	95,8	11	4,2	264	100,0

$X^2=18,014$ $P=0,021$

Öğretmenlerin Eğitim Düzeylerine göre Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki gerektiğinde Meslektaşlarla işbirliği yapmalarına (Öğretmenlerin hizmet yıllarına göre ağırlıklandırılmış) yönelik yapılan Ki-Kare (Chi-Square) testi sonuçları Tablo-75'de sunulmuştur. Yüksek Öğretmen Okulu mezunlarının %8,7'si evet cevabını vermiş olup bu oran grup içerisinde ise %100 bulunmuştur. Eğitim Enstitüsü

mezunlarının%13,3'ü evet demiştir. Fen Edebiyat Fakültesi mezunlarının 1,9'u evet demiştir. Yüksek Lisans mezunlarının %2,3'ü evet cevabını vermiştir. Doktora mezunlarının %1,5'i evet cevabını vermiştir. Eğitim Yüksekokulu Mezunlarının %23,9'u evet, %1,5'i hayır cevabını vermiştir. Lisans Tamamlama mezunlarının %8,7'si evet, %1,9'u hayır cevabını vermiştir. Açık Öğretim Fakültesi Mezunlarının %3,4'ü katılanları temsil etmektedir. En fazla yüzdeyle Eğitim Fakültesi Mezunlarının %32,2'si evet cevabını vermiştir. Öğretmenlerin Eğitim Düzeylerine göre Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki gerektiğinde Meslektaşlarla işbirliği yapmaları konusunda; $P<0,05$ olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Öğretmenlerin Eğitim Düzeylerine göre Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki gerektiğinde Meslektaşlarla işbirliği yapmaları arasında fark vardır.

IV. BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmada elde edilen bulgular ve çıkan sonuçlara dayalı olarak geliştirilen bazı öneriler sunulmuştur.

4.1. SONUÇ

İlköğretim 4. Sınıf Sosyal Bilgiler Müfredatının "Kendimi Tanıyorum" Ünitesindeki Kazanımların Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi'ni tespit etmeye yönelik bu araştırmada aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir.

1. Araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğunu erkek öğretmenlerin oluşturduğu bulunmuştur.
2. Araştırmaya katılan öğretmenlerin 11 yıl ve üzeri görev yapanların yüzdesi %53,8 olup araştırmada tecrübeyi yansıması açısından önemli bulunmuştur.
3. Araştırmaya katılan öğretmenlerin asıl branşlarına göre çoğunluğunu sınıf öğretmenlerinin oluşturduğu bulunmuştur.
4. Milli Eğitim Teşkilatı'nda görev yapan öğretmenlerin çoğunluğunun Eğitim Fakültesi Mezunlarından oluştuğu bulunmuştur.
5. Öğrencilerin ünite sonunda birey kelimesinin anlamını ifade ettikleri tespit edilmiştir. Öğretmenlerin asıl branşlarına göre öğrencilerin, ünite sonunda birey kelimesinin anlamını ifade etmelerinde istatistiksel olarak anlamlılık olduğu bulunmuştur. Ankete katılan öğretmenlerden %85'inin sınıf öğretmeni

6. olması ve bunlarında %78'inin de bu ifadeye katılması veya tamamen katılması yeni müfredatın başarılı olduğunu göstermiştir.
7. Öğretmenlerin, ünite sonunda öğrencilerin bireysel özelliklerinin farkına vardıkları hususunda hem fikir bulunmuştur.
8. Hizmet yıllarına göre ağırlıklandırıldığında ise öğretmenler, öğrencilerin bireysel özelliklerinin farkına vardıklarını ifade etmişlerdir.
9. Cinsiyetlerine göre araştırmaya katılan erkek öğretmenlerin %97,3'ünün verdiği cevaplara dayanarak öğrencilerin bireysel özelliklerinin farkına vardıkları bulunmuştur.
10. Öğrencilerin ünite sonunda kendisinin ve diğer insanların fiziksel zihinsel ve duygusal özelliklerini tanıdıkları ifadesine öğretmenlerin %86,3'ünün katıldığı bulunmuştur.
11. Hizmet yıllarına göre değerlendirildiğinde 16 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlerin, "öğrenciler ünite sonunda kendisinin ve diğer insanların fiziksel zihinsel ve duygusal özelliklerini tanırlar" ifadesine katıldıkları bulunmuştur.
12. Öğretmenler; öğrencilerin ünite sonunda toplumun bir parçası olduklarını fark ettikleri sonucuna varmıştır.
13. Asıl branşlarına göre sınıf öğretmenleri tarafından öğrencilerin Ünite sonunda kendilerinin toplumun bir parçası olduklarını tespit ettikleri bulunmuştur.
14. Öğretmenlerin; ünite sonunda öğrencilerin " İnsanların benzer ve farklı yönlerini ayırt edebildiklerini" tespit ettikleri bulunmuştur.

15. Öğretmenlerin asıl branşlarına göre “öğrenciler ünite sonunda insanların benzer ve farklı yönlerini ayırt ederler” ifadesine sınıf öğretmenlerinin %78,8'inin katıldığı bulunmuştur.
16. “Öğrenciler ünite sonunda insanların duygu ve düşüncelerinin birbirinden farklı olduğunu kabul ederler” ifadesine katılanların %52,5 olduğu bulunmuştur.
17. Öğrenciler ünite sonunda günlük hayatta karşılaştıkları olaylarla ilgili duygularını ifade edebildikleri düşüncesine sınıf öğretmenlerinin %67,5'inin katıldığı bulunmuştur.
18. Öğretmenlerin asıl branşlarına göre; sınıf öğretmenlerinin %77,3'ünün “öğrenciler ünite sonunda günlük hayatta karşılaştıkları olaylarla ilgili duygularını ifade ederler” cümlesine katıldığı bulunmuştur.
19. Öğretmenlerden %53,8'inin “öğrenciler ünite sonunda başkalarının duygu ve düşüncelerine saygı duymayı öğrenirler” konusunda hem fikir oldukları bulunmuştur.
20. Ünite sonunda öğrencilerin başkalarının duygu ve düşüncelerine saygı duymayı öğrendikleri belirlenmiştir.
21. Ünite sonunda öğrencilerin duygu ve düşünceleri arasında ilişki kurabilmede yeterli oldukları bulunmuştur.
22. Öğretmenlerin asıl branşlarına göre ünite sonunda öğrencilerin duygu ve düşünceleri arasında ilişki kurabilmeleri açısından fark olmadığı bulunmuştur.
23. Ünite sonunda öğrencilerin duygu, düşünce ve hayallerini yazmada yeterli oldukları belirlenmiştir.

24. Ünite sonunda öğrencilerin duygu, düşünce ve hayallerini yazmada öğretmenlerin branşları arasında farklılık olduğu belirlenmiştir.
25. Ünite sonunda öğrencilerin toplumun farklı görüşteki insanlardan oluştuğunu fark edebildikleri bulunmuştur.
26. Öğrencilerin ünite sonunda toplumun farklı görüşteki insanlardan oluştuğunu fark etmeleri ile öğretmenlerin eğitim düzeyleri arasında fark olduğu bulunmuştur.
27. Ünite sonunda öğrencilerin kronoloji kavramını ifade edebildikleri belirlenmiştir.
28. Öğretmenlerin asıl branşlarına göre öğrencilerin ünite sonunda kronoloji kavramını ifade edebilmeleri arasında fark olduğu bulunmuştur.
28. Öğretmenlerin görüşlerine göre öğrencilerin ünite sonunda yaşamdaki olayları oluş sırasına göre yazabilecekleri sonucuna varılmıştır.
29. Öğretmenlerin Eğitim Düzeylerine göre “Öğrencilerin Ünite sonunda Yaşamdaki Olayları Oluş Sırasına Göre Yazabilmeleri” hususunda fark olduğu bulunmuştur.
30. Öğrencilerin Ünite sonunda zamanı ölçme becerisi kazandıkları belirlenmiştir.
31. Öğretmenlerin eğitim düzeylerine göre öğrencilerin ünite sonunda zamanı ölçme becerisi kazanmaları arasında fark olduğu belirlenmiştir.
32. Birey ve toplum öğrenme alanının kendimi tanıyorum ünitesindeki kazanımlara ilişkin görüşlerden öğretmen görüşlerine göre, öğrenciler ünite sonunda kimlik kartlarındaki bilgilerin bireysel olduğunu fark ettikleri belirlenmiştir.

33. Öğretmenlerin asıl branşlarına göre, öğrencilerin ünite sonunda kimlik kartlarındaki bilgilerin bireysel olduğunu fark etme durumları arasında fark olduğu belirlenmiştir.
34. Etkinliklerin öğrencilerin duygu ve düşünceleri arasındaki ilişkiyi fark etmelerinde yeterli olduğu bulunmuştur.
35. Öğretmenlerin asıl branşlarına göre etkinliklerin, öğrencilerin duygu ve düşünceleri arasındaki ilişkiyi fark etmede yeterli olma durumları arasında fark olduğu bulunmuştur.
36. Etkinlikler uygulanırken ders süresinin yeterli olmadığı bulunmuştur.
37. Öğretmenlerin eğitim düzeylerine göre etkinlikler uygulanırken ders süresinin yeterli olması arasında farklılık olduğu bulunmuştur.
38. Birey ve toplum öğrenme alanının “Kendimi Tanıyorum” ünitesindeki kazanımlara ilişkin görüşlerden etkinliklerin kazanımları karşılamada yeterli olmadığı bulunmuştur.
39. Öğretmenlerin asıl branşlarına göre etkinliklerin kazanımları karşılamada yeterli olma durumları arasında fark olduğu bulunmuştur.
40. Birey ve toplum öğrenme alanının kendimi tanıyorum ünitesindeki kazanımlara ilişkin görüşlerden, etkinliklerin öğrencilerin farklı durumlara ait duygu ve düşüncelerini ifade etmede yeterli olmadığı bulunmuştur.
41. Öğretmenlerin eğitim düzeylerine göre etkinliklerin öğrencilerin farklı durumlara ait duygu ve düşüncelerini ifade etmedeki yeterlilik durumları arasında fark olduğu bulunmuştur.

42. Birey ve toplum öğrenme alanının kendimi tanıyorum ünitesindeki kazanımlara ilişkin görüşlerden, etkinliklerin başkalarının duygu ve düşüncesine saygı gösterme amacıyla yeterli olduğu bulunmuştur.
43. Öğretmenlerin asıl branşlarına göre etkinliklerin başkalarının duygu ve düşüncesine saygı gösterme amacıyla yeterli olma durumları arasında fark olduğu bulunmuştur.
44. Etkinliklerin, öğrencide kronoloji kavramının oluşması için yeterli olduğu bulunmuştur.
45. Öğretmenlerin eğitim düzeylerine göre etkinliklerin öğrencide kronoloji kavramının oluşması için yeterli olma durumları arasında fark olduğu bulunmuştur.
46. Etkinliklerin, öğrencinin kimlik kavramını analiz ederek kişisel kimliğine ilişkin çıkarımlarda bulunmasında yeterli olduğu bulunmuştur.
47. Öğretmenlerin asıl branşlarına göre etkinliklerin öğrencinin kimlik kavramını analiz ederek kişisel kimliğine ilişkin çıkarımlarda bulunmaları arasında fark olduğu bulunmuştur.
48. Etkinliklerin Atatürk'ün kişisel özelliklerini kavrayabilmede yeterli olduğu bulunmuştur.
49. Öğretmenlerin asıl branşlarına göre etkinliklerin öğrencinin kimlik kavramını analiz ederek kişisel kimliğine ilişkin çıkarımlarda bulunmaları arasında fark olmadığı bulunmuştur.
50. Birey ve toplum öğrenme alanının kendimi tanıyorum ünitesindeki kazanımlara ilişkin görüşlerden Atatürkçülük ile ilgili konuların kazanımları gerçekleştirmede yeterli olduğu bulunmuştur.

51. Öğretmenlerin asıl branşlarına göre Atatürkçülük ile ilgili konuların kazanımları gerçekleştirmede yeterli olma durumları arasında fark olduğu bulunmuştur.
52. Atatürkçülük ile ilgili konuların ders süresi içerisinde yeterince verilmediği bulunmuştur.
53. Öğretmenlerin asıl branşlarına göre Atatürkçülük ile ilgili konuların ders süresi içerisinde yeterince verilememe durumları arasında fark olduğu bulunmuştur.
54. Birey ve Toplum Öğrenme Alanının Kendimi Tanıyorum Ünitesindeki kavramların kazanımlar ile ilgili çağrışım yapmada yeterli olduğu bulunmuştur.
55. Öğretmenlerin asıl branşlarına göre kendimi tanıyorum ünitesindeki kavramların kazanımlar ile ilgili çağrışım yapma durumları arasında fark olduğu bulunmuştur.
56. Birey ve toplum öğrenme alanının kendimi tanıyorum ünitesindeki ölçme değerlendirme araçlarının kazanımları ölçmede yeterli olma durumuna göre en fazla yüzdeye kararsız olanların sahip olduğu bulunmuştur.
57. Öğretmenlerin asıl branşlarına göre, kendimi tanıyorum ünitesindeki ölçme değerlendirme araçlarının kazanımları ölçmede yeterli olma durumları arasında fark olduğu bulunmuştur.
58. Birey ve toplum öğrenme alanının kendimi tanıyorum ünitesindeki konuların, kazanımların gerçekleşmesi için yeterli olduğu bulunmuştur.
59. “ Konular kazanımların gerçekleşmesi için yeterlidir” ifadesine öğretmenlerin eğitim düzeylerine göre farklı cevaplar verdikleri bulunmuştur.

60. Birey ve toplum öğrenme alanının kendimi tanıyorum ünitesindeki görsel tasarımın konularla ilişkili olduğu bulunmuştur.
61. Öğretmenlerin eğitim düzeylerine göre, “kendimi tanıyorum ünitesindeki görsel tasarım kazanımlarla ilişkilidir” ifadesinin farklılık arz ettiği bulunmuştur.
62. Birey ve toplum öğrenme alanı, kendimi tanıyorum ünitesindeki kazanım sayısı artırılmalı düşüncesine ilişkin katılmıyorum diyenlerin oranının daha fazla olduğu bulunmuştur.
63. Öğretmenlerin asıl branşlarına göre kendimi tanıyorum ünitesindeki kazanım sayısı artırılma durumları arasında fark olduğu bulunmuştur.
64. Öğretmenlerin; gerektiğinde kendi etkinliklerini oluşturup uygulayabilmeleri ifadesine katıldıkları bulunmuştur.
65. Öğretmenlerin asıl branşlarına göre öğretmen gerektiğinde kendi etkinliklerini oluşturup uygulayabilme durumları arasında fark olduğu bulunmuştur.
66. Ünite sonunda öğrenciyi ölçmek için daha fazla değerlendirme çalışması olması gerektiği bulunmuştur.
67. Öğretmenlerin asıl branşlarına göre, ünite sonunda öğrenciyi ölçmek için daha fazla değerlendirme çalışması olma durumları arasında fark vardır.
68. Öğretmenlerin gerektiğinde meslektaşları ile işbirliği yaptıkları bulunmuştur.
69. Öğretmenlerin, “ meslektaşlarla işbirliği yapma ”ifadesine katılma oranlarının eğitim düzeyine göre farklılaştığı bulunmuştur.

4.2. ÖNERİLER

Bu araştırmada, İlköğretim 4. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi'nin “ Kendimi Tanıyorum” ünitesinde yer alan kazanımların değerlendirilmesine ilişkin öğretmen görüşleri ve bu görüşlerin öğretmenlerin cinsiyetine, eğitim düzeyine, meslekteki hizmet yılına ve asıl branşlarına göre değişip değişmediği araştırılmıştır. Araştırma sonucunda aşağıdaki öneriler getirilmiştir:

1. Etkinlikler uygulanırken ders süresinin yeterli olmadığı ve etkinliklerin, kalabalık sınıflarda uygulanamadığı sonucuna varıldığından, etkinliklerin ders süresi içinde verimli bir şekilde uygulanabilmesi için sınıf mevcutları azaltılmalıdır.
2. Üniteye yer alan etkinliklerin, kazanımları yeterince karşılamadığı sonucuna varıldığından, konu, etkinlik, kazanım üçlüsü birbirini karşılar nitelikte ve uyumlu olmalıdır.
3. Araştırmanın sözel ifadelerinden çıkan sonuçlara göre, amaçlanan kazanımlara ulaşmak için okullar araç-gereç, bilgisayar ve kütüphane gibi fiziki şartlar yönünden iyileştirilmelidir.

Araştırmada öğretmenlerin yazılı olarak ifade ettikleri görüşler ise şu şekilde sıralanmaktadır:

- a) Kılavuz kitapta öğrenciye sorulması istenen sorular konu içeriğini kapsar nitelikte olmalı, konular ile ünite soruları örtüşmelidir.
- b) Ünite içinde Atatürk'ün kişisel özelliklerinin daha iyi kavranması amacıyla öğrencilere konuyla ilgili filimler, belgeseller izletilebilir.
- c) Üniteye yer alan “ insanların birbirine benzer ve farklı yönleriyle ilgili daha somut örnekler, görseller verilebilir.

- d) Öğrenci ders ve çalışma kitapları daha iyi incelenerek hatalar en aza indirilmelidir.
- e) Ünite sonunda yer alan değerlendirme çalışmaları için ek sürenin verilmemiş olması, öğretmenlerin konuları yetiştirmesinde sıkıntılara sebep olmakta, bu nedenle değerlendirme çalışmaları da planlamaya katılmalıdır.
- f) Ünite de konular daha belirgin ve esnek olmalı, Atatürkçülük konuları ve vatandaş olma bilinci daha açık, anlaşılır ve net olmalıdır.

KAYNAKÇA

ABBOT, John and T. RYAN. *Constructing Knowledge, Reconstruction Schooling. Edicotional Leadership*, November, 1999, 66-69

AKAR, Cüneyt. (2001). **İlköğretim Sosyal Bilgiler Programının Değerlendirilmesi**. Afyon: Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. (Yüksek Lisans Tezi).

AKBABA, Toper. (2004). Cumhuriyet Döneminde Program Geliştirme Çalışmaları. **Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi**, (54-55), 16-23.

AKKÖK, Füsun. (2000). **İlköğretimde Sosyal Becerilerin Geliştirilmesi**. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

ARSLAN, Mehmet. *Cumhuriyet Dönemi İlköğretim Programları ve Belli Başlı Özellikleri*, [http:// yayim.meb.gov.tr/ degiler/146/arслан.htm](http://yayim.meb.gov.tr/degiler/146/arслан.htm)

ARSLAN. M. Metin, L. ERASLAN. (2003). *Yeni Eğitim Paradigması ve Türk Eğitim Sisteminde Dönüşüm Gerekliliği*. **Milli Eğitim Dergisi**, (160), 89-106.

AYKAÇ, Necdet ve E.BAŞAR. (2005). *İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersi Eğitim Programının Değerlendirilmesi*. Yeni İlköğretim Programlarını Değerlendirme Sempozyumu (Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesi ve Tekışık Eğitim ve Araştırma ve Geliştirme Vakfı Ortak Organizasyonu). 14-15 Kasım 2005 Kayseri..

AYTAÇ, Tufan. (2003). *21.Yüzyılın Başında Öğretmenin Değişen Rollerini*. **Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi**, (45), 39-41.

AYTEN, Pervin (2006). **İlköğretim Okullarında Sosyal Bilgiler Dersini Yürüten 4 ve 5. Sınıf Öğretmenlerinin Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programına İlişkin**

Görüşleri. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. (Yüksek Lisans Tezi).

BABADOĞAN, Cem. (1993). *Cumhuriyetin 70. Yılında Ülkemizde Program Geliştirme.* **Eğitim Dergisi**, (6), 64-70.

BARTH, James L. ve A. DEMİRTAŞ. (1997). **İlköğretim Sosyal Bilgiler Öğretimi.** Ankara: YÖK-Dünya Bankası Milli Eğitimi Geliştirme Projesi Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi.

ÇAĞLAR, Adil. (1992). *İlkokul 4 ve 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Programı Üzerine Bazı Görüşler.* **Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi**, (4), 15-25.

DEMİREL, Özcan. (1999a). **Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Program Geliştirme.** Ankara: Pegem-A Yayıncılık.

.....(1999b). **Planlamadan Değerlendirmeye Öğretme Sanatı.** Ankara: Pegem-A Yayıncılık.

DEWEY, John. (1996). **Demokrasi ve Eğitim.** (Çev. Salih OTARAN). İstanbul: Başarı Yayıncılık.

DOĞAN, İsmail. (2004). **Toplum ve Eğitim Sorunları Üzerinde Felsefi Sosyolojik Tahliller.** Ankara: Pegem-A Yayıncılık.

DOĞANAY, Ahmet. (2003). *Öğretimde Kavram ve Genellemelerin Geliştirilmesi. Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi.* (Ed: C. Öztürk ve D. Dilek). Ankara: Pegem Yayıncılık.

ERDEN, Münire. (1998). **Eğitimde Program Değerlendirme.** Ankara: Şafak Matbaacılık.

.....(Tarihsiz). **Sosyal Bilgiler Öğretimi**. Ankara: Alkım Yayınevi.

ERTÜRK, Selahattin. (1998). **Eğitimde Program Geliştirme**. Ankara: Meteksan Matbaacılık.

FİDAN, Nurettin ve M. ERDEN. (1994). **Eğitim Psikolojisi**. Ankara: Meleksan Matbaacılık.

.....(2001). **Eğitime Giriş**. İstanbul: Alkım Yayınları.

GÜNDEN, Suat. (1995). *Sosyal Bilgiler Öğretimine Genel Bir Bakış*. **İlköğretim Okullarında Sosyal Bilgiler Öğretimi ve Sorunları**. Ankara: TED Yayınları.

GÖZÜTOK, F. Dilek. (2003). *Türkiye’de Program Geliştirme Çalışmaları*. **Milli Eğitim Dergisi**, (160), 44-63.

KAHYAOĞLU, Dilara (2005, Ekim 24). *Yeni Sosyal Bilgiler Programı*.<<http://www.egitimciyiz.com.tr/kenan.htm/>>.(2006,Aralık 25).

KARASAR, Niyazi. (1999). **Bilimsel Araştırma Yöntemi**. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

KARNES, Melinda and D. COLLİNS, *Using Cooperative Learning Strategies To Improve Literacty Skills İn Social Studies*. **Reading & Writing Quarterly**. Jan- Mar 1997, (1), 37-50.

KILIÇ, Abdurrahman, ATTİLA, R., BAYKAN,Ö. (2002). *Sosyal Bilgiler Dersinin Öğretiminde Yaşanan Güçlükler*. **Çağdaş Eğitim**, (293), 27-36.

KOÇ, Gürcü. (2002). **Yapılandırmacı Öğrenme Yaklaşımının Duyuşsal ve Bilişsel Öğrenme Ürünlerine Etkisi**. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. (Doktora Tezi).

KÖSTÜKLÜ, Nuri. (2001). **Sosyal Bilimler ve Tarih Öğretimi**. Konya: Günay Matbaacılık.

KÜÇÜKAHMET, Leyla. (1997). **Eğitim Programları ve Öğretim.(Öğretim İlke ve Yöntemleri)**. Ankara: Gazi Kitabevi.

MEB (2004a). Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı. **2563 Sayılı Tebliğler Dergisi**.

MEB (2005). **İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu**. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü.

NCSS, (1992). *What is Social Studies?*. Washington DC: National Council for the Social Studies. www.socialstudies.org/standart/introduction (15.06.2005).

ÖZDAMAR, Kazım. (2003).**Modern Bilimsel Araştırma Yöntemleri**. Eskişehir: Kaan Kitabevi.

ÖZDEMİR, Servet ve H.İ.YALIN. (1998). **Her Yönüyle Öğretmenlik Mesleği**. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

ÖZDEN, Yüksel. (2002). **Eğitimde Yeni Değerler**. Ankara: Pegem-A Yayıncılık.

ÖZTÜRK, Cemil ve D.DİLEK(Ed.).(2004). **Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi**. Ankara: : Pegem-A Yayıncılık.

ÖZTÜRK, Cemil ve R. OTLUOĞLU. (2003). **Sosyal Bilgiler Öğretiminde Edebi Ürünler ve Yazılı Materyaller**. Ankara: Pegem-A Yayıncılık.

ÖZTÜRK, Cemil ve R. OTLUOĞLU. (2003). **Sosyal Bilgiler Öğretiminde Edebi Ürünler ve Yazılı Materyaller**. Ankara: Pegem-A Yayıncılık.

EKLER

EK 1. Araştırmanın Yapıldığı Okulların Listesi

EK 2. Anket Formu

EK 3. Yasal İzinler

ANKET UYGULANAN OKULLAR LİSTESİ**OKUL ADI****İLÇE**

AHMET MİTHAT İ.Ö.O	MERKEZ
AHMET YENER İ.Ö.O	MERKEZ
ATATÜRK İ.Ö.O	MERKEZ
CUMHURİYET İ.Ö.O	MERKEZ
DEREKÖY İ.Ö.O	MERKEZ
DOĞAN İŞİKALP İ.Ö.O	MERKEZ
FAHRİ KASAPOĞLU İ.Ö.O	MERKEZ
GAZİ M.KEMAL İ.Ö.O	MERKEZ
HAMDİ HELVACIOĞLU İ.Ö.O	MERKEZ
İSTİKLAL İ.Ö.O	MERKEZ
75.YIL İ.Ö.O	LÜLEBURGAZ
8 KASIM İ.Ö.O	LÜLEBURGAZ
ATATÜRK İ.Ö.O	LÜLEBURGAZ
CELALİYE İ.Ö.O	LÜLEBURGAZ
CUMHURİYET İ.Ö.O	LÜLEBURGAZ
DURAK İ.Ö.O	LÜLEBURGAZ
EMRULLAH EFENDİ İ.Ö.O	LÜLEBURGAZ
FEHMİ MUTLU İ.Ö.O	LÜLEBURGAZ
GENERAL FERHAT İ.Ö.O	LÜLEBURGAZ
HÜRRİYET İ.Ö.O	LÜLEBURGAZ
İSTİKLAL İ.Ö.O	LÜLEBURGAZ
19 EVLER İ.Ö.O	PINARHİSAR
ATAKÖY İ.Ö.O	PINARHİSAR
ATATÜRK İ.Ö.O	PINARHİSAR
CUMHURİYET İ.Ö.O	PINARHİSAR
KOLOĞLU İ.Ö.O	PINARHİSAR
YENİCEKÖY İ.Ö.O	PINARHİSAR
AKPINAR İ.Ö.O	VİZE
AKSİCİM İ.Ö.O	VİZE
A.BEKİR UĞURLU İ.Ö.O	VİZE
ATATÜRK İ.Ö.O	VİZE
BALKAYA İ.Ö.O	VİZE
CUMHURİYET	VİZE

İ.Ö.O

ÇAKILLI İ.Ö.O

EVRENCİK İ.Ö.O

EVRENLİ ŞEHİTLER İ.Ö.O

HASBUĞA İ.Ö.O

VİZE

VİZE

VİZE

VİZE